

JER -

¹ Idi nga libru ay tu idi ya nekesurátán daya bàbàrán tu Jeremias nga pútut tu Hilkihah, nga isa nga pádi nga iAnatot ka íli datu gakagaka nату Benjamin. ² Inamomanán ne APU tu Jeremiah kitu mekasangapúlu se tallu dagun kitu inagturáy tu Ari Josiah nga pútut tu Amon nga ári ka Juda. ³ Netul-túluy ne APU tu nangamomán na kaggína kitu báyat na inagturáy nату Ari Jehoiakim, nga pútut tu Josiah nga ári ka Judah, panda kitu mekasangapúlu se isa dagun nga nagturáy nату Ari Zedekiah, isa nga pútut pe tu Josiah, panda kitu mekalimma búlán kane metálaw nga bálud datu iJerusalem.

Tu nagkarraw ne APU ke Jeremias

⁴ Ay nán ne Apu kiyà: ⁵ "Am-ammu taka ngin oray kitu búsit ka pikam. Ay sakbay ka nga neaná nekísi taka ngin na magbalin ka profeta ku kadaya ngámin na nas-nasyon. ⁶ Ay nán tu Jeremias nga nesungbát, "O APU nga manakkabalin, akkan ku ammu ya magbàbàrán se nabbing ngà pikam!" ⁷ May nán ne Apu, "Akkan mu nán nga nabbing ka pikam, ta masápul nga mawe ka oray ka wàna ya pangibonán ku kikaw, se ibàbàrán mu ngámin na pebàbàrán ku kikaw. ⁸ Akkan ka magansing kadaya tolay, ta kabulun nà peyang nga mangisalákan se mangigdù kikaw. ⁹ Ay se yala tinùbit ne APU ya mútung ku se na nán, "O, yán, netúbu ku kikaw daya bàbàrán ku. ¹⁰ Kídi nga algaw, ay piníli taka nga magtagasíngan kadaya ngámin na nas-nasyon. Ipakammum ya karba se kadadál daya duddúma, se ipakammum ya kàwa se kepolit daya duddma nga nasyon.

¹¹ Ay uwad kinagi manin ne APU kiyà, "Nágan na ya masingan mu Jeremias?" Ay nán ku, "Atán isa nga pasanga káyu wa almindras, APU." ¹² Ay nán manin na kiyà, "Kustu ya nán mu. Ya piyán na kagiyán yán ay atán nà a magsisíngan, ta senu masiguradu ku nga matungpál daya ngámin na palánu ku. ¹³ Ay uwad kinagi manin ne APU kiyà. Ay nán na, "Nágan naya masingan mu kídi yin? Ay nán ku nga summungbát, "Sisínnán ku ya isa nga bánga nga atán magurgurù a danum se nepasíkig ka panillod. ¹⁴ Ay se la kinagi ne APU kiyà, "Magpagayát ka dáya ya nadakè nga màwa kadaya tolay kidi nga íli. ¹⁵ Ata madama ku ayabán kídi Jerusalem daya ngámin baláki tolay ka dáya se daya àári da. Maglalbet da, ay se daya àári da ay ippay da daya tugáw da kiya ruwángan na íli, se kadaya ígid na darupírip pa abut na íli, se kadaya duddúma íli na Juda. ¹⁶ Kagiyan ku kadaya tolay ku ya ammánis ku kaggída gapu kadaya nadakè a kukkuwaan da kiya naglikud da kiyà. Nagday-dáyaw da kadaya sinan diy-diyos nga kinuwaán da kampela ngin nin. ¹⁷ May nu ikaw, ay magsagána ka ta mawe mu kagiyán kaggída ngámin na kinagi ku kikaw. Akkan ka

magansing kaggída, áta nu magansing ka, ay iap-appat taka ki pagmarmarngán da. ¹⁸ Ay nu iyà, kuwaan taka kídi nga algaw ka ummán ka nagligda tutu wala nga íli nga naabut se nagadígi ka balayyang se nadingdingán ka bága. Akkan daka maabà daya àári ka Juda, onu daya agtuturáy da, onu daya pappádi onu daya toláy ka Juda. ¹⁹ Ay oray nu gubatan daka, ay akkan daka maábà. Ata iyà a APU ya mangigdù kikaw." Ittu yán tu kinagi ne APU.

2

Ya kinamáru ne APU kada iIsrael

¹ Ay atán manin kinagi ne APU kiyà: ² "Mawe mu ibàbànan idi kadaya iJerusalem: Ay nán mu kaggída, Tu idi ya nán ne APU.

Madamdám ku tu angngikurug nu tutu wala kiyà kitun

kitu kabbing nu pikam,

se ya amminya nu kiyà kitu árig tada ya apagkasár.

Sinúrut dà oray ka ir-ir-er nga áwan tutu wala mul-múla.

³ Kitu nunna nga algaw

napatag tutu wala kuwkuwa ne APU ya Israel.

Arig da ya nunna nga ápit ne APU.

Bílang ka nakabásul ke APU datu ngámin nagparígat kaggída,

ay díkod pinarigátan pe ne APU da.

Iyà e APU nga Dios ya manguna kídi.

⁴ Gínán nu ya bàbànan ne Apu,

dakayu wa gakagaka tu Jacob

se dakayu ngámin na iIsrael! ⁵ Ay tu idi ya nán ne APU:

Nágan na kanu tu kinuwa ku nga nadakè

a nán datu apuapu nu,

ta tura da naglikud kiyà?

Ittu dala nga pinat-patag

datu áwan sir-sirbi nga diy-diyos da;

nga ittu ya gapu na

nga nagbalin da pe ka áwan sir-sirbi. ⁶ Awan da la nakadamdam kiyà.

Akkan da la nakuna ya,

Ka wàna nád giyán ne APU ngin?

Aggína tu nangitalaw kadakami ka Egiptu kitun,

se aggína pe ya nangiapu kadakami kitu ir-ir-er kitun,

se kadatu giy-giyán na adu ab-abbut se nagotol.

Tinagasinnán nakami

kitu kowad mi kitu giyán na áwan danum,

se giyán na áwan mag-agyán,

se áwan oray manalen nala nga toláy kitúni."

⁷ "Nippan takayu kiya nadam-ag ga lusà,
se nu naramanán daya búnga datu mul-múla kitúni.
May kane atán kayu kitúni yin,
ay rinagragitán nu mán kammin ya lusà ku ngin;
pinagbalin nu ka nadakè tu lusà ku wa niddè kadakayu.

⁸ Ay daya pappádi, ay akkan da la pe nasaludsud nga,
"Ka wàna giyán ne APU?
Akkàn dà pinagan-anu daya nangisur-súru ki lin-lintag ku.
Ay datu agtuturáy da ay sinúkir dà,
ay se datu profeta da ay e Baal ay sinirbiyán da,
ay se da pinat-patag mán kammin
datu áwan sir-sirbi nga sinan diy-diyos da.

⁹ Ay díkod nán ne APU:
Pabasúlan takayu manin,
se daya sumarunu nga gakagaka nu.

¹⁰ Mawe kayu kod ka íli Cyprus,
se mawe kayu ka íli Kedar,
ta sinnan nu nu atán ya nàwa
nga ummán kiyán oray nungay na.

¹¹ Atán kadi nasyon nga nagsukát ka diy-diyos na,
oray nu akkan da kammala kustu wa diyos sin?
Ngamay daya tolay ku,
ay nesukát dà a nadáyaw wa Dios da,
kadaya sinan diy-diyos
nga áwan kammala mid-idde kaggída.

¹² Pagballà nu ya ummán kiyán,
dakayu ngámin na lánngit,
masdaáwan kayu pà nang
se magansing kayu gapu kiyán,
nán ne APU,

¹³ ta atán duwa nga bánag
nga nagbasúlán daya tolay ku kiyà:
Ya munna, ay naglikudán dà,
nga árig gabbuwà danum ma mamiyág kaggída.
Ay se da nagkórob ka bubun da
nga áwan na kammala midde nga danum kaggída.

¹⁴ Ay taanna, nagbalin ka asassu kadi daya iIsrael?
Akkàn da mà neanà nga asassu.

May taanna, tura aggída
ya inarisamsam daya kalínga da?

¹⁵ Arig ka láyon nga magúngug daya kalínga da,
nga nangdadál kiya íli da.

Túya áwan sir-sirbi daya il-íli da,
se nabaaw da tutu wala.

¹⁶ Ay akkan nala yán
áta inumbet datu iMemfis se iTafnes
nga nanadál kiya dáyaw na Israel.

¹⁷ May básul nu kampela ngin in yán na iIsrael
ya kapàpàyanan nu,
ta pinaglikudan dà a APU nga Dios nu,
kiyà nga mangitur-turung kadakayu
kitu nagdal-dalen nu!

¹⁸ Ay nágan na lugud ya nála-alà nu
kiya nakikumplut nu kadaya iEgypto
nga ummán kayu ka nakiinum ka wángag Nile?
Ay nágan pe naya nála-ála nu
kiya nakiturátu nu kadaya iAsiria
nga ummán kayu ka nakiinum ka wánga Eufrates?

¹⁹ Ya kinadakè nu mismu
ya mamánis kadakayu.

Ay meap-appat kayu
gapu kiya naglikud nu kiyà a Dios nu.

Ay masingan se mammuwán nu
nga nadakè se narigát ya kapàyanán nu
gapu kiya naglikud nu ke APU wa Dios nu.

Awan nu wala nga aggansing kiyà,
nán ne APU Dios nga mannakabalin ki ngámin.

²⁰ Nán ne APU: Nabayág gin tu naglapsu nu kiyà
se tu namitang nu kadaya káwar nu
nga nán nu, "Maddi ya a magsirbi!"

Ngamay kiya otun daya alingúdu wa ban-bantay,
se kadaya linung daya nasagúngut ta káyu,
ay nagsirbi kayu kadaya sinan diy-diyos,
ki nagday-dáyaw nu kaggída.

Bílang nedaládag dà ki ummán kiyán.

²¹ Iyà ya árig nangimúla kadayu.

Arig nu ya kapiyán na tagi múla nga úbas
nga gayát ki kapiyán na pungut.

May paanna ya nagbalin nu
ka ur-úray nga barráw nga úbas?

²² Ay oray mán nu mamin adu kayu magsabun,
ay sisinnán ku kammala
ya ragit daya bas-básul nu,

nán ne APU wa Dios.

²³ May nán nu, "Akkan kami mà naragitán a!
Akkan kami nagdáyaw kiya sinan diy-diyos nga Baal!"

May tura nu makagi yán?
Ay mawe nu kod sinnan daya tanáp
may masingan nu ya nadakè a kinuwa nu.
Ummán kayu wala kiya babbalásang nga camel
nga akkan makasinád nga magsap-sápul ka toru.
²⁴ Arig nu ya babay ya asnu wa alsádu
nga maglángalangad nga magsap-sápul ka toru.
Awan makalípán ki akasápul na.
Akan masulitán ya toru wa asnu nga magsápul kaggína,
ta masma da la nga masma ki oras akasápul na.
²⁵ Israel, akkan mu ipalúbus
nga árig magbattu daya dapán mu,
onu árig mapandanan ka
ki agasikkinum mu kadaya sinan diy-diyos.
May nán mu wa, "Awan ta mabalin
ta pàgan ku kammala ngin nin
daya sabáli nga diy-diyos.
Sap-sapúlán kuda kammala."

²⁶ Ay nán ne APU:
Nu wà ummán naya kípát naya maragtákaw wa nasukalán,
ay ummán pe ya keap-appat daya ngámin iIsrael;
meráman daya àári da se daya ùupisyal da,
se daya pappádi da se profeta da.
²⁷ Ata nán da kiya káyu kammala ngin nin nga,
"Ikaw ya ama ku,"
se nán da kiya batu nga "Ikaw ya nangianà kiyà,"
áta imbes na umàráng da kuma kiyà,
ay pinaglikudán dà mán kammin nin.
May nu umbet ya kaparigátan da ay,
"Umbet nakami mán sengán agpà!" nán da kiyà.
²⁸ Ngamay ka wàna giyán datu diy-diyos nu
nga kinuwaán nu ta?
Tura akkan aggída ya karrawan nu
nga sumeng kadakayu kiya kaparigátan nu
nu mabaal da. Ta ummán ki kaadu daya íli ka Juda
ya kaadu dayán na sinan diy-diyos nu.

²⁹ Ay taanna, tura kayu magríri kiyà?
Ay dakayu ngámin ya sinummuwáy kiyà,
nán ne APU.

³⁰ Pinánis takayu,
may áwan na sirbi,
ta akkan kayu mà nangulis.

Arig nu man kammin nin ya narungat ta láyon
nga nagpatay kadatu profeta nu.

³¹ Dakayu wa iIsrael,
kappiyánan nu gínán ya kag-kagiyan ku.

Awan nu agpà nagkapiyán kiyà ta?
Ummán nà agpà ka ir-ir-er
nga áwan sir-sirbi kadakayu?

Ay taanna lugud, tura nu nán nga,
"Siwwawaya kami yin.

Maddi kami umbet kikaw win," nán nu?

³² Wayya la nga kaligpanán agpà
na isa nga babbalasang daya ar-arítus na?
Onu kaligpanán na babay ya meatáwa
ya magbádu ka bádu na nga para ki kasár na?
Ngamay nabayág dà in kinaligpanan
daya mismu píli ku nga tolay ku.

³³ Nalaing kayu tutu wala nga magibabbay.
Nasuruwán nu oray daya nadakè a babbay
kadaya nadakè a gagángay nu.

³⁴ Ay akkan nala yán
ta siddadága daya bádu nu
ki dága daya áwan bas-básul nga napubri,
oray mán nu áwan nu natiliw kaggída
nga linumnà kadaya babalay nu.

Ngamay oray nu mapakuna, ³⁵ ay nán nu nga,
"Awan ku mà kinuw-kuwa nga nadakè.

Túya sigurádu ku nga akkan nà lùsawan ne APU!
Ngamay pabasúlan takayu
ki nagkuna nu nga,

"Awan ku la nga básul."

³⁶ Nalàlapat tala kadakayu
ya magsukasukát ki kakumplut nu.

Iap-appat nakayu wala ya Egiptu
nga ummán ki nangiap-appat na Asiria kadakayu kitun.

³⁷ Ap-apput nu ya úlu nu pe
nga magtálaw ka Egiptu

ta neap-appat kayu;
áta lùsawan ne Apu ya íli nga nagpiyáran nu.
Awan nu wa málaálà kaggída.

3

Ya n aglikud na Israel ke APU

¹ Ay nán ne APU:

Ay nu igsán na laláki ya atáwa na,
ay se yala mangatáwa kammin ka sabáli nga laláki tu babay,
ay akkan nin rumbang nga magulli kammin
kitu nunna nga atáwa na.

Mamadakè ki isa nga íli ya ummán kiyán na mà-màwa.

May ikaw Israel ay adu árig neatawán mu,
may kídi yin ay piyán mu ya magulli kammin kiyà?
nán ne APU.

² Maglángad ka kod,

ta sinnan mu ya útun daya ban-bantay.

Atán kadi kadayán ya akkan mu nagday-dayáwan
nga nangidaladágan mu kiyà kadaya sinan diy-diyos mu?

Magtutúgaw ka ki bíkat daya kal-kalsáda
nga ummán ka púta nga magiddag ka laláki
nga ayabán na nga manglay kaggína.

Ummán ka ki tirung

nga magid-iddag ka huldappan na.

Ay gapu kadaya nadakè a kuw-kuwaan mu,
ay rinag-ragitán mu ya íli.

³ Ummán ka ngin ki púta,
may akkan ka tutu wala mìpat.

Ay ittu ya gapu na nga áwan udán
oray ki tiyampu nga aggannag na.

⁴ Ay se mu wala nán kiyà kídi,
"Ama, ikaw ya mangitur-turung kiyà
nanggayát kitu kabbing ku.

⁵ Magnanáyun kadi ya lùsaw mu
se rungat mu kiyà?"

Ummán kiyán peyang ya kagiyan mu Israel,
may kinuwám ngámin baláki nadakè a malammat mu.

Ya amakappoli ne APU kadaya iIsrael

⁶ Ay kitu nagturáy tu ári Josiah, ay nán ne APU kiyà, "Nasingan mu ya kinuwa naya akkan mapiyár ra Israel? Natan ki púta! Nawe nagday-dáyaw kadaya diy-diyos na nga atán ki káda útun da alingúdu wa bab-bantay se atán ki linung daya nasagúngut ta káyu. ⁷ Ay dálin ku nu magulli yin kiyà kane mabalin na màwa dayán. Ngamay akkan! Nasingan naya wagi na nga Juda yán na kinuwa na. ⁸ Nasingan na nga nesína ku ya akkan mapiyár ra wagi na nga Israel gapu ki

nakidal-daládag na. Ngamay akkan nala nagansing. Nawe pe ya natan ki púta. ⁹ Ay ur-úray yala kaggína yán na kukkuwaan na. Nagday-dáyaw kadaya sinan diy-diyos nga nàwa ki batu se káyu. Díkod rinag-ragitán naya íli. ¹⁰ Ngamay oray nu mapakuna, ay nagpì-ulli yala ya Juda kiyà. Akkan kammala nga kurug gin na naggulli kiyà, nán ne APU.

¹¹ Ay se la manin nán ne APU kiyà, "Ay oray nu pinaglikudán nà ya Israel, ay nakà-káru kammala ya básul naya magpì-pìduman na Juda.

¹² Ay lugud mawe mu kagiyan idi kadaya iIsrael. Tu idi ya nán ne APU: "Ikaw wa akkan mapiyár ra Israel, magulli ka kiyà in, ta maragkallà à. Akkan taka lùsawan nin ta akkan wayya magnanáyun ya angalùsaw ku kikaw. ¹³ Bibbídan mu wala nga nagbásul ka kiyà se sinuwáy nà. Akkan nà a nekur-kurug. Bibbídan mu pe nga bílang nedaládag nà kadaya sinan diy-diyos nga atán kiya linung daya nasagúngut nga káyu.

¹⁴ Magulli kayu kammin kiyà, dakayu wa akkan mapiyár ra annánà, ta iyà ya apu nu. Mangalà à isa ki káda íli, se duwa ki káda tangámalan kadakayu, se takayu iulli kammin ka íli nu wa Israel. ¹⁶ Ay nu gumánab kayu se umadu kayu manin kiya íli nu, ay akkan nu win pagbàbànanan tu napalábas; kitu kakowad natu Arku wa nakikariyán ne APU kadakayu. Akkan nu pe yin na madamdám onu aw-awanan. Akkan nu masápul ya mangwa pikam mala ka sabáli nga Arku. ¹⁷ Ay nu dumatang yán na algaw, ay ingágan da ngin ya Jerusalem ka Pagturayán ne APU. Ay maglalbet kitúni daya ngámin tolay kadaya nas-nasyon nga magdáyaw ke APU. Igsan da ngin daya nadakè a kuwkuwaan da. ¹⁸ Ay kiyán pe nga algaw, magbubúlun daya iJuda se daya iIsrael nga magulli kiya íli nga nekari ku wa idde kadatu apuapu da nga pag-agyanán da peyapeyang ngin. Maggagayát da kadaya il-íli ka dáya.

¹⁹ Ay nán ne Apu,

"Nán ku nga maglamlammat;

Ibílang taka ka an-anà ku tutu wala!

Ay se idde ku kikaw ya kapiyán na lusà

nga ittu ya kapàgán na kuwkuwa kídi kalawagán;

ta piyán ku nu iyà ya awágan mu ka Ama mu,

se akkan ka maglikud kiyà.

²⁰ May sabáli mán kammin

ta natan ka ki babay ya akkan mapiyár

nga nangigsán ki atáwa na.

Naglikudán nà, nán ne APU.

²¹ Ay atán magina nga agsángit ki útun

ki útun daya ban-bantay;

agsángit daya daya iIsrael

gapu ki panakit da,

ta summiyási da
se pinaglikudan da nge APU wa Dios da.
²² Magulli kayu kammin
dakayu wa akkan mapiyár nga annánà,
ta appolijan takayu,
se pagbalinan takayu kammin
ka mapiyár ra annánà.

Ay nán datu toláy:

"Ò, umbet kami yin
ta ikaw ya APU nga Dios mi.
²³ Awan nala kurug ya neseng
naya nagday-dáyaw mi
kadaya sinan diy-diyos
kadaya útun daya ban-bantay.
Neal-allílaw kami yala.

Kurug ga e APU nga Dios sala
ya kurug makesalákan kadakami nga iIsrael."

²⁴ "Ay gapu ki nagdáyaw mi kadaya sinan diy-diyos, ay ummawan
ngámin datu nagrig-rigátan datu apuapu mi, ngámin na
kalding se karneru, se datu bak-báka, se oray datu
putupútut da nga babbay se lalláki. ²⁵ Ay túya rabbang
na nga merungsap kami ki appat mi gapu ki nagbásul
mi ke APU wa Dios; dakami se datu apuapu mi;
nanggayát kitu kabbing mi panda kadedi al-algaw.
Akkan mi nekur-kurug ge APU nga Dios mi."

4

¹ Ay nán ne APU:

Dakayu wa iIsrael,
nu piyán nu kurug tutu wala
ya magulli kammin kiyà,
ay akkan kayu magduw-duwa
nga mangigsán kadaya sinan diy-diyos nu.

² Ay díkod annung nu ya magsipata
ki ngágan ku nga APU;
ay kurug se kustu se áwan nadakè ki agsipata nu.
Díkod, gapu kadakayu,
ay makiseng pe kiyà
daya duddúma nga nasyon,
ay se dà pe ya day-dayáwan.

³ Ay nán ne APU kadatu iJuda se kadatu iJerusalem:
Araduan nu kammin daya lusà nu
nga nabayág gin na akkan naarádu.

Akkan nu iwárit ya aggì nu ki agkadtán.

Kenga ngala.

⁴ Dakayu wa iJuda se iJerusalem.

Ipindu nu ya biyág nu ke APU.

Akkan nu pakulnítan ya uray nu.

Ta nu akkan ay makarungat tà tutu wala

nga ummán ki apuy ya áwan tutu wala ya makapatay,
gapu kadaya nadakè a kukkuwaan nu.

⁵ Idámag nu ka Juda se iwaragáwag nu ka Jerusalem nga nán nu:

"Itanggoyob nu ya tarumpeta ki ngámin íli!

Isáraw nu ka naggat

ya mangikagi kadaya il-íli nga nán nu,

'Dádon na maglingad kadaya il-íli

nga naabut ka darupírip.'

⁶ Itùgud nu ya dálen

nga mameyag ka Jerusalem!

Mawe kayu magsirù in!

Akkan nu wa ipadaddan!

Ata ipàrob ne APU nga magpagayát ka pane dáya

ya kadàdàsán na mangdadál kadakayu!

⁷ Ummán ka láyon na narawat

nga bumursát ki sirát.

Lummawán na nga magdadál kadaya il-ileli.

Pagbalinan na ka áwan sir-sirbi ya íli nu.

Mabaaw tutu wala ya íli nu.

⁸ Ay túya magmanakit kayu.

Magbádu kayu ka langgusti.

Sumángit se magogolán kayu,

ta akkan pikam nippà

ya rungat tutu wala ne Apu kadàtada.

⁹ Ay nán ne APU, "Kiyán nga algaw, maawanán tutu wala ka nam-námam daya àári se daya à-apu. Mapandanán daya pappádi ki ansing da pe, ay daya profeta masdaáwan da tutu wala kiya màwa.

¹⁰ Ay se ku la nán, "O APU wa Dios, di nakasaba ngala kadaya tolay kiya kinagi mu, ta nekari mu mà ya kinatalna ki Jerusalem. May tura ampiláng mán kammin ya neaaya'ng kaggída ngin.

¹¹ Umbet ya algaw nga nán da kadaya iJerusalem: "Magbáli ka napásu tutu wala nga magpagayát ka ir-ir-er nga mameyag kadaya nakal-allà a tolay. Maddi pangìpur ki asáp ta naggat pà nang, ay maddi pe ya pagdalus; ¹² ta naggat tutu wala ya báli para kadayán. Iyà e APU nga ya mangagi ki kapanísan daya tolay. ¹³ Sinnan nu ta atán nin ya kalínga nu.

Ummán ka alúyut nga umbet.

Ummán ka alipupug daya takay na.
Ay daya kabalyu na,
ay ummán da ka kumáyab nga bukkaw ki bílag da.
Kal-allà tada ngala.
Panda tada idi yin!
¹⁴ Dakayu wa iJerusalem,
igsán nu win daya nadakè a kabiy-biyág nu,
ta senu mesalákan kayu.
Nungay na agpà ala ngin ya kakusap nu
nga maglam-lammát ka nadakè?
¹⁵ Atán umbet nga maggayát ka Dan,
se atán maggayát ka bantay Efraim
nga mangipakammu ki nadakè a kapàyanán nu.
¹⁶ Umbet da kagiyánan daya il-ileli,
"Atán da ngin! Se kagiyan da ka Jerusalem,
nga umbet daya kalínga da
nga maggayát kadaya adayyu wa íli,
nga mangisáraw ki akigubát da
kadaya il-íli ka Juda.
¹⁷ Linìmut da ngin ya Jerusalem,
natan ki talun
nga napalebután kada magtagasíngan.
Màwa yán áta nagribelde
daya toláy ku kiyà, nán ne APU.
¹⁸ Básul nu kampela ngin nga iJuda
ya kapanísan nu;
ta gapu kiya nadakè a kabiy-biyág nu
se daya nadakè a kukkuwaan nu.
Magìna nu ya takit na panda ki pusu nu.

Ya nagpanakit ne Jeremias

¹⁹ Napalotán ya pannakit ku!
Akkan ku meturdán ya pannakit ku.
Matakitán nà tutu wala pà nang.
Makap-apangbáw wà tutu wala.
Akkan nà makasinád,
ta giginán nu ya tarumpeta daya kalínga
se ya sáraw daya makigubát.
²⁰ Magsasarunu ya kapar-parigátan
nga umbet kiya íli,
panda kiya kadadál na tutu wala.
Màtatán nala nga madadál daya báwi
se mapìpìsi daya kurtína da.

²¹ Nungay na nád dala
ya kippà naya bandera ki gubát,
se ya kakusap naya tarumpeta?
Nolaw wà tutu wala magsisingan
se maggìna kadayán.

²² Ay nán ne APU:
"Umang-ang-ang daya tolay ku.
Akkan dà a am-ammu.
Ummán da kadaya annánà
nga akkan makaw-áwat.
Nalaing da mangwa ka nadakè,
may akkan da ammu ya mangwa ki napiya."

²³ Ay se ku la siningan ya kalawagán,
may áwan na tutu wala singasingan
se áwan na sir-sirbi.
Ay se yà la naglángad ka lángit,
may áwan ku tutu wala masingan na wada.

²⁴ Sumingan nà kadaya ban-bantay,
ay matar-taryun da,
se magkíni-kínin daya babbalantay.

²⁵ Sumingan nà ki lebut ku,
ay áwan ku tutu wala masingan na tolay
oray isa ngala.
Ay oray daya an-anù
ay nagkakáyab da nga nagtatálaw.

²⁶ Ay kane sinnan ku tu nadam-ag ga lusà
ay nagbalin ka ir-ir-er rin. Nadadál ngámin na il-íli
gapu ki napalotan na rungat ne APU.

²⁷ Ata nán ne Apu:
"Madadál daya ngámin íli,
ngamay akkan ittu ya panda na tutu wala ngin.

²⁸ Magpannakit ya kalawagán,
se maggìbat ya lángit
ta nagúni yà yin
se nagpalánu wà win.
Ay akkan nin maulis ya uray ku.

²⁹ Gapu ki págat daya nakakabalyu
se daya marammútug
ay magtatálaw daya ngámin nga tolay
ki ansing da.
Mawe da nga magsirù da kadaya sir-sirát
se kadaya pin-pínát.
Ay áwan nala oray isa nga tolay
ya mabansi kadaya il-íli.

³⁰ May nágan naya kukkuwaan mu mán kammin,
ay mapánis ka ngin.

Tura ka mán kammin maggaldid.
Nakabádu ka napiya se nagarmát ka
kadaya balitù se silber nga ikkaarmát mu?
Pinintáan mu ngámin mata mu.

May awan na sirbi naya angpapiya mu ki baggi mu,
ta lùsawan naka ngin ya pà-pàgan mu,
ay ùdan naka nga patayan.

³¹ Atán nagìna ku nga makat-atúlág
nga ummán ka páuy naya marigátan
nga magdam-dámu nga magan-anà.

Akat-atúlág na Jerusalem
nga maang-angtán ki rígát na
nga magsápul ka sumeng kaggína.

"Panda ku idi yin! Matay yà in!
Atán da ngin daya mamatay kiyà!"

5

Ya kinadakè tutu wala daya tolai ne APU

¹ Mawe kayu kadaya kal-kalsáda na Jerusalem
ta magsápul kayu ka oray isa ngala
nga namáru wa tolai.
Mawe kayu kadaya palása
ta nu atán masamà nu
nga oray isa ngala nga tolai ya mangwa ki kustu,
ay pakawanan ku ya Jerusalem.

² Ay oray magsipata da
ki ngágan APU,
ay busid kammala ngin nin
ya agsipata da.

³ Magsap-sápul ka, O APU,
ka tolai ya áwan na agbusid.
Pinánis mu daya tolai mu,
may áwan da la nagpannakit.

Pinasílag muda may maddi da pesúru.
Pinasúkir da tutu wala daya uray da.
Maddi da tutu wala makappoli
kadaya bas-básul da.

⁴ Ay nán ku ki lammat ku,
"Dumamdambel dedi ya tolai,
ay tuya akkan da makaaw-áwat.

Akkan da ammu ya pagayatán ne APU,
se akkan da ammu
daya lin-lintag naya Dios da.

⁵ Ay túya mawe yà kadaya naturáy,
se kuda amomanán.

Sigurádu ku wa ammu daya pagayatán ne APU,
se daya lin-lintag naya Dios da.

Ngamay sangapáda da nga maddi peturayán
se maddi da ikurug nge APU.

⁶ Ay túya lumtuwád ya láyon ki sirát
nga nga umbet magpatay kaggída.

Ay umbet ya alsádu wa atu
nga magpir-pirsáng kaggída.

Ay ya ulolag ga ummán ki tigre
ay itanab nada kadaya íli da.

Pir-pirsáng na daya lumawán ki íli da.

Mawa yán gapu ki adu tutu wala nga bas-básul da,
se namin adu da nga naglikudán ne APU win.

⁷ Ay nán ne Apu,
Paannán ku ya mamakawan kadakayu?

Ay oray daya annánà nu,
ay naglikud da pe yin kiyà.

Ay se da nagday-dáyaw kadaya sinan diy-diyos
nga akkan kammala kurug ga diyos sin!

Bintug kuda.

May imbes kuma nga magiyáman da kiyà,
may tura da mán kammin nin nanaládag gin
se da pinabeg ya neallay kadaya púta nga babbay.

⁸ Ummán da kadaya mabtug peyang
nga toru wa kabalyu
ga napalotán na ilug.

Piyán da allayan daya atáwa da duddúma.

⁹ Ay wayya kuda la di panísan
ki ummán kiyán na kuwkuwaan da?
nán ne APU.

Wayya ku wala di baltan
ya nasyon na ummán kiyán.

¹⁰ Ay túya ipalúbus ku daya kalínga da
nga magdadál kadaya úbás da.

May akkan dada amminan dadàlan.
Tappadan da daya pas-pasanga daya úbás da,
ta akkan kuda wayya nga kuw-kuwa ngin.

¹¹ Ta nagtaraidor
daya iJuda se iJerusalem kiyà,

nán ne Apu.

¹² Pibbusidan da nga APU.

Nán da nga, "Akkan nitta an-anuwan.

Awan nadakè a màwa kadàtada!

Akkan ta magulát,

ay áwan pe ya manggubát kadàtada."

¹³ Makoni-koni yala daya profeta

ka áwan sir-sirbi

áta akkan kammala gayát ke APU

daya kag-kagiyan da.

Ay màwa din kampela kaggída ngin

daya kag-kagiyan da nga rig-rigát

nga umbet kadàtada.

¹⁴ Ay díkod, nán ne APU Dios

nga manakkabalin ki ngámin:

Ay gapu ta ummán kiyán

ya kinagi dedi na nga tolay,

ay pagbalinan ku nga ummán ka apuy

daya úni ku nga pekagì kikaw,

ay aggída ay árig da ya kayu

nga maupuan kiya apuy.

¹⁵ Dakayu wa iIsrael,

iparob ne APU ya isa nga nasyon

nga maggayát ka adayyu.

Umbet da nga mangraut kadakayu.

Nabílag se nabayág gin yán na nasyon.

Akkan nu ammu ya aggúni da,

ay díkod akkan nu maawátan

ya kag-kagiyan da.

¹⁶ Makappatay tutu wala

ya mayán bú tug da.

Narungat daya suldádu da.

¹⁷ Amminan da daya ápit

se akakkanan nu.

Patayan da daya annánà nu.

Ay amminan da pe

daya karnero nu se báka nu.

Amminan da pe daya gígus nu se úbás nu.

Dadàlan da daya íli nu

nga pagtalgad nu wa aglingdán nu.

¹⁸ May oray nu mapakuna, ay akkan ku kam ipalúbus nga marápun

kayu tutu wala, nán ne APU. ¹⁹ Ay nu magsaludsud da

kikaw Jeremiah nga, "Taanna, tura kinuwa ne APU wa

Dios mi ngámin dedi?" nán da, ay kagiyan mu kaggída

nga, "Ata naglikudán nu nge APU, se kayu
nagday-dáyaw kiya íli nu mismu kadaya sinan diy-diyos
daya agtangeli. Ay túya magsirbi kayu kadaya agtangeli
kiya sabáli nga íli."

²⁰ Kagiya idi kadaya iIsrael se kadaya iJuda: ²¹ Gínán nu idi,
dakayu wa umang-ang-ang

se akkan makaw-áwat ta tolay,
nga simmamata may akkan makasingan,
se sittatalínga may akkan makagína.

²² Akkan kayu agpà magtartartar
nga magansing ki àráng ku ta?

Ay iyà ya nangippay kiya ginat
ka pamandanán naya bebay.

Ay oray nu nganna ya kadadakkal
se daggat daya palun na,
ay akkan na nga malagpasán yán.

Ittu yán peyang ngin ka panda
ya pamandanán na.

²³ May dakayu wa tolay,
napalotan tutu wala ya kinasukir
se kinasuwáy nu.

Pinaglikudan dà a Dios nu,
se kayu wa umadayyu.

²⁴ Akkan nu tutu wala malammat
ya magdáyaw kiyà a Dios nu,

nga makidde ka udán
ki oray inna nga tiyampu
nga akasapul nu,

ta senu magápít kayu
ki tiyampu na pinaggagáni nu.

²⁵ May gapu kadaya bas-básul nu,
ay ummawán dayán nin

nga napiya nga pagkallà kadakayu.

²⁶ Ata atán kadaya tolay ku daya nadakè a tolay.
Takkilan da daya kuwkuwa daya duddúma.

Arig da ya marangnigay ka an-anù
may tolay ya nigáyan da.

²⁷ Nu wà ummán naya aggùnud na
ka an-anù ki kiláwag na

ya marangnigay ka an-anù,
ay ummán pe dayán na tolay.

Napnu ya balay da ka kadaya tákaw da.

Ay ittu ya gapu na nga nagbalin da
ka naturáy se nabànáng.

²⁸ Mabtug da peyang
se nalumag da,
ay áwan na panda ya kinadakè da.
Akkan nalintag ya angkuwes da
panggap kadaya ulíla,
ay se akkan da igdù daya kal-allà
ki paglintaggán da.

²⁹ Wayya kuda la akkan panísan
ki ummán kiyán na kukkuwan da?
Wayya ku la nga akkan baltan
ya ummán kiyán na nasyon? nán ne APU.

³⁰ Atán nàwa nga makapal-palídug
se nakapanpanansing kídi na nga íli.

³¹ Pabeg busid
ya kag-kagiyan daya profeta,
ay aggída ya ikur-kurug daya pappádi,
ay ittu pe ya piyán daya tolai ku ya màwa!
Ngamay nágan nád kuwaan da
nu pumanda ya ngámingámin nin?

6

Ya angraut da ka Jerusalem

¹ Magtatálaw kayun!
Mawe kayu wa magsirù!
Dakayu wa gakagaka tu Benjamin!
Magtálaw kayu win ked Jerusalem!
Itanggoyob nu ya tarumpeta ka Tekoa!
Pakammuwan nu daya atán ka Bet-hakeram!
Ata tagay umbet tin
daya narungat ta suldádu
nga maggayát ka dáya

manadál tutu wala kadakayu.

² Ya napiya nga íli Jerusalem,
árig na ya kapíyan na pastu,
may dadàlan ku!

³ Maglalbet daya kalínga na,
nga árig da daya magpas-pastu.
Magkampu da kiya lebut na íli.
Magpíli ya isa isa kaggída
kiya piyán da nga pangipastuwán
kadaya tarakan da.

⁴ Ay se da nán nga isáraw ya,

"Magsagána kayu!
Rautan tada ya íli Jerusalem nu agpapásu!"
Ay se da ngin nán,
"Naládaw tada ngin.
Gumidagidám min,
ay tagay masirbut ya mata ngin
ay maggi-gibat tin."
⁵ Nu gabi tada lugud din a nga rumaut.
Dadàlan tada ngámin daya aglingdán da.
⁶ Ay nán ne APU wa mannakabalin ki ngámin:
Ìlangngán nu daya káyu kiya íli,
se nu dugsúan kiya lebut naya abut na íli.
Panísan ku idi nga íli,
ta pabeg mamalpallà
ya kukkuwaan da tolay.
⁷ Nu wà umman ya kabáru peyang
naya danum ki bubun,
ay ummán pe, atán peyang pe
ya baru wa nadakè a kuwkuwaan
daya tolay ki Jerusalem.
Pabeg kinaranggas se panangdadál
ya mà-màwa kiya unag na íli,
se sissisingan nà peyang
kadaya natal-talíngu se magrig-rígát.
⁸ Mangul-ulis kayu wa iJerusalem.
Ata nu akkan, ay igsán takayu,
se akkan takayu pe pagan-anu win.
Pagbalinan ku ka áwan sir-sirbi ya íli nu,
ay se mabaaw tutu wala ngin.

Ya kinasúkir da iIsrael

⁹ Tu idi ya nán ne APU
nga manakkabalin ki ngámin:
Meárig ya Israel ka nabúras sa kaubásan
nga áwan tutu wala nabansi
nga búnga kadaya pas-pasanga, na oray isa.
¹⁰ Ay nán ku wa sumungbát,
Atán da nád manggìna kiyà
nu mawe kuda kagiyánan?
Nagbanggag da ngin.
Akkan da piyán nin ya manggìna.
Paásan se lùsawan da
ya bàbànan ne APU.

¹¹ Marìkna ku O APU,
ya rungat mu tutu wala kaggída,
ay akkan ku tutu wala magawídán,
ya rungat ku pe kaggída.
Ay nán ne APU kiyà,
Iburà mu ya rungat mu.
Warníngan mu daya annánà kiya kalsáda,
se daya babbágu nga nagguurnung.
Matiliw da ngámin daya babbay se lalláki,
se daya nanàmán nin,
se daya bàbákat se làlákay.

¹² Ta panísan ku
daya ngámin tolay kidi nga íli.
Alà daya kalínga da daya babalay da,
se oray pe daya tálun da
se daya attáwa, nán ne APU.

¹³ Napalotan tutu wala
ya águm da ngámin,
nababa mán na tolay onu nasáad,
ay sangapada da;
oray nu nadakè
basta makálà da ka pirà.
Ay oray daya pappádi se daya profeta,
ay marangultit da nga sangapáda.

¹⁴ Ay akkan da pagan-anu
ya rigát daya tolay ku.
Nán da kaggída,
"Napiya ya ngámin nin," nán da,
ay nadakè daya mà-màwa.

¹⁵ Akkan da tutu wala mìpat
kadaya nadakè kuw-kuwaan da?
Akkan da tutu wala kurug ammu win ya mìpat!
Ay túya matay da pe
nga ummán kadaya matay ki gubát.
Kurug gala nga pumanda dayán nin
nu panísan kuda ngin, nán ne APU.

Umadayyu daya iIsrael ke APU

¹⁶ Ay nán manin ne APU kadatu tolay na:
"Mawe kayu kiya nagsasabtán da dálen,
se nu sapúlan tu dadán na daddalenán,
se nu iina nga dálen ya mameyág
ki pagkapiyaán nu,

ta ittu ya dalenán nu,
 ta senu pumiya daya ur-uray nu."
 May nán da mán kammin na summungbát,
 "A! Kannán mi ya manalen kiyán!" nán da.
¹⁷ Nangippay pe ye APU
 ka magguwardiya kaggída.
 "Gìnan nu ya warning naya tarumpeta," nán da.
 May summungbát da tolay,
 "Kanna-kannán mi gìginán dayán!
¹⁸ Ay díkod gínán nu idi,
 dakayu ngámin na nasyon,
 senu mammuwan nu
 ya màwa kadaya tolay ku,
 nán ne APU.
¹⁹ Manggìna kayu ngámin na tolay ki kalawagán!
 Panísan ku daya tolay ku,
 ta ittu ya rabbang naya kukkuwaan.
 Akkan dà tutu wala gìginan
 kadaya kag-kagiyan ku,
 se akkan da pinagan-anu daya bàbàrán ku.
²⁰ Awan sir-sirbi kiyà
 daya dátun nu wa insensu
 nga gayát Sheba,
 onu daya dátun nu wa bangbanglu
 nga ginátang nu pikam kadaya íli nga adayyu.
 Akkan ku awátan daya dátun da nga masìdug.
 Akkan ku pe pagangammán
 oray inna nga dat-dátun da.
²¹ Ay díkod tu idi ya kagiyan ne APU:
 Mangippáy yà ka kedùlapán
 daya tolay ku kiya dálen da,
 ay medùláp da ngámin.
 Ay matay daya maggaáma,
 se daya magkukópun
 se daya magkekeliyán.

Ya angraut da ka Jerusalem

²² Ay nán manin ne APU:
 Sinnan nu kod!
 Atán da tolay ya umbet
 nga magpagayát ka dáya.
 Ya isa nga naturáy ya nasyon
 nga maggayát ka adayyu wa giyán

ay magag-sagána nga makigubát.
²³ Ay naka-arms da
ka bú tug se say-áng.
Narungat da
se áwan da tutu wala nga agkallà.
Ay ummán kiya asassátan na bebay
ya tannug da nga umbet
nga nakatakay kadaya kabalyu da.
Nakasagána da ngin
nga makigubát ki Jerusalem.
²⁴ Ay nán datu iJerusalem,
"Nadámag mi ya mepanggap
kadaya kalínga mi.
Ay túya nagkapsut kami yala
se magpanakit kami,
nga ummán ki agrígát
naya madama nga magan-anà.
²⁵ Akkan kayu mawe kadaya tálun nu,
onu magdal-dalen kadaya kal-kalsáda!
Ta atán daya kalínga nga sikka-ampiláng.
Nakapappanansing
oray ka wàna ya kapannán ta.
²⁶ Ay nán ne APU:
Nakal-allà kayu wa tolay ku.
Magbádu kayu ka langgusti
se kayu magtutúgaw ki abu.
Magsángit kayu nga magmanakit
nga ummán kayu ka natayan
ka sissa nga an-anà.
Ta màtatán kayu wala
kiya ilalbet daya magpatay kadakayu.
²⁷ Piníli taka, Jeremias,
nga magtisting kadaya tolay ku.
Ummán ki buli, arig ilúnag muda
ka aningan mu
nu wà ummán na katutolay da.
²⁸ Arig da ya nakulnit ta bága se balayyáng.
Napalotán ya kinasúkir da
se kinasuwáy da.
Pabeg da nga mamadpadakè
se nadakè kukkuwaan da.
²⁹ Naggat ya aggarubán
se nalúnag gin ya buli
ki nagatang nga apuy,

ngamay áwan na sirbi
ta akkan pikam mala mippà
ya ragit naya buli.
Túyán ya kapáda data tolai ku,
ta akkan mippa-ippà daya nadakè kaggída.
³⁰ Mengagánan da
ka "nagigsanán na silber,"
ta Iyà nga APU ay nigsán kuda.

7

Ya nangibàbànan ne Jeremias ki kapanísán daya umíli

¹ Ittu dedi daya kinag-kagi ne APU kitu Jeremias: ² Mawe ka kiya ruwángán naya templo ne APU, ay se mu la ibàbànan dedi kadaya tolai: Gínán nu ya kagiyan ne APU, dakayu ngámin na iJuda; dakayu wa lum-lumnà kídi nga magdáyaw ke APU. ³ Tu idi ya nán ne APU wa manakkabalin ki ngámin na Dios na Israel: Manguli-ulis kayu win! Igsán nu win daya nadakè a kukkuwaan nu, ta senu palubúsan takayu wa mag-agyán kiya íli nu. ⁴ Akkan nu ittu pagtalgad ya angagkagi nu nga "Ittu idi ya templo ne APU. Ittu idi ya templo ne APU! Ittu idi ya templo ne APU. Akkan kayu mesalákan kiya agkuna nu kiyán.

⁵ Mepagyán nà kurug kadakayu kídi nga giyán nu nu igisan nu daya nadakè a kuwkuwaan nu, ay ya kustu wala daya kuwaan nu kiya isa isa kadakayu; ⁶ ay se akkan nu pe gundawáyan daya agtangeli, daya ulíla se daya búkud da babbay; se akkan kayu pumatay kadaya áwan bas-básul; ay akkan kayun magday-dáyaw kadaya sinan diy-diyos nu nga ittu yán ya gapu na pakadadàlán nu. ⁷ Nu kuwaan nu dayán ay mepagyán nà kadakayu kídi nga lusà a nidde ku kadatu apuapu nu ka kuwkuwa da ka áwan panda.

⁸ Tura kayu wa agginkukurug gala kiya mangial-allílaw wa kag-kagiyan. ⁹ Magtákaw kayu, se pumatay kayu, se manaládag kayu, se magbusbusid kayu, ay se kayu nagsidug ka insenso kiya diy-diyos nu nga Baal, ¹⁰ se kayu la umbet ki àráng ku kídi nga templo ku, ay se uliulis nu wa kag-kagiyan ya "Akkan kami maan-anu kídi na," ay se nu itul-túluy ya mangwa kadaya nadakè. ¹¹ Pinagbalin nu ya balay ku ka pag-agyanán daya maragtákaw. Wayya ngà ala nga di sissisingan kadaya màràwa kiyán? nán ne APU. ¹² Mawe nu kod sinnán ka Silo, tu nunna nga íli ya piníli ku nga agdayáwan nu kiyà. Sinnán nu ya kinuwa ku kitúni nga íli gapu ki kinadakè daya iIsrael nga tolai ku. ¹³ Ay kídi yin, ay kukkuwaan nu ngámin dayán na kinadakè, nán ne APU. Oray nu namin ad-adu takayu wa kinag-kagiyan, ay akkan dà ala ginìgina. Kirrawan takayu may akkan dà ala inat-atangya. ¹⁴ Ay díkod, nu wà ummán nату nanadál ku ka Silo, ay ittu pe ya kuwaan ku kídi nga templo ku nga ittu ya piy-piyáran nu. Pakunan ku pe ya giyán na

niddè kadatu apuapu nu. ¹⁵ Ay se takayu pataláwan kídi, nga ummán kitu kinuwa ku kadatu kámungayán nu nga iEfraim.

Ya akkan nangikurug datu toláy ¹⁶ Ay nán ne APU, kitu Jeremias, Akkan mu win na ikar-karárag dedi na nga toláy, se akkan ka sumángit gapu kaggída, ay se akkan ka ngin makim-imallà kiyà a makiseng gapu kaggída ta akkan taka gínán. ¹⁷ Sinnán mu kod ya kuwkkuwaan da kadaya íli ka Juda se kadaya kal-kalsáda ka Jerusalem? ¹⁸ Sinnán mu kod daya annánà da. Mangáyu da; ay daya mannákam da ay magapuy da. Daya babbay da ya manglammug da ka arína ka kuwaan da nga sinápay nga idátun kiya reyna da ka lángit nga nán da. Mangisiyà da ka mainum nga átang da kadaya sinan diy-diyos da. Par-parungtan dà tutu wala. ¹⁹ Ngamay iyà kadi kurug ya pagpannakitan da? nán ne APU, nu di daya bag-baggi da kampela ngin nin ya pagpannakitan da se iap-appat da. ²⁰ Ay túya nán ne APU wa Dios: Ibùra ku ya rungat ku tutu wala kídi nga íli, meráman daya toláy, se daya animál, daya kay-káyu ki sirát, se daya ngámin na mul-múla. Ay ummán ki apuy ya rungat ku, nga áwan makakusap.

²¹ Tu idi ya nán ne APU wa Dios nga mannakabalin ki ngámin: Alà nu lugud dala ngin daya dátu-dátun nu wa masídug, se daya duddúma pikam ma dat-dátun nu, ta kanan nu kampela ngin nin. ²² Oray la ta kitu nangítalaw ku kadatu apuapu nu ka Egipto, ay áwan ku kinagi onu nebílin kaggída panggap ki masídug ga dátun onu daya duddúma nga dátun. ²³ Ta tu nebílin ku kaggída ay ikurug dà peyang nga Dios da, ay aggída daya toláy ku ay iyà ya Dios da. Nán ku pe kaggída nga surútan da ngala daya ipasúrut ku kaggída, ta senu napiya ya pagtungpálan da. ²⁴ May akkan dà nekurug se akkan dà ginína, nu di da lugud da kinuwa kampela ngin nin datu piyán da nga kuwaan nin, gapu kitu kinasúkir da. Ay díkod dummakè da imbes nga magmar-máru da kuma. ²⁵ Nanggayát kitu nangítalaw ku kadatu apuapu nu ka Egipto panda kídi, ay akkan nà nakusap nga nangibon kadaya profeta nga bobonán ku. ²⁶ May akkan nanggina daya toláy ku kaggída, se akkan dada pinagan-anu. Nagsúkir da man kammin, ay se nadà-dakè daya kukkuwaan da may datu apuapu da. ²⁷ Ay túya Jeremias, kagiyan mu ngámin dedi kaggída, may akkan mu namnamáan nga manggina da kikaw. Ayabán muda may akkan da ka atangyaan. ²⁸ Ay nán mu kaggída, Tu idi ya nasyon nga akkan nangikurug ke APU nga Dios da, ay akkan da pe ya pesúru. Awan da ngin ammu ki kurug, ay se áwan da pe yin angikagi ki kurug.

²⁹ Magpannakit kayu;

Magkalbu kayu

se nu ippà ya abù nu.

Mawe kayu magsángit

ki útun daya bantay,
ta pinagdudoray nakayu win,
se akkan nakayu pagan-anu ne APU win,
dakayu wa tolay nga namar-parrungat kaggína.

³⁰ "Nadakè tutu wala ya kinuwa daya tolay ka Juda. Nippan da ngin kiya templo ku daya sinan diy-diyos da nga kagúra ku tutu wala. Rinag-ragitán da ngin ya balay ku, nán ne APU. ³¹ Ay se da nangwa ka sissimbaan da kitu tanáp ka Hinnom, nga nengágan da ka Topet. Ay kitúni ya annidugán da kadaya annánà da nga idátun da. Awan ku nebílin nga kuwaan da ya ummán kiyán, ay se akkan nala inumbet yán ki uray ku. ³² Ay túya umbet tala ya tiyampu nga akkan nin mengagánan ka Topet onu Hinnom yán nga íli, nu di mengagánan nin ka tanáp nga agpatayán, ta itunne yin ya agtamnán da, ta áwan da mabalin pagtamnán nin. ³³ Ay kanan daya an-anù se daya alsádu wa ulolag daya baggi dayán na tolay, ay áwan nala tolay mabansi nga magsábug kadayán. ³⁴ Ay pandanán ku win ya akang-anggam da nga magkan-kansiyon kadaya kal-kalsáda ka Jerusalem. Ay áwan nin magina nga úni ki íli na Juda se Jerusalem. Se áwan nin magina nga agganggam daya magga-attáwa. Magbalin ka ir-ir-er ngin ya íli da.

8¹ "Ay kiyán na algaw," nán ne APU, "ay kulkolán daya kalínga da kiya lùbù da daya tula-tuláng datu àári da, se datu à-apu da, se datu pappádi se datu profeta, se datu duddúma pikam ma tolay ya iJerusalem. ² Ay se da iwarenán datu tula-tuláng da. Matan da kiya kawel animál nga newarenán nala ki lusà. Akkan da ngin maurnung nga metaman kammin. Dàngan na sinag, búlán, se bittuwan da, nga ittu datu pinatag da se dinay-dáyaw se sirsirbiyan da. Ittu pe datu sinur-súrut da se nakisengán da. ³ Ay daya makalásat

**kadedi nga nadakè a tolay, ay pì-piyán da
la ya matay, may iya magbiyág da kiya
pangippannán ku kaggída. Iyà e APU nga
Dios sa manakkabalin ki ngamin ya
nanguna kiyán.**

Ya kinasuwáy daya tolay

⁴ Ay nán ne APU, kitu Jeremiah:

kagiyam idi kadaya tolay,
Nu medùláp daya tolay,
akkan da kadi bumángun kammin?

Ay nu ra dala mammuwán
nga sabali ya dinalen da,
akkan da kadi magulli kammin?

⁵ Ay taanna lugud,
tura umadayyu dedi nga tolay kiyà,
ay se maddi da pe yin na magulli.
Akan da tutu wala migsán ya nadakè.

⁶ Ay ginina kuda pà nang,
may akkan kurug daya kag-kagiyan da.

Awan nala kaggída ya nakappoli
kadaya nadakè a kukkuwaan da.

Awan nala ya nagsaludsud nga nán na kuma,
"Ná gan na agpà ya kinuwa ku?"

Ay ngá min da, ay nawe da ngala
kitu piyán da pamorong kampela ngin nin;
ummán da ki kabalyu
nga dumarup pala ki paggugubatán.

⁷ Ay oray daya daguwà
se daya ladá gan, se daya sussuwidán,
se daya duddú ma nga an-anù,
ay ammu da ya oras nga nì dang kaggída;
ammu da ya oras da nga mawe
se ya oras da nga magulli.

May daya tolay ku
ay akkan da ammu ya sumú rut
kadaya bil-bí lin ne APU kaggída.

⁸ Ay paanna ya agkuna nu nga,
"Nasirib kami
ta atán kadakami ya lin-lintag ne APU,"
ay pinagabalin daya mimisturu ka lintag ka busid

ya bàbàrán ne APU kane isúrát da.

⁹ Meap-appat daya nasírib.

Maburíngaw da se matiliw da,

áta pinagdita da ya bàbàrán ne APU.

Nágan na ngin ya sirib nga atán kaggída?

¹⁰ Ay túya idde ku daya attáwa da

kadaya sabáli nga lalláki,

se idde ku daya tálun da kadaya agtangeli,

ta gapu ki agum da ki pirà,

ay kuwaan da oray nu ammu da nga nadakè;

aggída ngámin nangátu mán onu nababa.

Ay oray daya profeta se daya ay pappádi

ay kul-kultit da daya tolay.

¹¹ Akkan da pe pagan-anu

ya agrigát daya tolay ku.

Nán da nga napiya ya ngámin nin,

ay akkan kamala ngin nin.

¹² Mìpat da kanu mà pe

kadaya kinuw-kuwa da nga nadakè,

ngamay akkan da kamala kurug ga mìpat tin!

Ata akkan nin dumgáng ya murang da

oray nu meap-appat da!

Ay díkod matay da pe

nga ummán kadaya matay ki gubát.

Maabà da ki gubát

ta ittu ya ammánis ku kaggída,

nán ne APU.

¹³ Rapúnan ku win daya tolay ku;

ta árig da ya úbás nga áwan búnga,

se gígus nga áwan sirbi.

Ay oray daya adon da

ay nalaylay da ngámin.

Ay mippà ngámin

daya nid-idde ku kaggída,

nán ne APU!

¹⁴ Ay se la nán daya tolay,

"Tura tada magtutúgaw wala kídí

nga áwan kukkuwaan,

nga magiddag gala ki katay tada!

Dádon, magsirù kadaya naligda nga íli;

matay tada la ngin kitúni na.

Ta nìdang ne APU win

ya panda naya biyág tada.

Arig atán sabídung naya danum
nga nidde ne APU nga inuman tada,
áta nagbásul tada kaggína.

¹⁵ Namnamáan tada ya kinapiya,
may áwan mà.

Ay namnamáan tada ya kesalákan tada,
may rigát se nakappanansing
daya nànlamán tada.

¹⁶ Ay magìna panda ka íli Dan
ya págat daya kabalyu daya kalínga.

Ay oray kiya úngug daya kabalyu da nga makigubát,
ay magtartartár ya ngámin na umíli ki ansing da.

Inumbet da nga mangdadál kiya íli tada
se daya ngámin atán kiyán,
ay se magpatay kadaya ngámin tolay
nga mag-agyán kiyán.

¹⁷ Ay nán ne APU:

Mangipàrù à kadaya nadíta nga idaw
nga áwan makapaámu kaggída;
Ittu daya magtugkaw kadakayu,
nán ne APU.

Magpannakit nge Jeremiah gapu kadatu tolay

¹⁸ Ay nán tu Jeremiah:

Magpannakit tà tutu wala;
áwan makippà kídi pannakit ku,
ta natakit panda ki púsu ku.

¹⁹ Gìnán nu kod!

Magìna ki ngámin íli
ya agsángit daya nakal-allà nga tolay ku.

Taanna, tura áwan nin ne APU ka Sion?

Taanna, tura áwan nin ya Ari kitúni na?

Ay nán ne APU wa nesungbát:

"Taanna, tura dà pinar-parungat

kiya nagday-dáyaw da

kadaya sinan diy-diyos da,

se ya nammatag da

kadaya diy-diyos daya agtangeli?"

²⁰ Ay nán datu tolay ya nesáraw,

"Nabalin nin ya aggagáni,

se nalpás sin ya aggigáw na,

ngamay akkan kami pikam nesalákan!"

²¹ Ipnikit ku ya agpannakit
daya nakal-allà a tolay ku.
Magpannakit tà,
ay se nippà in ya namnáma ku.

²² Awan kadi ya ágas ka Galaad?
Awan kadi daya marangngágas kitúni na?
Taanna, tura lugud da akkan pumiya
daya nakal-allà a tolay ku?

9¹ Ay ummán kuma ngala ka gabbuwà ya úlo ku,

se ladda kuma ngala ka luwa daya mata ku,
ta senu annung ku ya magtangkalgaw nga
magsángit kadaya nakal-allà
a keliyán ku wa pinatayán da.

² Atán kuma ngala
ya aggimangán ku ka ir-ir-er,
ta mawe yà umadayyu kadaya tolay ku.
Ta pabeg da nga marannaládag se taraidur.

³ Nakasagána da peyang nga magbusid.
Panagbus-busid ya mà-màwa
ki ngámin giyán kídi íli.

Awan nala ya kur-kurug gin.
Dumakè ala nga dumakè daya kukkuwaan da.
Awan dala inammu kiyà, nán ne APU.

⁴ Taronán nu daya ùopun nu!
Se akkan nu piyáran oray daya wawwági nu,
ta gundawáyan dakayu.
Ay pad-padàsan dakayu daya opun nu nu kuwa.

⁵ Ngámin da ay kul-kultit da daya kasittolay da;
áwan nin ya mangagi ki kurug.

Nepagangay kaggída ngin ya magbusid,
se unawan da daya baggi
ki angwa da ka nadakè,
ay akkan da matagammu win ya makappoli.

⁶ Pabeg mangultit ya kukkuwaan da.
Maddi dà tutu wala nga bibbídán nin, nán ne APU.

⁷ Ay díkod ittu idi ya nán ne APU
nga manakkabalin ki ngamin:
Ippà ku ya nadakè kadaya tolay,
nga ummán ki angilúnag ku buli

ta senu madalusán da.
Ta nágan pikam mala
ya kuwaan ku kaggída ta?
⁸ Ay ummán kiya bútung ga nasabidúngan
daya mútung da.

Pabeg binnusid daya kag-kagiyan da.
Napiya daya kag-kagiyan da
kadaya kasittolay da,
ngamay ya mangitanab kaggída
ya lam-lamtan da.

⁹ Nágan na pikam mala
ya kuwaan ku kaggída
gapu kadayán na kukkuwaan da ta,
nu dì panísán da! nán ne APU.

Ittu ya bálát kadaya tolay
nga ummán kadayán.

¹⁰ Ay nán tu Jeremiah,
"Sangitan ku daya ban-bantay
se daya ir-ir-er nga agpastuwán,
ta áwan da sir-sirbi yin;
áwan nin manalen kiyán,
ay áwan pe yin magina nga úni da báka.
Nagtatálaw pe yin da an-anù
se da alsádu wa animál.

Awan da ngin.
¹¹ Ay nán ne APU,
Pagbalinan ku ya Jerusalem
ka nadug-dugsù a íli yin.
Magbalin ka pag-agyanán daya alsádu wa átu.
Ay ya Juda
ay pagbalinám ku ka pe baaw nga íli yin.
Awan tutu wala ngin ya magyán kitúni yin.

¹² Ay nán tu Jeremiah ke APU, Iinna ya nasirib ba makaáwat kadedi?
Nu taanna, tura nagbalin ka ir-ir-er nga áwan sir-sirbi ya íli, ay se
áwan nin ya manalen kitúni yin. Ay iinna ya pangilaw-lawagán mu
kadedi ya mà-màwa, ta senu ikagi na pe kadaya duddúma? ¹³ Ay nán
ne APU wa nesungbat: "Nàwa idi kaggída ta nigsán da daya lin-lintag
nga nidde ku kaggída. Akkan dà ikur-kurug gin kadaya kag-kagiyan
ku, ¹⁴ nu di da mán kammin na summúkir rin, ay se da nga kinuwa
kampela ngin nin daya piyán da nga kuwaan. Nagday-dáyaw kiya
sinán diy-diyos nga Baal, nga ummán kitu netùgud datu mannákam da
kaggida. ¹⁵ Ay túya ittu idi ya kinagi ne APU nga mannakabalin ki
ngámin nga Dios na Israel: Panganan ku dedi nga tolay ka napet, ay

se kuda penuman ka napayán ka sabídung nga danum. ¹⁶ Ay se kuda isip-siparà kadaya ngámin giy-giyán kídi kalawagán; giy-giyán na akkan da pikam nagina kitun, oray datu apu-apu da. Mangipàrob bà kada suldádu nga manggubát kaggída panda ki karápun da tutu wala.

Ya agmanakit da tolai gapu kiya kapanísán da

¹⁷ Tu idi ya nán ne APU

nga manakkabalin ki ngamin:

Pan-panunútan nu kod ya mà-màwa!

Magayáb kayu win kada babbay nga magsángit,
datu babbay nga magsángit ya kukkuwaan da
nu atán ya natay.

¹⁸ Ay nán datu tolai,

"Pagkaruan nuda nga umbet nga magsángit,
ta senu mepagsángit kami kaggída

panda ki agtar-tarúya daya luwa mi

se kabasa tutu wala daya mata mi. ¹⁹ Ginán nu ya agsasángit
daya iJerusalem.

Nán da, "Awan tada ngin!

Neap-appat tada ngin.

Masápul panáwan tada ya íli tada,

ta nadadál ngámin nin daya babalay tada."

²⁰ Ay nán tu Jeremias:

Dakayu wa babbay,

ginán nu ya kagiyan ne Apu,

se lamlamtan nu daya magina nu.

Tùgúdán nu wa magsángit

daya annánà nu wa babbay,

se daya ùópun nu.

²¹ Ta linnà nitta ngin ya pannakatay,

ay se atán pe yin kadaya pal-palasiyu tada.

Inalà na ngin daya annánà kiya kal-kalsáda,

se daya babbágu nga atán kadaya palása."

²² Nán mu kaggída,

Tu idi ya kagiyan ne APU:

Agkewaren nala daya innát;

ummán da ka kawel da animál kiya ir-ir-er.

Ummán da pe ka líbát daya naggáni,

nga áwan ya mangurnung kaggída.

²³ Ittu idi ya kagiyan ne APU: Akkan din na pagkidáyaw daya nalaing ya sírib da, se akkan din pagkidáyaw daya nabílag da ya bílag da, se akkan pe pagkidáyaw daya nababànéng daya bànáng da. ²⁴ Ay daya maminya magkidáyaw, ay pagkidáyaw da din nala ya akammu da kiyà

se kadaya piyán ku. Ta Iyà nge APU nga akkan maul-ulis ya aminya na, se nalintag se napiya daya ngámin na kukkuwaan ku, ta ittu dedi daya paganggamán ku. Túyán ya nán ne APU.

²⁵ Ay nán pikam ne APU: Umbet ya tiyampu wa panísan ku daya nagkúgit, ngamay akkan da kuwaan ya kesarután naya nagkúgit da.

²⁶ Awan da dúma kadaya iEgipto, iEdom, iAmmon, iMoabites, se daya ngámin tolá ya mag-agyan ka ir-ir-er nga nga magpúkis, se oray daya iJuda. Daya iIsrael ay bílang akkan da nagkúgit ta akkan naulis ya uray da."

10

Napánis ya Israel gapu nagday-dáyaw da kadaya sinan diy-diyos

¹ Dakayu wa iIsrael. Gínán nu daya kagiyán ne APU kadakayu. ² Ittu idi ya kagiyán ne APU:

Akkan nu tal-taldan

ya kuw-kuwaan daya tolá

kadaya duddúma nga íli,

ay se akkan kayu malídug

gapu kadaya mas-asingan nu

nga angimaddan da ka lángit

mepanggap kiya masangwánan,

nga ittu ya magpalídug kaggída.

³ Ata busid kammala ngin nin

ya gagángay daya duddúma nga tolá.

Mangìlang da ka káyu ki sirát

ay se la nga kallutan

naya nalaing nga tolá

nga mangwa ka sinan diy-diyos;

⁴ ay se da pamitpet ka balitù se silber

ka angpapiya da kaggína,

ay se da nga ilansa nga ipasíkád

ta senu akkan mìtol.

⁵ Dayán na sinan diy-diyos da,

ay áwan da dúma

kadaya sinan toláyán na kil-killáw

nga pamanansing kadaya an-anù

kiya kamulán asímun!

Akkan da magúni,

ay se masápul da ya mangagtu kaggída

ta akkan da wayya nga makadalen.

Akkan kayu mansing kadayán na sinan diy-diyos,

ta áwan da màwa nga nadakè,

ay áwan da pe màwa nga napiya!"

⁶ Awan mu wa kapáda,
O APU!

Ikaw ya kangatuwán,
ay se manakkabalin ka
se naturáy ya ngágan mu.

⁷ Inna ngala ya akkan mansing kikaw
nga Ari ki ngámin kalawagán?

Ikaw wala ya rabbang na nga ikansingan!
Ay oray nu inna nga kasiríban
kadaya ngámin na il-íli,
se kasiríban kadaya pagturayán da àári,
ay áwan tutu wala ya mepáda kikaw.

⁸ Umang-ang-ang se ug-og
daya toláy ya magdáyaw
kadaya sinán diy-diyos.

Nágan na ya mesúru
naya diy-diyos nga nàwa ki káyu!

⁹ Daya diy-diyos da
ay nakalukopan nala ka silber
nga gayát ka Tarshis
se balitù a gayát ka Uphaz.

Kinuwa da kampela ngin
daya nalaing magbattal ka balitù.

Ay se da ngala binaduwán
ka mannaw se bayolet
nga dinaget daya marannaget.

¹⁰ May e APU
ya kurug nga Dios.

Aggína ya sibbiyag nga Dios,
ay se aggína ya Ari
ka áwan panda!

Nu makarungat
ay mayagyag gala ya kalawagán,
ay se akkan meturad daya nasyon
ya rungat na.

¹¹ Kagiyan nu idi kadaya magday-dáyaw kadaya sinan diy-diyos:
Ngámin diyos nga akkan namarsuwa ki lángit se
kalawagán, ay umawan da kiya oray ka wàna nga giyán
kídi kalawagán.

¹² Pinarsuwa ne APU
ya kalawagán
gapu ki ammanakabalin

se sírib na,
ay se na binìlad ya lángit
gapu ki lálaing na.
¹³ Ay nu magúni nge APU
ay magadudúrán ya udán
nga gayát ka lángit.
Pagangpan na ya ngámin giyán
kídi kalawagán.
Ay se na pagsalsal-ítan
nu magudán,
ay se na pagbaliyan.
¹⁴ Ki àrang ne APU
ay ug-og se ang-ang daya tolay!
Daya maragbattál ka sinan diy-diyos
ay meap-appat da,
áta daya kinwaán da
ay busid kammala ngin nin.
Awan da ángat.
¹⁵ Awan da sirsirbi dayán
nga sinan diy-diyos.
Battál da ngala
naya panúnut tolay.
Madadál ngámin dayan
nu iya angukum ne APU kaggída.
¹⁶ May e APU
nga Dios na Israel,
ay akkan wayya ummán kadayán!
Aggína ya namarsuwa ki ngámingámin.
Piníli na daya iIsrael
ka tolay na kampela ngin nin.
E APU wa manakkabalin ki ngámin
ya ngágan na.

Tu kasip-siparà daya iIsrael

¹⁷ Dakayu wa iJerusalem.
Nalìmut kayu win.
Manúput kayu win
se urnungan nu daya ar-aruminta nu
nga piyán nu wa alà.
¹⁸ Ata tu idi ya kinagi ne APU:
Pataláwan ku daya tolay kídi nga íli.
Parigátan kuda
ta senu mànud da

ya rungat ku, nán na.
¹⁹ Nán daya iJerusalem,
"Kal-allà kami ki kaparigátan mi.
Nasamnga tutu wala ya bígad mi."
Ngamay nán mi,
"Kurug gala nga pannakapánis mi idi na,
may masápul iturad mi."
²⁰ Nadadál ngámin nin daya báwi mi.
Naragsud daya tali na,
ay áwan nala nabansi
kadaya annánà mi
nga mangwa kammin.
Netálaw dada ngámin,
ay akkan mida masingan nin ka panda.
²¹ Ay nán tu Jeremias:
Umang-ang-ang datu apu tada
ta akkan da ngala nakiseng ke APU;
ay túya gapu na nga
áwan nala ipippiya
naya biy-biyág tada
ay se nasipsiparà tada ngámin.
²² Gínán nu kod!
Atán adudoran da adu wa suldádu
nga umbet nga magpagayát ka dáya.
Aggída ya magdadál ki íli Juda.
Pagbalinan da ya íli
ka pag-agyanan nala
daya alsádu wa ulolag.
²³ O APU,
ammù nga áwan kadakami nga toláy
ya makiturung ki baggi na kampela ngin nin.
Ay se akkan mi mabaal pal-palanuwan ya biy-biyág mi.
²⁴ Ay túya tulduwan mu agpà, APU
daya toláy mu.
Ngamay akkan ka agpà sirrurungat
nga magtuldu
ta nu akkan ay marápun kami.
²⁵ Iburà mu ya rungat mu
kadaya nasyon
nga maddi mangbibbid kikaw,
se kadaya toláy
nga maddi magdáyaw ki ngágan mu;
ta aggída datu nagpatay

kadatu tolay mu wa iIsrael,
se aggída ya nangdadál kiya íli da.

11

Ya akkan nangikur-kurug datu iJuda se iJerusalem ke APU

¹ Ittu idi ya kinagi ne APU kitu Jeremias: ² Kapiyánam gínán idi bílin ku, ay se mu la kagiyan kadaya iJuda se kadaya iJerusalem. ³ Ay nán mu kaggída, Tu idi na ya nán ne APU wa Dios na Israel: Mapánis daya akkan mangikur-kurg kadaya bil-bílin ku. ⁴ Kinagi ku idi yin kitun kadatu apuapu nu kitu nangítálaw ku kaggída ka Egipto, nga nán ku kaggída, Nu ikurug nu ngámin da ibílin ku, ay dakayu daya tolay ku, se iyà ya Dios nu. ⁵ Ay díkod tungpálan ku tu nesipatà kadatu apuapu nu, nga ingáni ku kaggída ya nadam-ag tutu wala nga lusà. "Ò APU," nán ku wa sumungbát kaggína.

⁶ Ay se yala nán manin ne APU kitu Jeremias: Mawe ka ka Juda se Jerusalem, ay se mu nán kadatu tolay kitúni, "Gínán nu dedi nga bil-bílin, ay se nuda kuwaan pe." ⁷ Ay kitu nangítálaw ku kadatu apuapu nu ka Egipto, ay kinagiyánan ku da ngin na masápul ikurug da daya bil-bílin ku. Ay namin-adu ku wa kinag-kagi idi kaggída panda kídi. ⁸ May akkan nanggina datu apuapu nu. Akkan da kinur-kurug datu bil-bílin se kari ku. Kinuwa da kampela ngin nin datu nadakè a piyán da nga kuwaan. Ay ittu tu kinuwa kaggída ngámin datu kapanísán nga nakagi kadatun na bil-bílin ta akkan dà a kinur-kurug.

⁹ Ay nán manin ne APU kiyà: Ammù nga nagpáda ya palánu daya tolay ka Juda se Jerusalem nga magribelde kiyà. ¹⁰ Tinoli da kammin datu nadakè a kinuw-kuwa datu apuapu da, nga akkan nangikur-kurug kadatu bil-bílin ku. Nagday-dáyaw kadaya sinan diy-diyos. Akkan kinur-kurug daya iIsrael se iJuda daya bil-bílin se kari ku kadatu apuapu da. ¹¹ Ay túya rapúnan kuda, ay áwan kaggída ya makalísi. Ay oray nu makim-imallà da nga makiseng kiyà ay akkan ku da ngin gínán. ¹² Ay díkod makiseng da ngin kadaya sinan diy-diyos da, ay se da magsidug ka insenso. May akkan mesalákan daya sinan diy-diyos da kiya ammánis ku kaggída. ¹³ Ay nu wà ummán na ya kaadu daya íli ka Juda, ay ummán pe kiyán ya kaadu daya sinan diy-diyos da. Ay nu wà ummán na ya kaadu daya daddalenán ka Jerusalem, ay ummán pe ya kiyán ya kaadu daya agday-dayáwan da se agdatúnán da ke Baal nga diy-diyos da.

¹⁴ Ay ikaw Jeremias, akkan mu sangítán nin onu ikar-karárag dedi nga tolay. Akkan kuda ngin gígínán oray nu sumángit da nga makiseng gapu kadaya kapar-parigátan da. ¹⁵ Ay nán manin ne APU: Nagbásul daya tolay ya pà-pàgan ku. Atán nád rabbang da nga lumnà pikam mala kiya templo ku? Dálin da nu mesalákan da kiya agsipata da se

kiya angilbet da ka masidug ga dátun. Ay makang-anggam da nga mangwa ka nadakè. ¹⁶ Ay kitun, árig da ya natalobu wa olibu wa nabúnga tutu wala. Ngamay kídi yin, pasal-it kuda sen masidug daya adon da se marap-rapsi daya pas-pasanga da. ¹⁷ Iyà, nga APU wa manakkabalin ya nagmúla kadedi nga árig olibo. May dadàlan ku win daya iJuda se Ijerusalem gapu kadaya nadakè a kinuw-kuwa da. Ay pinar-parrungat dà kiya agdátun da ke Baal nga diy-diyos da."

¹⁸ Ay nepakammu ne APU kiyà
ya aggutad daya kalínga ku kiyà. ¹⁹ Arig ku wala
ya natulù a karneru
nga ippan da kiya agpartiyan.

Akkan ku ammu
ya palánu daya kalínga ku
nga magasippatay kiyà!
"Patayan tada idi nga tolay
ki kabílag na pikam
ta senu áwan nin
a makadamdam kaggína
ka panda," nán da.

²⁰ Ay tútu nagkarárag gà, O Apu wa manakkabalin ki ngámin, ikaw
ya kustu angkuwes se makammu ki uray se lammát
daya ngámin tolay. Ay ikaw APU ya bumálat kadedi ya
tolay. Ipindu ku kikaw ya kàkawaán ku. ²¹ Ay díkod tu
idi ya kinagi ne APU mepanggap kadatu tolay ka Anatot
nga nagkuna ke Jeremias nga, "Akkan ka ngin
magbàbànan ki ngágan ne APU ta nu akkan ay patayan
mika." ²² Ay nán ne APU: Panísan kuda! Matay daya
babbagu da ki paggugubatan, ay daya annánà da ay
matay da ki bisin. ²³ Ay áwan nala oray isa kadaya
iAnatot ya magbiyág, ta rapúnan kuda nu umbet ya
tiyampu wa ammánis ku kaggída.

12

Ya agríri tu Jeremias ke APU

¹ APU, ammù nga ikaw ya kustu
nu magríri yà kikaw.
Ngamay bay-an nà pikam
nga mangikagi ki ríri kikaw.
Taanna, tura napiya
ya kabiy-biyág daya nadakè a tolay?
Ay se daya marangultit,

ay tura da bumànéng?
² Ay nemúla muda,
ay ummábay da
se da nga nagbúnga.
Ikaw peyang ya pagbàbànéng da,
ngamay adayyu ka
kadaya lamlammat da.
³ May nu iyà APU,
ay ammu mu
ya atán ki lammat ku.
Masingan mu se ammum
ngámin na lamlamtan ku.
Ay rùrútan mu dedi nga tolay
nga ummán ki karneru
nga mippán kiya agpartiyán.
⁴ Nungay na ya ipappanda naya
kakarsi naya lusà?
Nakarsi yin daya kad-kaddat ki sirát.
Ay áwan ngámin nin
daya ulolág se daya an-anù kiya íli
gapu ki inadakè dayán na tolay.
"Akkán masingan ne APU
daya kuw-kuwaan mi!" nán da.

Ya sungbát ne APU kitu Jeremias

⁵ Ay nán ne Apu:
Jeremias, nu monawan ka
nga makikuntes managtág kadedi ya tolay,
ay paanna lugud ya akikuntes mu kadaya kabalyu?
Ay nu medùláp ka kiya tanáp,
ay paanna ya anagtág mu
kiya sir-sirát ka Jordan? ⁶ Ay oray daya wawwágim
se daya akkobung mu,
ay pinaglikudan daka.
Nagsissa da nga mangagúra kikaw.
Akkán muda piyáran
oray nu napiya ya akibàbànéng da kikaw.
⁷ Ay nán ne APU:
Pinagdudóray ku win ya Israel,
oray nu aggída
ya piníli ku wa tolay ku.
Binay-án ku win daya pà-pàgan ku
kadaya kalínga da.

⁸ Nagbalin daya tolay ku
ka ummán ki láyon ki sirát.

Ngar-ngáran dà in daya piníli ku.
Ay túya lùsawan kuda ngin.

⁹ Arig da pe ya bukkaw
nga pagsisengán daya tawi nga darupan.

Ayabán nu daya alsádu wa anímál
nga magkán kaggída.

¹⁰ Dinadál daya adu wa ap-apu
ya kaubásan ku;
dinam-dam-án da.

Pinagbalin da ka ir-ir-er
tu napiya nga kamulán ku.

¹¹ Pinagbalin da
ka áwan sir-sirbi yin
tu ngámin na lusà ku.

Giginán ku ya agpannakit da,
may áwan nala
ya mangisakit kaggída.

¹² Masissingan ki útun da bantay
daya tolay nga umbet mangdadál.
Daya neparob ne APU nga suldádu,
nga mangdadál kiya íli.

Awan makalísi kadaya tolay.
¹³ Nagmúla daya tolay ku ka trigo,
may áwan da apítan
ta pabeg rasi ya atán.

Nagpaggus da nga nagubra
may áwan da mála-álà.
Áwan da ápit kadaya múla da
gapu kiya rungat tutu wala
ne APU kaggída.

¹⁴ Ittu idi ya kagiyan ne APU mepanggap kadaya nadakè a tolay ki
lebut na Israel: Tagay ku pataláwan nin daya ngámin
tolay nga nangdadál kiya lusà a nengáni ku kadaya
iIsrael nga tolay ku. Pasinkunan kuda kiya múla nga
mabàdut. Ay ya Juda ay isalakan ku kaggída. ¹⁵ Namay
nu mabalin kuda nga patálawan, kalakkan kuda
kammin, ay se kuda iulli kammin kiya íli da kampela
ngin nin. ¹⁶ Ay nu kurug ga kurugan da pe ya
kur-kurugan daya tolay ku, ay se da pe ya magkari ki
ngágan ku, nga ummán kitu nangisuru da kadaya tolay
ku wa magsipata ki ngágan ne Baal, ay ibílang kuda
nga tolay ku se pumiya pe ya kabiy-biyág da.

¹⁷ Ngamay nu atán ya íli nga akkan mangikurug kiyà, ay pataláwan kuda tutuwala se kuda nga dadálan. Iyà e Apu Dios ya magkuna kídi.

13

Ya kesarután na delána nga abág

¹ Ittu idi ya kinagi ne Apu kiyà: Mawe ka nga gumátang ka delána nga abág, ay se mu la pagbág. May akkan mu das-dasman." ² Ay díkod nawe yà gumátang ka delána nga abág nga ummán kitu pàwa ne APU, ay se ku wala nga pinagbág. ³ Ay se yala nán manin ne APU kiyà: ⁴ "Mawe ka ka wángag Eufrates. ay se mu ippà ya abág mu ay se mu la nga isirù ki liyáng ki pínát." ⁵ Ay díkod nawe ku nesirù tu abág ku ka wángag Eufrates, nga ummán kitu bílin ne APU kiyà. ⁶ Ay kane mabàbayág gala nga al-algaw, ay nán manin ne APU kiyà, "Mawe ka manin ka wángag Eufrates ta mawe mu alà tu abág nga nepesirù ku kikaw kitúni." ⁷ Ay díkod nawe yà ka wángag Eufrates se ku inalà tu abág nga nesirù ku. May nadadál lin se narupù in, ay akkan pe mabalin na mausár rin. ⁸ Ay se la manin kinagi ne APU kiyà: ⁹ Ittu idi ya kinagi ne APU: "Ummán kiyán ya kuwaan ku kiya napalotán na kidáyaw na Juda se Jerusalem. ¹⁰ Mapasinkuna dayán na nadakè a tolày ki abág nga áwan sir-sirbi. Ata lùsawan da ginan daya bil-bílin ku. Nagsúkir da mán kammin, se da ittu sinur-súrut ya piyán da kampela ngin nin. Ittu da nga pinat-patag se dinay-dáyaw daya sinan diy-diyos se ittu da pe datu sinur-surbiyán da. ¹¹ Ay nu paanna ya agdakkat naya abág ki tolày, ay ummán kiyán tu nangiadanni ku kadaya iJuda se iIsrael kiyà, ta senu aggída daya tolày ku nga pagkidáyaw ku se aggída ya pakidayáwan na ngágan ku, ay se gapu kaggída dayáwan dà da tolày. Ngamay maddi da maggina kiyà.

Ya kesarután na gúsi se básì

¹² Ay nán ne APU kiyà: Kagiyan mu idi kaggída: Ittu idi ya kagiyan ne APU nga Dios na Israel: Mapnu kuma ngámin daya gúsi nu ka básì. Ay nán da nga sumungbát, "Ò mà a! Wayya mi la akkan ammu nga masápul mapnu ka básì daya gúsi!" ¹³ Ay se mu la nga nán kagída, Ittu idi ya kagiyan ne APU: Pinglawan ku tutu wala daya tolày kídi ya íli; ngámin da, manggayát kiya ári da nga magtutúgaw kiya tugaw tu Ari da David, se la kadaya pappádi se daya profeta, se daya ngámin na mag-agyán ki Jerusalem. ¹⁴ Ay se kuda la pagpapátayan, ay oray daya mannákan, patayan da daya annánà da, ay ummán pe daya annánà, patayan da daya mannakam da, nán ne APU. Awan ku kallakkán oray inna kaggída. Patayan kuda ngámin.

Ya ketálaw da ka sabáli nga íli

¹⁵ Dakayu wa iIsrael,
nagúni ye APU win.

Magpakumbaba kayu
se manggìna kayu kaggìna.

¹⁶ Padayáwan nu
nge APU nga Dios nu,
sakbay na nga paggìbattan,
se sakbay kayu nga agkídùláp
kadaya bantay
ta akkan nu masingan
ya dalenán nu.

Ay gapu kiyan
ay sap-sapúlan nu ya wada
may pabeg gìbat ya masma nu.

¹⁷ Ay nu maddi kayu manggìna,
ay magsángit tà kampela ngin nin
gapu ki agpangátu nu.

Sumángit ta tutu wala
panda ki agtar-tarúyà daya luwa ku,
ta netálaw da nga bálud daya toláy ne APU.

¹⁸ Ay nán ne APU kiyà:

Nán mu kiya ári
se kiya ina na nga reyna,
"Igsán nu win daya tugaw nu.
Magtugaw kayu win
ki ur-úray nga tugaw,
ta nippà kayu win kiya turáy nu,
ay nippà pe yin
daya napiya nga sagápaw nu."

¹⁹ Nagìpan nin
daya il-ili ka Negeb,
nga panillod na Juda.
Awan nin ya makelukát kaggída.
Ay daya toláy ka Juda
ay netálaw dada ngin na bálud.

²⁰ Sumingan ka ka pane dáya.

Atán nin daya kalínga mu
nga magpagayát ka dáya!
Ka wàna giyán da ngin
datu toláy ya nepiyár kikaw,
datu toláy ya pagkidáyaw mu?

²¹ Ay nágan na ya makagi mu lugud
nu iturayán daka

 daya tolay ya nebílang mu
ka ùopun mu?

 Marigátan ka a
nga ummán kiya ríngát na babay
 nga magan-anà.

²² Ay nán mu kikaw

kampela ngin nin nga,
 "Taanna, tura ummán kídí
ya mà-màwa kiyà?"

 Gapu yán kiya
nadammat tutu wala nga básul mu!
 Ay túya arig mu
ya babay nga sinobaan da
 se nga sinikap da.

²³ Ta wayya la maulis na pugut
nga iEthiopia ya kulor na lublub na!

 Ay se mippà kadi naya tayger
ya labáng kiya dùdut na?

 Ay nu màwa dayán,
ay masur-súru nu pe ngin
 ya mangwa ka napiya,
dakayu wa pabeg nadakè a kuk-kuwaan.

²⁴ Ay gapu kiyán,
ay isip-siparà nakayu we APU
 nga ummán kayu ka asáp

nga ìpúrán na báli
 nga magpagayát ka ir-ir-er.

²⁵ Nán ne APU:

Ittu yán ya gásat nu
 nga idde ku kadakayu,
ta pinaglikudán dà a Dios nu,
 ay se kayu nagpiyár
kadaya busid kammala
 nga diy-diyos sin.

²⁶ Ay túya iyà mismu
ya mangi-ap-appat kadakayu
 ta sobaan takayu.

²⁷ Ta nasingan ku ngámin
daya nadakè a kuk-kuwaan nu

 nga lùsawan ku;
ya nagday-dáyaw nu
 kadaya sinan diy-diyos

kadaya tan-tanáp se ban-bantay.
Mangalla-kallà kayu wala nga iJerusalem!
Nungay na nád agpà ala ngin
ya agbalin nu ka nadalus?

14

Tu nasamnga nga kalíka

¹ Tu idi ya kinagi ne APU
kitu Jeremias ya gapu ki kalíka: ² Magpannakit daya iJuda
ta madadál ya íli da.
Magtutúgaw daya tolay ki lusà
gapu ki rígat da.
Makiseng daya iJerusalem
ki kà-kàwaán da.
³ Bonan daya babànáng
daya asassu da
nga mawe magsàdu
kadaya bubun,
may áwan da tutu wala danum.
Ay túya magulli da ngala
nga áwan mayán datu amutu da.
Magsakodung da
gapu ki appat se pannakit da.
⁴ Naggaki-gakki ya lusà
ki áwan tutu wala udán.
Nalumlomád daya maragtálun,
ay túya magsakodung da.
⁵ Ay oray daya ugta
ay igsán da daya urbun da
gapu ta áwan kaddat nga arában da. ⁶ Ay daya alsádu wa asnu,
ay mawe da kadaya bantay
nga mangal-ál nga ummán da
kadaya alsádu wa átu.
Nagrádam da ngámin nin
gapu ki áwan da arában na kaddat.
⁷ Ay nán datu tolay,
"Ittu idi yin ya kapanísan mi, O APU,
gapu kadaya nadakè a kuk-kuwaan mi.
May sengán nakami agpà, Apu
ta ittu mà tu nekarim kadakami.
Kurug nga naglikud kami kikaw,
se nakabásu-básul kami kikaw, APU.

⁸ Ikaw ngala APU
ya namnamáan mi
nga mangisalákan kadakami
ki kaparigátan mi.
May tura ka ummán ka agtangeli yin
kadakami nga tolay mu.

Ummán ka ka magsíbal lala
ka makatangagabi ki íli mu?

⁹ Akkan ka mà wayya naríraw,
onu ummán kiya narungat ta suldádu
nga maddi sumeng.

Ammu mi
nga atán ka peyang kadakami, O APU.
Dakami daya tolay mu,
ay túya akkan nakami agpà a pagdudoray."

¹⁰ Tu idi ya kinagi ne APU

panggap kadedi nga tolay:

Pàgan da mà kurug ya umadayyu kiyà.
Awan ya mangsipad kaggída.

Ay túya akkan kuda ngin awátan nga tolay ku.
Akkan ku maligpanan
datu nadakè a kinuw-kuwa da.

Ay túya panísan kuda

gapu kadaya bas-básul da kiyà.

¹¹ Ay nán ne APU kiyà: Akkan mu ikararág dedi nga tolay yin. ¹² Oray
mán nu magngílin da mangán ki agkarárag da, ay akkan muda
atangyaan. Ay oray nu magbasu da kadaya dátun da nga masidug, se
dátun da nga trigo kiyà, akkan ku awátan dayán. Nu dì pagdudoray da
ngin na matay ki paggugubatián, onu matay ki bisin onu sinakit.

Ya kapanísan daya magbus-busid nga profeta

¹³ Ay se ku la nán: O, APU nga Dios, nán daya profeta kada tolay nga
áwan ya gubát, se akkan da pe ya magulát, ta kurug napiya kanu ngin
ya màwa kiya giyán da." ¹⁴ Ay se yala nán ne APU, "Magbus-busid
dayán na profeta. Usaran da pe din ya ngágan ku. Akkan ku nebon
dayán se akkan kuda pe inam-amomanan. Ay ngámin daya
kag-kagiyan da, ay busid nga paltíing dayán kaggída. Awan sur-surbi
nga parmata da se rabat da kampela dayán nin. ¹⁵ Ay díkod ittu idi ya
nán ne APU mepanggap kadayán na profeta nga mangusár ki ngágan
na oray nu akkan nada nebon na magbàbànan. Nán da nga áwan
umbet nga gubát, se akkan pe magulát ya íli. Ay díkod matay dayán
na profeta ki gubát se ki bisin. ¹⁶ Ay daya tolay ya nangagiyán da
kadayán ay matay da pe ki gubát se ki bisin. Mewarenán nala ya baggi

da kadaya kal-kalsáda. Awan ya mabansi nga mangitaman kaggída. Matay da ngámin, meraman daya attáwa da, se daya annánà da. Pagbayádan kuda kadaya nadakè a kuk-kuwaan da.

¹⁷ Ay se yala nán ne Apu kiyà:

Mawe mu kagiyan idi kadaya tolay:

"Algaw se gabi yà a sumángit.

Akkan nà a makusap,

gapu kadaya kámungayan ku

nga palotán ya pannakit da se kaparigátan da.

¹⁸ Nu mawe yà ki katal-talunan,

masingan ku daya baggi daya natay ki gubát.

Ay nu mawe yà kadaya il-íli,

masingan ku daya tolay

nga nagkakátay ki bisin da.

Ara da la nga itul-tuluy

ya kuk-kuwaan daya profeta

se daya pappádi kiya íli,

may akkan da kammala maaw-awátan

daya kuk-kuwaan da.

Makim-imallà datu tolay ke APU

¹⁹ O APU,

pinagdudoray mu tutu wala agpà in

ya Juda ta?

Lùsawn mu tutu wala ngin

ya Jerusalem ta?

Tura napalotán tutu wala

ya nammánis mu kadakami?

Awan mi namnáma ngin

nga pumiya kami kammin.

Piyán mi masingan ya kinatalna,

ngamay áwan mà ala ya napiya.

Piyán mi ya bumílag kami kammin,

ngamay nakapappanansing mán kammin

daya màlamán mi.

²⁰ Bibbídán mi nga nadakè

daya kinuw-kuwa mi, O APU,

nga ummán kadatu kinuw-kuwa datu apuapu mi.

Nagbásul kami ngámin kurug kikaw.

²¹ Gapu ki kinapatag na ngágan mu,

akkan nakami agpà pagdudoray.

Nagkari ka mà kadakami kitun.

Akkam agpà ipalúbus

nga mebaba ya dáyaw mu.
Akkam paglikudán ya kari mu. ²² Wayya la nga mabaal daya sinan
diy-diyos
ya mangidde ka udán!
Wayya la nga ur-uráyan naya lánɡit
ya mangitánag ka udán!
Ikaw mà ala, O APU nga Dios mi
ya makàwa kadayán.
Ay túya ikaw ya idaggan mi
nga sumeng kadakami,
ta ikaw wala ya makàwa kadayán.

15

Akkan da malilíán ya kapánis da

¹ Ay se la nán ne APU kiyà: Ay oray nu tu Moses se tu Samuel, ya makim-imallà kiyà gapu kadedi nga toláya, ay akkan kuda kammala kalakkán nin. Túya pataláwan muda ngin ki àráng ku, Akkan kuda piyán sinnan nin. ² Ay nu nán da kikaw: Ka wàna mà pe ya kapannan mi? Ay nán mu kaggída: Tu idi na ya nán ne APU:

Daya duddúma kadakayu,
ay mtay ki sinakit.
Ay matay daya duddúma
ki gubát.
Ay daya duddúma,
ay matay da ki bisin.
Ay daya duddúma,
ay itálaw dada nga bálud
daya kalínga da.

³ "Appat nga kaláse ya pakatayan da, nán ne APU. Matay daya duddúma ki gubát. Ay daya matay kiyán ay itaray daya alsádu wa atu daya duddúma, ay se yala kanan da an-anù daya duddúma, ay se yala amminan daya alsádu wa anímal ya mabansi nga natay. ⁴ Magansing daya ngámin toláya kídí kalawagán gapu ki màwa kaggída, gapu kitu kinuwa tu Manase nga pútut tu Hezekia kiya Jerusalem kane magári ka Juda.

⁵ Ay nán ne APU:
Inna ya magkallà kadayu
nga iJerusalem?
Inna ya magsángit kadakayu
gapu ki napàyanán nu?
Ay se inna ngala pe

ya mamminya nga mangammu
mapà-paanna kayu win?

⁶ Nigsán dà
se pinaglikudán dà ngámin,
nán ne APU.
Ay túya netáyag ku ya íma ku
nga mangdispág kadakayu,
ta nolaw wà in na
makapas-pasinsiya kadakayu.

⁷ Natán kayu ki nàgì a trigo
nga neduwág ku ki ngúdu
sen ìpúrán na báli daya lappit,
ay masip-siparà kayu
kadaya sabáli nga íli.
Pagmanakitan kuda.

Dadàlan ku daya tolay ku
ta áwan da la angul-ulis
kadaya nadakè a kuwkuwaan da.

⁸ Adu tutu wala ngin
daya bubbukud da babbay kaggída.
Ad-adu da may daya ginat ki dappit bebay.
Ay ki angalintutúgu na,
mangibon nà ka magpatay kadaya babbágu,
senu magpannakit daya ina da.

Ay màtatán da ngala ki ansing da.
⁹ Ya ina nga maawanan
ka pittu wa annánà a lalláki,
ay malngát tala se maang-angtán.
Maggìbat ya kalawagán na
oray al-algaw pikam,
gapu ki palotán na pannakit na
se appat na.

Ay daya mabansi nga sibbiyag kaggída,
ay bay-án kuda
nga patayan daya kalínga da,
nán ne APU.

Tu nagriri ne Jeremias

¹⁰ Ay nán tu Jeremias: Kal-allà à tutu wala, tura nà neanà pikam
mala naya ina ku? Kagúra ku ngámin daya tolay kadaya ngámin na íli.
Ay akkan nà mà a nagpaútáng, ay se akkan nà mà a umútáng. Ay
taanna, tura dà irupat daya tolay. ¹¹ Ay nán ne APU: Iyà ya
mangisalákan kikaw kadaya kalínga mu. Ay umbet da nga

makim-imallà a magpekarárag kikaw ki tiyampu na kariribù da se agrigát da. ¹² Awan tolai ya makarità kiya balayyang, nangru na nu balayyang nga gayát ka dáya ta nakibugán ka bága.

¹³ Ay nán pikam ne APU kiyà: Bay-án ku daya kalínga daya tolai ku nga mangarisamsam kadaya kuw-kuwa se ar-aruminta da, ta ittu yán ya kapanísán da ki napalotan tutu wala nga bas-básul da.

¹⁴ Pagbalinan kuda ka asassu daya kalínga da kiya íli nga akkan da am-ammu. Ata árig kiya apuy nga akkan mata-atay ya rungat ku tutu wala kaggída. ¹⁵ Ay se ku la nán:

APU, ammu mu ya mà-màwa kiyà.

Pangaásim agpà ta sengán nà.

Panísan mu agpà daya mamal-pallà kiyà.

Akkan muda agpà pas-pasinsiyaán,
ta get tala nu mapatay dà.

Ata ammum mà

nga gapu kikaw

ya angirupat da kiyà.

¹⁶ Ay kane mammuwán ku

daya bàbànan mu,

ay kinurug kuda tutu wala.

Ittu daya mamaanggam tutu wala kiyà

se ittu daya pà-pàgan ku,

ta ikaw ya APU ku, O Dios

nga manakkabalin ki ngámin.

¹⁷ Akkan nà near-arát

kadaya tolai

nga magguudma ya kukkuwaan da.

Nagas-asissa ngà ala,

ta piníli nà

nga mangwa ki piyán mu.

Ay túya makarungat tà tutu wala

kadaya bas-básul da.

¹⁸ Taanna, tura áwan ipappanda

naya agrigát ku?

Tanna, tura akkan map-appiyánan
ya bígád ku?

Áwan na nád tutu wala nga ágas sin?

Ummán nà ka maginnanáma ki áwan,

ummán ki awweg

nga áwaáwan na kammala danum min?

¹⁹ Ay díkod ittu idi

ya nán ne APU:

Nu magulli ka kiyà,

ay alà taka kammin

ay se ka magserbi kiyà.
Nu tittu daya napatag daya kag-kagiyan mu,
nga akkan daya áwan sir-sirbi nga bàbàrán,
ay ikaw magbalin ka pinangkamútung ku.
Daya toláya ya umbet kikaw
nga akkan ikaw ya mawe kaggída.
²⁰ Ay ki àráng daya toláya,
kuwaan taka nga ummán kiya naligda
nga abut ta balayyang.
Gubatan daka
may akkan daka nga maabà.
Ata iyà ya kabulun mu.
Igdù taka
se iyà ya mangisalákan kikaw,
nán ne APU.
²¹ Ilisi taka
kadaya nadakè a toláya,
se isalákan taka kadaya naranggas.

16

Ya akkan anngatáwa ne Jeremias

¹ Atán manin kinagi ne APU kiyà. Ay nán na: ² Akkan ka mangátawa onu magpútut kídí nga íli. ³ Kagiyan ku kikaw ya màwa kadaya meanà kídí nga íli se kadaya mannákam da. ⁴ Matay da ki nakapappanansing nga sinakit. Ay áwan ya magsángit se mangitaman kaggída, ay metar-tarawesang da ngala daya innát kiya lusà. Matay da ki gubát se bisin. Ay daya baggì da, ay kanan daya an-anù se daya alsádu wa animál. ⁵ Akkan ka lumnà ki balay daya magmanakit. Akkan ka pe mepagmanakit kaggída se akkan ka pe magmanakit ki oray inna, ta nippà ku win ya kinatalna kaggída. Awan ku win na amminya se agkallà kaggída. ⁶ Ay matay da ngámin; daya nabàrang se daya napubri kídí nga íli. Ay áwan ya mabansi ya mangitaman se magsángit kaggída. Awan magtalíngu ki baggì na onu magpukis gapu ki agmanakit na. ⁷ Ay awan pe ya mepangán kadaya magmanakit ka angliw-liwa na kaggída. Awan pe ya mangidde ka inuman da ka pangliwliwa na kaggída, oray nu ama onu ina da ya natay. ⁸ Ay akkan ka pe mawe kiya say-am da nga mepangan se mepaginum kaggída. ⁹ Tu idi ya kinagi ne APU nga manakkabalin ki ngámin nga Dios na Israel: Pandanan ku win ya agganggam nu win na toláya kídí nga íli. Awan nin ya maggan-gánas, se áwan magìna ngin na agganggam daya maggaattáwa. Ay masingan nu mismu dedì nga mà-màwa. ¹⁰ Ay nu kagiyam ngámin dedì kadaya toláya, ay se da nán kikaw nga,

"Tura ummán kídi amar-parigát ne Apu kadakami? Nágan na agpà ya kinuwa mi nga nadakè ta, tura nakami pakunan kídi na? Nágan na nagbasúlán mi ke APU nga Dios mi?" nu nán da, ¹¹ ay ittu idi ya kagiyan kaggída: Ata pinaglikudán datu apuapu nu nge APU. Ay se da nagday-dáyaw se nagsirbi kadaya sabáli nga diy-diyos. Akkan da ngin kinur-kurug daya bilbílin na. ¹² Ay se ya isa pe ay natù-turù kayu may datu apuapu nu. Ngámin kayu ay ittu nu wala sur-surútan daya nadakè a piyán nu. Nasúkir kayu. Akkan dà in na ikur-kurug. ¹³ Ay gapu kiyán, ay ippan takayu ka sabali nga íli nga akkan nu am-ammu kitun se akkan pe nammuwán datu apuapu nu, akkan takayu kalakkán nin. Ay kitúni, gabi se algaw kayu wa magsirbi kadaya sabáli nga diy-diyos!"

Ya angpoli kammin ne Dios kadaya iIsrael

¹⁴ Ay nán ne APU: Umbet ya tiyampu nga áwan ya magsipata ki ngágan ku nga sibbiyág ga Dios nga nangítalaw kadaya iIsrael ka Egipto. ¹⁵ Ay ya nán da ngin ay, magsipatá kami ke APU Dios nga sibbiyág nga nangwaya kadàtada nga iIsrael kiya íli ka dáya se kadaya ngámin na il-íli nga nagpebalúdán na kadàtada. Ata alà kuda kammin ki íli da kampela ngin nin nga nekari ku kadatu apuapu da, nán ne APU.

¹⁶ May kídi yin, ay mangibon nà adu wa tolai ya árig marangnigay nga mawe maggalà kaggída. Ay se yà ala mangibon ka adu wa marangnganup nga magsápul kaggída kadaya ban-bantay se kadaya liy-liyáng ki pínát nga nagsiruán da. ¹⁷ Ata sissisingan nà kadaya ngámin na kuw-kuwaan. Awan da mesirù kiyà. Akkan da mesirù kiyà daya bas-básul da. ¹⁸ Ay mamidduwa ya dammat na kapanísan da kadaya nadakè a kuk-kuwaan da se kadaya bas-básul da, se gapu ta rinag-ragitán da ya íli kadaya nadakè a sinan diy-diyos da. Pabeg nadakè daya kuk-kuwaan da kídi ya íli nga niddè kadatu apuapu da.

¹⁹ O APU,

ikaw ya bílag ku,
se akigduán ku,
se agsirùán ku
nu umbet ya pakariribuán ku.
Maglalbet ngámin daya tolai kikaw,
ay se da nán,
"Awan sir-sirbi,
se áwan midde-idde
datu busid se nga diy-diyos
datu apuapu mi.

²⁰ Wayya la nga mabalin
mangwa daya tolai ka diyos da
kampela ngin?

Akkan mà a nga diyos daya kinuwa da.

²¹ "Ay túya manggayát kídi, ay tùgúdán ku dedi ya tolay yi. Ipakammu ku kaggída ya pannakkabalin se ya turáy ku, ta senu mammuwán da nga Iyà nge APU.

17

Mapánis daya iJuda gapu kadaya bas-básul da

¹ Ay nán ne APU: Nesurát ya básul nu nga iJuda ka balayyang nga issusúrát. Nepát ka diyamante kadaya pus-púsu nu, se kadaya árig sinan sàgud kiya síku naya pagday-dayáwan nu. ² Ay daya annánà nu, ay mawe da pe magday-dáyaw kadaya pagday-dayáwan nu kiya diy-diyos nu nga Ashera, kiya sidung daya nasagúngut ta káyu kadaya ban-bantay, ³ nga atán kadaya nalawág ga lusà. Ay túya paarisamsam ku kadaya kalínga nu daya ngámin na bànáng nu, se daya kuw-kuwa nu, ka supápà naya básul nu panggap kadaya diy-diyos nu ki ngámin íli nu. ⁴ Gapu ki kuk-kuwaan nu ay mapílit kayu wa mangidde kiya lusà a nengáni ku kadakayu. Ay se takayu kuwaan ka asassu daya kalínga nu kadaya íli ya akkan nu am-ammu, áta ummán ki apuy nga akkan mata-atay ya rungat ku tutu wala kadakayu.

⁵ Ay nán manin ne APU:

"Mapánis daya ngámin
nga maglikud kiyà nga APU,
ay se da la nga magpiyár
ki bílag na tolay kampela ngin nin.

⁶ Ay meárig da
kadaya kaddat ki ir-ir-er,
nga atán ki natikagan
se násin nga lusà
nga áwan sabáli nga tumúbu.

⁷ May maganggam daya tolay
nga e APU ngala ya piyáran da,
se pagpiyáran da.

⁸ Meárig da kiya káyu
nga nemúla ki dappit awweg,
se magpeyag daya gamut
na kiya danum.

Akkan malaylay
oray nu magkalíka;
nammáw kammala daya adon na,
ay se magbúnga peyang.

⁹ Awan makaáwat ki uray na tolay.
Ittu ya mangial-alílaw
 se ya gapuwanan na ya kinadakè.
¹⁰ Ngamay Iyà nga APU
ay ammuwán ku ya ngámin
 nga atán ki uray se lamlammat da tolay.
Ay se kuda supapáan
 sigun kiya kuk-kuwaan da kampela ngin nin.

¹¹ May daya tolay
nga magpabanáng ki kinultit,
 ay árig da ya an-anù
nga ukupan na ya akkan na nga ìlug.
 May mammin dayán na bànang da
kiya kabbing da pikam.
 Ay kiya kamuddiyánan na
ay mapaug-og da.

¹² May dakami
ay magday-dáyaw kami
 kiya nadáyaw se nangátu
nga templo mu
 nga ata-atán nin oray kitu inanggayát na!

¹³ O APU,
ikaw ya namnáma na Israel!
 Ngámin daya naglikud kikaw,
ay meap-appat da.
 Metaman da kiya lusà,
gapu ta pinaglikudán daka
 nga APU nga árig gabbuwà
nga makabbiyág ya danum na.

Ya karárag tu Jeremias

¹⁴ Agásan nà O APU,
ay kurug nga maagásan nà.
 Alà nà,
ay kurug mesalákan nà.
 Ikaw ngala ya day-dayáwan ku.

¹⁵ Sinnam kod
ya angwa da kiyà.
 Nán da nga pangug-og kiyà,
"Wà ned na pe yin
 a ammánis ne APU kadakami
nga nán mu?

Kuwaan na kuma ngin á!"
¹⁶ O APU,
akkan ku pinanáwan ya ubra ku
nga magtagasíngan kadaya toláy mu.
Akkán ku pe ya nekarárag
nga umbet kuma tu algaw
nga ammánis mu kaggída.
Ammu mu ngámin
daya kinag-kagi ku, APU.
Sikkaammu ka kadayán ngámin.
¹⁷ Akkan nà din pan-panansingan,
ta ikaw wala ya namnamáan ku
nu umbet ya kaparigátan ku.
¹⁸ Ay iap-appat mu
daya ngámin na mamar-parígát kiyà,
may akkan mu agpà ipalúbus
nga meap-appat tà.
Panansingan muda,
may akkan nà panansingan.
Idde mu win kaggída
ya kapar-parigátan da.
Pamiduwaam ya dammat
naya ammánis mu kaggída.

Ya angitpatag da ki Algaw wa Aggíimáng

¹⁹ Ay nán ne APU kiyà: Jeremias, mawe ka magsíkád kiya ruwángan na Jerusalem, nga lalangán se lalawanán daya àári ka Juda. Ay se ka la mawe kadaya duddúma nga ruwángan na Jerusalem. ²⁰ Ay se mu kagiyan kiya ári se kadaya ngámin na toláy ka Juda se Jerusalem nga lumná kadedi nga ruwángan. Gínán nu ya kagiyan ne APU: ²¹ Nu akkan nu piyán ya matay, ay masápul ipatag nu ya algaw wa aggíimáng! Akkan kayu magkagtu ki oray inna se nu nga ilná kiya ruwángan na Jerusalem kiyán na algaw. ²² Akkan kayu magkagtu ki oray nágan na nga igayát nu ki balay nu kiya algaw wa aggíimáng. Akkan kayu wa magubra kiyán na algaw, nu di nu wa kuwaan nga napatag yán na algaw wa aggíimáng. Ummán pe kiyán tu bílin ku kitun kadatu apuapu nu. ²³ Ngamay akkan da naggina se akkan dà a kinur-kurug. Nagsukir da man kammin se akkan da piyán nga ikurug daya bil-bílin ku.

²⁴ Ngamay nu ikurug dà, se akkan kayu mangagtu ka oray inna nu lumná kayu kiya ruwángan na Jerusalem, se akkan kayu magubra ki algaw wa aggíimáng, se ipatag nu yán na algaw, ²⁵ ay atán da lumná nga àári kiya ruwángan na Jerusalem nga magári nga ummán ke ári David. Sittatákay da kadaya takay da nu umbet da onu nakakablayu

da, kabulun da daya ùpisyal da se daya iJuda se iJerusalem. Ay mapnu peyapeyang pe ka tolay ya íli Jerusalem. ²⁶ Maglalbet ngámin daya tolay kadaya íli na Juda, se daya tolay kiya lebut na Jerusalem. Atán daya maggayát ka íli tu Benjamin, se gayát kadaya bantay ka Negev. Magilbet daya tolay ka dátun da nga masìdug. Ay ilbetan da daya dátun da nga trigo, insenso, se daya dátun da nga magiyáman ke Apu. ²⁷ Ngamay nu akkan dà ikur-kurug kiya bílin ku nga ipatag nu ya algaw wa aggiimáng, ay se kayu magkagtu nga lumnà ki ruwángan na Jerusalem ki algaw wa aggiimáng, ay sidúgan ku daya ruwángan na. Masìdug pe ngámin daya palásiyu kiyán, ay áwan makapatay kiya apuy na.

18

Arig ne APU ya maragkuwa ka bánga

¹ Ay nán ne APU kiyà: ² "Mawe ka kiya balay naya maragkuwa ka bánga, ta atán ya kagiyan ku kikaw nu atán ka ngin kitúni." ³ Ay díkod nawe yà, ay dinatang ku tu tolay ya atán na mangwa ka bánga. ⁴ Nadadál tu kuk-kuwaan na nga bánga, ay rimmay na kammin tu lupang, ay se na kinuwa kammin ka sabáli nga aruminta nga piyán na nga kuwaan. ⁵ Ay se yala nán ne APU kiyà: ⁶ Dakayu wa iIsrael, akkan ku kadi màwa kadakayu ya ummán ki kinuwa nedi nga maragkuwa ka bánga? Nu mapaanna ya aggik-ikkam naya maragkuwa ka bánga ki lupang, ay ummán pe ya aggik-ikkam ku kadakayu. ⁷ Oray nágan na nga oras, nu nán ku nga dadàlan ku se yà la nga ippà ya isa nga íli, ⁸ ay se la nammuwán da ya umíli ya tali kuwaan ku, ay se da nga igsán daya nadakè kuk-kuwaan da, ay akkan ku win itúluy tu palánù a manadál kaggída. ⁹ Ay nu isa manin na algaw, mabalin ku ya mangipasíkád onu mangwa ka isa nga nasyon onu isa nga íli nga pagturayán ári. ¹⁰ Ngamay nu nadakè daya kuk-kuwaan da, ay se akkan dà gì-gìnan kadaya kagiyan ku, ay makappoli yà kiya napiya nga palanù. Akkan ku itúluy yin tu tali kuwaan ku. ¹¹ Ay díkod, mawe mu kagiyanan daya iJuda se iJerusalem. Ay nán mu: Tu idi ya kagiyan APU: Arig ku ya maragkuwa ka bánga nga madama magur-urma ka nadakè nga kuwaan ku kadakayu. Ay túya kusan nu win daya nadakè a kuk-kuwaan nu, se kayu mangul-ulis kadaya kuk-kuwaan nu." ¹² Ay nu nán daya tolay ya isungbat, "Akkan mu sayángan ya oras mu! Kuwaan mi kammala ngin nin daya pálanu naya isa isa kadakami. Maturun kami lugud da magsukir se mangwa kadaya nadakè a lam-lamtan mi.

¹³ Díkod tu idi ya kagiyan ne APU: "Saludsúdam kadaya duddúma nga íli nu atán nagina da nga ummán kídi: Nadakè tutu wala ya kinuwa daya iIsrael. ¹⁴ Marunát agkà ya isno ki útun datu pínat kadatu

bantay ka Lebanon? Ay akkan pe masiyán daya awweg ga magáyus ka nasanáng nga danum nga maggayát kadaya bantay? ¹⁵ May daya tolay ku ay kinaligpanán dà in. Magsìdug da ka insenso kadaya busid nga diy-diyos da. Akkan da ngin sur-surútan tu árig dadán na kalsáda da, ta ittu da la dal-dalanan ya nadakè a dalen. ¹⁶ Ay díkod, magbalin ka nakapappanansing se áwan sir-sirbi daya íli da. Magwingiwing nga masdaáwan daya makasingan ki kapàyanán na. ¹⁷ Isip-siparà ku daya tolay ku ki pagmar-marngán daya kalínga da. Matan da ki tápù a ìpur na báli nga magpagayát ka pane lattakan. Paglikudán kuda. Akkan kuda sengán kiya oras nga panagrig-rígát da.

Tu utad da kitu Jeremias

¹⁸ Ay kane magìna datu tolay tu kinagi tu Jeremias, ay nán da: "Patayan tada ngin ne Jeremias. Adu mà daya màtùgud kadàtada; atán daya pappádi se daya nasirib ba tolay. Atán pe daya profeta tada nga magtùgud kadàtada. Akkan tada ngin masápul nge Jeremias nga magtùgud se mangagkagi kadàtada. Pabasúlan tada kod se akkan tada ngin na gì-gìnan daya kag-kagiyan na." ¹⁹ Ay nán tu Jeremias nga nagkarárag, APU, gínán na agpà, ay se gínán mu kod ya kag-kagiyan daya kalínga ku panggap kiyà. ²⁰ Ya nadakè agpà ya supápà naya napiya? Ta tura da nagabbut ka palab-ug da kiyà. Ay ammu mu mà tu nangikarárag ku kaggída ta senu akkan muda panísan gapu ki rungat mu kaggída. ²¹ Ay túya bay-ám, APU nga matay ki bisin daya annanà da. Se matay da din ki gubát. Bay-án mu wa mabúkud daya attáwa se maawanán da annánà. Magkakátay din ki sinakit daya lalláki, se matay ki gubát daya babbágu da. ²² Makas-asáraw din ya magìna kadaya babbabalay da nu mangibon ka ka nadakè a tolay ya magkattát nga manglannà kaggída. Ta nagabbut da ka palab-ug da kiyà se dà pe nga ilúgán. ²³ APU, ammun ngámin ya aggasippatay da kiyà. Akkan muda pakawanan kiya nadakè a palánu da se kadaya bas-básul da. Panísan mu da kiya sirrurungat ka pikam kaggída.

19

Ya sarut natu narupà a amutu

¹ Ay nán manin ne APU kiyà: "Mawe ka gumátang ka amutu. Ay se mu la ayabán daya pangmanàman da se daya nanákam min nga pappádi. ² Ay se kayu mawe kitu tanáp ka Ben-Hinnom kitu giyán natu ruwángan nga nengágan ka Narupà a Bánga, ay se mu kagiyan kaggída kitúni ya pebàbànan ku kikaw. ³ Ay nán mu kaggída, "Dakayu wa àári ka Juda se dakayu wa iJerusalem, gínán nu ya kagiyan ne APU nga mannakabalin ki ngámin nga Dios na Israel. Nán na, Palánu ku ya mangilbet ka nasamnga nga dadál kídi nga íli. Ngámin daya makagìna kiyán na màwa ay magansing da tutu wala. ⁴ Ta pinaglikudán dà in

daya iIsrael, ay se da rinag-ragitán idi nga íli, kiya nagdátun da kadaya sabáli nga diy-diyos nga akkan da kammala ammu, oray daya apuapu da se datu àári da ki Juda. Pinnu da idi nga íli ka dága daya tolay ya áwan bas-básul nga pinatayán da. ⁵ Ay se da nangwa ka pagday-dayáwan da kiya diy-diyos da nga Baal, ay se da sinidug ga nedátun daya annánà da kaggína. Ay áwan ku la nga nebílin kaggída nga ummán kiyán, ay akkan nala pe ya inumbet yán ki uray ku. ⁶ Ay túya umbet kurug ya tiyampu nga akkan nu win pangagánan ka Tofet onu tanáp Ben-Hinnom idi nga giyán. Nu di nu wa ipangágan nin ka Tanáp nga Agpatayán, nán ne APU. ⁷ Kídi nga giyán, ay dadàlan ku ngámin daya palánu daya iJuda se iJerusalem. Papatay kuda kadaya kalínga da ki gubát. Ay bay-án ku ngala daya baggi da nga kanan daya an-anù se daya alsádu wa animál. ⁸ Nakapappanansing ya kàwaan nedi nga íli ta dadàlan ku tutu wala. Ngámin daya lumíwán na makasingan ay masdaáwan ki nekàwaán na. ⁹ Ay lìmutan daya kalínga da idi nga íli da. Nairut ya anglìmut da ay túya akkan tutu wala makalawán daya tolay, ay matay da ki bísin da. Ay túya kanan da ngin oray daya annánà da se da maggiinakkán gapu ki napalotan na bisin da.

¹⁰ Ay se mula nga rup-an kitu àráng datu kabulun mu tu amutu nga inalà mu, nu mabalin mu makagi kadaya tolay dedi, nán ne APU kitu Jeremias. ¹¹ Ay se mu la nán kaggída, "Tu idi ya kagiyan ne APU nga manakkabalin ki ngámin: Dadàlan ku idi nga íli se daya ngámin na mag-agyán kídi. Matan da kiya amutu nga narupà a akkan nin mabalin na politan. Ka Tofet ya pagtamnán da kadaya innát, panda ki kapnu na nga áwan da ngin mabalin pagtamnán.

¹² Ay ummán kiyán ya kuwaan ku kídi nga íli se kadaya tolay ya mag-agyán kiyán. Matan ki Tofet idi nga íli, nán APU. ¹³ Magbalin ka naragit ta ummán kiya Tofet daya babalay ki Jerusalem, se daya palásiyu daya àári ka Juda, se daya ngámin babalay, ta nagsìdugán da ka insenso nga magdáyaw kadaya bittuwan, se nagsiyàán da pe ka mainum nga dátun da kadaya sabáli nga diy-diyos ya útun dayán na babalay.

¹⁴ Ay se yala nagtálaw tu Jeremias ka Tofet kane mabalin na kinagi tu bílin ne APU, ay se yala nawe nagsíkád kitu amuwág natu templo ne APU. Ay se na nán kadatu tolay: ¹⁵ Nán ne APU nga manakkabalin ki ngámin na Dios na Israel: "Kuwaan ku win kídi nga íli se kadaya ngámin giyán kídi datu ngámin angdadál ku nga kinagi ku ka kapanísán da, ta nagsúkir daya tolay se maddi da gínán daya kag-kagiyán ku."

20

Tu namal-pallà tu Pasur kitu Jeremias

¹ Ay tu Pasur nga pádi nga pútut tu Immer ay aggína tu ap-apu kitu

templo ne APU. Ay nadámag na datu ibàbànan tu Jeremias. ² Ay tútu pinatiliw na tu Jeremias se na pinasplit, ay se na nepebálud kitu pane ngúdu nату Ruwángan Benjamin nga ruwángan nату amuwág tu templo APU. ³ Ay kane pelawán kammin tu Pasur kane láwa na, ay nán tu Jeremias kaggína, "Akkan nin Pasur ya ngágan mu, ta pangagánan naka ngin ne APU ka, Magor-missabib ('paganansing ki ngámin giyán' ya sarut na). ⁴ Ata nán ne APU: Ikansing mu ya kapàyanán mu se daya ùopun mu. Sisínan mu ya ammatay daya kalínga da kaggída ki gubát. Ay se ku la ipalúbus nga alá naya ári ka Babilonia daya ngámin na iJuda nga ibálud na. Ippan nada ka Babilonia, ay papatay na daya duddúma. ⁵ Ipalúbus ku pe nga arisamsamman daya kalínga nu ya bànáng na Jerusalem se daya napatag nga kuw-kuwa da, se daya bànáng daya à-ári. Alá da ngámin se da nga ippan ka Babilonia. ⁶ Ay ikaw Pasur se daya akkobung mu, ay alá dakayu nga ibálud ka Babilonia. Ay kitúni ka nga matay se metaman, dakayu se daya ùopun mu nga nagbàbànanan mu ka busid.

Tu nangalùsaw tu Jeremias kadatu mamal-pallà kaggína

- ⁷ O Apu, sinábag nà,
ay nasábag gà a kurug.
Nabílag ka pànanang may iyà
ay túya inábà nà.
Ay kídi yin
ay inalgaw dà nga igal-galà,
ay áwan nala di mangigalà kiyà.
- ⁸ Basta magúni yà,
ay pabeg pannakadadál se aggugubát
daya isar-sáraw ku.
Daya pekagi ne APU kiyà
daya gapu naya angigal-galà
se angirupat da tolay kiyà.
- ⁹ May nu nán ku
nga akkan ku win ibàbànan nge APU,
onu usaran ya ngágan na,
ay ummán ka masìsidug
daya tula-tuláng ku.
Monawan nà a manggáput,
ay akkan ku nga megawídán.
- ¹⁰ Ay magína ku
ya kag-kagiyan daya tolay
mepanggap kiyà.
Ay pangagánan da ka "Magor-missabib."
Ay oray daya nàgud da ùopun ku,
ay id-idaggan da ya kasábag ku.

Ay nán da, "Ialliláw tada,
ta senu matiliw tada nga masábag,
ay makabálat tada kaggína."

¹¹ May e APU

ay atán peyang nga kabulun ku,
nga ummán ki nabílag
se narungat nga suldádu.

Ay díkod áwan nala angábà
daya mamal-pallà kiyà.

Meap-appat da tutu wala
ta naábà da.

Awan panda naya keap-appat da,
se áwan tutu wala pe
ya makaligpan kiyán.

¹² O APU

nga manakkabalin ki ngámin,
ammum daya namáru.

Ammum ya atán ki uray
se lammát da toláy.

Ay ipassingan mu lugud kiyà
ya ibabbálat mu kadaya kalínga ku,
ta nepindu ku kikaw win
ya kapà-pàyanán ku.

¹³ Magkansiyon ke APU;

day-dayáwan nu nge APU,
ta nesalákan na

daya mapal-pallà
kadaya nadakè a toláy.

¹⁴ Lùsawan ku tu algaw

nga nekeanà ku,
se itu nekabùsit na ina ku kiyà.

Awan kuma
ya makadamdam kiyán na algaw.

¹⁵ Lùsawan ku pe

tu laláki nga nangidámag ke ama
nga "Laláki ya pútut mu," nán na,
nga ittu tun

tu neanggam tutu wala ne ama.

¹⁶ Meárig kuma tun na laláki

kadaya íli nga dinadál ne APU
nga akkan na kinalakkán.

Agsángit daya magmanakit din
ya magína na ki pagmakát,

ay se ya págat daya maggugubát din
ya magina na ki túlad na algaw.

¹⁷ Ta akkan nà pinatay yin
kitu kowad ku pikam
ki sinay na ina ku.

Di kuma nga
tu sinay ina ku win
tu lúbù ku.

¹⁸ Taanna,
turà ngà pikam mala neanà?
Ta senu magrigát
se magpannakit tà,
se meap-appat
ki ngámin na biyág ku?

21

Abáan ne Nebucadnesar ya Jerusalem

¹ Ittu idi ya kinagi ne APU kitu Jeremias kane papannán tu ári Zedekia tu Pasur nga pútut tu Malkija se tu Zepania nga pútut tu Maasea nga pádi, ta makim-imallà da kitu Jeremias. ² Ay nán da: Pangaásim man agpà ta kagiyam ke APU nga sengan nakami, ta umbet nakami gubatan ne Nebucadnesar nga ári ka Babylonia. Ay get nu kalakkan nakami nge Apu, ay mangwa ka nakas-kasdáaw nga ummán kadatu kinuw-kuwa na kitun, ay pagulliyán na ngin daya suldádu ne ári Nebucadnesar. ³ Ay nán tu Jeremias kaggída, Magulli kayu ke ári Zedekias se nu nán kaggína: ⁴ Tu idi ya nán ne APU nga Dios na Israel: Pagbalinan ku ka awan sir-sirbi daya ippapatay nu wa makigubát kiya ári na Babylonia se kadaya suldádu na nga manglìmut kiya íli nu. Ta ipalúbus ku nga makalnà da ngámin kídi ya íli. ⁵ Ay iyà mismu ya manggubát kadakayu gapu ki rungat se lùsaw ku tutu wala kadakayu. Usaran ku ya ngámin pannakabalin ku. ⁶ Patayan ku ki nasamnga tutu wala nga sinakit daya ngámin na mag-agyán kídi nga íli, meráman daya an-animál. ⁷ Nu mabalin yán ay ipatiliw ku nge Zedekia nga ári ki Juda se daya ùupisiyál na ke Nebucadnesar nga ári ka Babilonia, se kadaya duddúma nga kalínga da. Ipatiliw ku ngámin pe datu noray nakalásat ki sinakit, gubát se bisin, ay se nada patayan ngámin. Akkan nada tutu wala nga kalakkán, ay áwan na nga ibansi kaggída.

⁸ Ay kadaya tolay, tu idi ya kagiyan mu. Nán ne Apu: Magpíli kayu; ya magbiyág onu ya matay! ⁹ Ay ngámin daya magbansi kídi nga íli ay matay da ki gubát, bisin se sinakit. Ngamay daya lumawán se sumúku kadaya iBabylonia ay magbiyág da. Ya kabiyág da ya bátug

naarisamsam da ki gubát. ¹⁰ Ta pinalánu ku win nga dadàlan idi na nga íli, ay se ku ipalúbus nga abáan naya ári ka Babilonia, ay se na nga sidúgan.

Ya kagiyan ne APU kadaya gakagaka tu ári David

¹¹ Ay tu idi ya kagiyan mu pe kadaya iJuda nga gakagaka tu ári David: Gínán nu ya kagiyan ne Apu: ¹² Tu idi ya kagiyan ne Apu kadakayu nga gakagaka tu David:

"Masápul nalintag kayu peyang kadaya tolai!

Igdù nu daya makul-kultit kadaya mangul-kultit kaggída.

Ay nu akkan nu kuwaan yán, ay áwan ya makasipad

ki rungat ku tutu wala, ta lùsawan takayu

gapu kadaya nadakè a kuk-kuwaan nu.

¹³ Kagúra takayu nga Jerusalem, nán ne APU.

Pagtalgad nu ya kaatán nu ki útun na bantay nga batu.

Nán nu nga, Awan ya mangraut kadakayu ta áwan makalnà kiya naligda nga lingad nu.

¹⁴ May iyà mismu ya mamánis kadakayu gapu kadaya nadakè a kuk-kuwaan nu.

Sidúgan ku ya sirát nu, ay sarátan ngámin daya atán kiya lib-lebut na, nán ne APU.

22

Ya amakappoli ne APU kada tolai

¹ Ay nán ne Apu manin kiyà: Mawe ka balay naya ári ka Juda ta kagiyam idi: ² Gínán nu ya kagiyan ne APU, ikaw nga ári ki Juda nga gakagaka tu ári David, se daya ùupisyal mu se daya ngámin na iJerusalem. ³ Tu idi ya nán ne APU: Akkan kayu mamagdudúma. Dayán

nala nga nalintag se kustu daya kuwaan nu! Igdù nu daya nakultit kadaya nangultit kaggída. Akkan nu pal-pallà se an-anuwan daya agtangeli, daya ulíla, se daya bubbúkid da babbay. Akkan nu patayan daya tolai nga áwan bas-básul kídì nga giyán. ⁴ Ay nu ikurug nu dedi nga bil-bílin ku, ay atán peyang ya ári nga magturáy kídì Jerusalem kadaya gakagaka tu David. Sittatákay da se nakakabalyu da nga lumná kiya ruwárgan nedi nga palasyu, se daya ùupisyal da se daya tolai da. ⁵ Ngamay nu akkan nu ikurug daya bil-bílin ku, ay singán kiyà nu akkan ku dadàlan tutu wala idi ya íli nu, nán ne APU. ⁶ Ay tu idi ya nán ne APU

mepanggap kiya palásiyu ka Juda:

Inagpiya kurug tutu wala

naya palásiyu na Juda;

ummán ki kinapiya naya Gilead
se ya útun na bantay ka Lebanon.

May pagbalinan ku ka ir-ir-er
se nabaaw nga íli.

⁷ Mangipàrob bà

kadaya mawe mangdadál kiya íli.

Sikkaagtu da ka pangdadál da.

Ìlang da daya adígi na nga sidoro,
ay se dada nga sidúgan.

⁸ Ay nu masingan daya adu wa tolai nga lumíwan, ay nán da ki isa isa kaggída, "Taanna nád, tura ummán kiyán ya kinuwa ne Apu kiya nagpiya nga íli? ⁹ Ay ya sungbát kaggída ay: "Ata naglikudán da tu nagkariyán da se nge APU nga Dios da. Nagday-dáyaw da mán kammin kadaya sab-sabáli nga diy-diyos, se aggída ya sinir-sirbiyán da." ¹⁰ Dakayu wa iJuda,

akkan nu nga sangítan

ya natay nga ári nu,

nu di ya sangítan nu

ay ya ári nu nga sibbiyág

nga netálaw da nga nebálud!

Ta áwan na ngin na aggulli

kídì íli na kampela ngin nin.

Ya dámag kadaya annánà tu Josiah

¹¹ Ata tu idi ya kagiyan ne Apu mepanggap ke Jehoahaz, nga ittu ya summukát kitu ama na nga Josiah nga magári, nga netálaw da nga nebálud. Ay áwan na ngin na aggulli ka panda. ¹² Matay kitu íli nga nangipannán da kaggína bálud. Awan na akasingan nin kídì nga íli.

¹³ Ay nán manin ne Apu:

Kal-allà ya kàwaan na tolai

nga mangipasíkáð ki palasiyu na
ki kinadakè.

Kuwaan na nga duwa sarundù
may alà na ki kultit.

Magrígát daya toláya nga magubra,
may akkan nada nga bayádan;
áwan na pasuwilduwán kaggída.

¹⁴ Kal-allà ya toláya
nga magkuna ka,

"Mangwa ngà ka abay
nga palásiyu ku.

Mangwa ngà ka
dadakkal nga kuwartu ke ngúdu,
se ku payán ka dadakkal
nga lamdawan na.

Ay se ku padingdingán
ka káyu wa sedoro,
ay se ku wala papintáan ka daggáng."

¹⁵ May ya napiya nga palásiyu
nga nàwa ki káyu nga sedoro,
ay akkan ittu ya mamagbalin
ki isa nga ári ka naturáy!

Tu ama mu nga Josiah,
ay adu tutu wala
tu kanan na se inuman na.

May nalintag se kustu
datu kinuw-kuwa na.

Ay túya gapu na
nga kinalakkan ne APU.

¹⁶ Nidde na kadatu napubri
se mapal-pallà tu paglintaggán da,
ay túya napiya
tu nekàwaán nату ngámin kaggína.

Ummán kiyán ya màwa
kadaya mangammu kiyà,
nán ne APU.

¹⁷ Ngamay ikaw,
ay áwan mu sabáli sin-sinnan
se lamlamtan
nu di tittu ya angagum mu ki kultit!

Patayan mu
oray daya áwan bas-básul nga toláya.

Naranggas ka
se pal-pallaán mu daya nakal-allà.

¹⁸ Ay díkod tu idi ya nán ne APU mepanggap ke ári Jehoiakim nga
pútut tu ári Josiah:

"Akkan sangítan da toláy nu matay.

Ay oray daya akkobung na
ay áwan ya mangisangit ka
'Awan ne wagi yin.'

Ay áwan pe ya mangisangit ka,
'Awan nin ne Apu,'
onu 'Awan nin ya ári mi!'

¹⁹ Itaman da
nga ummán ki angitaman da
kadaya matay nga asnu.
Rùrùrut da nga ippà
kiya lasi naya ruwárgan na íli Jerusalem.

²⁰ Dakayu wa iJerusalem,
manùdu kayu ka Lebanon
ta makas-asáraw kayu
panda kiya magina ka Bashan.
Mawe kayu magsángit ka bantay Abiram,
gapu ta narápun nin
daya ngámin kagdù nu.

²¹ Kinagiyánan takayu win kitun,
kitu kaadu pikam daya kuw-kuwa nu.
Ngamay akkan dà gí-gínán.
Ummán kayu kammala kiyán nin
nanggayát kitu kabbing nu.
Akkan dà gí-gínán
kadaya kag-kagiyan ku,
nán ne APU.

²² Daya ap-apu nu
ay ummán ka ipúrán báli da
ta umawan da.
Ay daya kagdù nu
ay alá dada nga ibálud.
Ay se kayu wa meap-appat se merupat
gapu kadaya nadakè a kuw-kuwaan nu.

²³ Ay dakayu wa mag-agyán
kadaya babalay nga nàwa
kadaya káyu wa sedoro
nga gayát ka Lebanon,
umbet ya tiyampu
nga agpanakit nu
ki kapar-parigátan nu,

nga ummán kiya agrigát
naya magan-anà!

²⁴ Ay nán ne APU kitu Conia nga pútut tu Jehoiakim nga ári ka Juda. Oray mán nu tura ka ngala sangkilat ári nga immamarka na nga atán ki diwanán ímà ay sàdútan taka, ²⁵ ay se taka idde kadaya ikan-kansing mu nga magasipatay kikaw; nge Nebucadnezar nga ári ka Babilonia se kadaya suldádu na. ²⁶ Ippà taka se ya ina mu kiya sabáli nga íli, ay kitúni kayu win matay. ²⁷ Akkan kayu win makapagulli ki íli nu kampela ngin nga tal-taligan nu. ²⁸ Arig agpà nge Conia ta

ki narupà a bánga nga nippà,
ta tura áwan nin ya maminya kaggína?

Taanna, tura nippà dada
se daya annánà na

ka íli nga akkan da am-ammu?

²⁹ Dakayu ngámíngámin na tolay!

Gínán nu ya kagiyan ne APU.

³⁰ Tu idi ya nán ne APU:

Isurát mu

ya mepanggap kídí nga tolay,
nga bíláng áwan na pútut

áta áwan kadaya annánà na
ya sumukát ke ári David

nga magári nga magturáy ka Juda.

23

Ya angpoli kammin ne APU kadaya tolay na

¹ Kal-kallà ala daya ap-apu nga magtag-tagíngan kuma kadaya tolay ku, may aggída mán kammin ya mangpatay se mangisip-siparà kaggída, nán ne APU. ² Ay díkod, nán ne APU nga Dios na Israel kadaya àapu nga magtag-tagsíngan kadaya tolay na: "Pinagdudoray nu wa nasip-siparà se nagaw-awagwag daya tolay ku, akkan nu da tinagasínan. Ay gapu kiyán na nadakè a kinuwa nu ay panísan takayu.

³ Iyà kammin mismu ya mangurnung kadaya tolay ku wa nasip-siparà kadaya ngámin na íli. Alà kuda kadaya ngámin il-íli nga nagippàán ku kaggída, ay se kuda iulli kammin kiya íli da kampela ngin nin ta senu gumánab da se umadu da kammin. ⁴ Ay se yà magpíli kadaya mapiyár nga mangiapu kaggída. Ay díkod akkan da ngin magansing. Ay áwan oray isa kaggída ya mawagwag gin, nán ne APU.

Ya nalintag nga gakagaka natu David

⁵ Nán ne APU, "Tagay yin ya tiyampu wa ammíli ku ki isa nga

gagakaka tu ári David nga namáru. Aggína ya magbalin ka nasirib ba ári. Ipákat na ya kinalintag se ya kustu ki íli. ⁶ Ay ki angngituráy na ay napiya ya kabiy-biyág daya iJuda, ay se áwan kaan-anuwan daya iIsrael. Ay pangagánan da ka 'Nge APU ya Paglintaggán ku.'"

⁷ Ay díkod nán ne APU, nga umbet ya algaw nga nu magsipata da tolay ay akkan da ngin nán, "Ki ngágan naya sibbiyág ga Dios nga nangitálaw kadaya iIsrael íli Egipto" ⁸ nu di da nán nin nga "Ki ngágan naya sibbiyág ga Dios nga nga nangitálaw se nangiapu kadaya iIsrael kadaya il-íli ka dáya se kadaya il-íli nga nangippàán na kaggída." Ay se da la nga maggunà in kiya lusà da kampela ngin nin.

Datu magpamaráng nga profeta

⁹ Ay nu mepanggap
kadaya magpamaráng nga profeta,
ay magpanakit tà tutu wala;
magtartar-tár rà
a ummán ki ninglaw
gapu ki ansing ku ke APU
se kiya napatag ga bàbànan na.

¹⁰ Gapu ta adu
kadaya tolay kídì nga íli
ya bílang mangidal-daládag ke APU,
ay ginedán na idi nga lusà
ay túya nagbalin ka ir-ir-er.
Ngámin da
ay nadakè daya kuk-kuwaan da,
ay se usaran da
ki akkan kustu ya turáy da.

¹¹ Sangapáda daya pappádi
se daya profeta
nga akkan magansing kiyà.
Ay oray ki unag na templo ku
ay nasingan ku
ya nadakè a kuk-kuwaan da,
nán ne APU.

¹² Ay díkod magbalin ka nalínag
ya dadalenán da.
Melínát da nga mawe ki nagìbát
nga ittu ya kebinàán da.
Ata iddán kuda ka kaparigátan da
ki oras nga nìdang ku
nga ammánis ku kaggída, nán ne APU.

¹³ Nasingan ku

ya nadakè tutu wala
nga kinuwa daya profeta ka Samaria:
Nagbàbànan da ki ngágan ne Baal
ay neal-allílaw da daya tolai ku wa iIsrael.
¹⁴ Ngamay nakàkàru ya kinadakè
naya nasingan ku
nga kuw-kuwaan daya profeta ki Jerusalem.
Manaládag da se magbus-busid da.
Ipar-parut da daya nadakè a tolai
kadaya nadakè a kuk-kuwaan
ta senu áwan ya makusap kaggída
ki pangbas-básul da.
Nagbalin da ngámin nin
ka ummán kadatu iSodom se iGommora kitun.
¹⁵ Ay túya nán ne APU
nga mannakabalin ki ngámin
mepanggap kadayán na profeta:
Panganan kuda ka napet
se penuman kuda
ka danum nga napayán ka sabídung.
Ta daya profeta ka Jerusalem
ya nanggayátan na
nga umarà ya kinadakè kiya íli.

¹⁶ Ay nán ne APU wa mannakabalin ki ngámin: Akkan nu gí-gínán
dayán na profeta nga magbàbànan kadakayu. Busid daya kag-kagiyan
da. Gayat ki uray da kampela ngin nin daya kag-kagiyan da nga akkan
wayya nga gayát ke APU! ¹⁷ Kag-kagiyan da peyang kadaya tolai nga
maddi manggìna kadaya kagiyan ku, nga napiya ya pagtungpálan da.
Ay nán da kadaya nasúkir nga kuwaan da kampela ngin nin ya piyán
kuwaan nga, "Awan nadakè a màwa kadakayu," nán da.

¹⁸ Ay áwan oray isa
kadayán na profeta
ya inumbet ke APU
nga mangammu ki uray na.
Awan nala kaggída
ya nanggìna se nangikurug
kadaya bíl-bílin na.
¹⁹ Sinnan nu
ta ya rungat ne APU,
ay atán umbet tin
nga ummán ki alipug-pug
nga magdittag kadaya nadakè.
²⁰ Awan makasipad din

ki rungat ne Apu.

Kuwaan na ngala nga kuwaan
ya pinalánu na nga kuwaan.

Ay kiya kamuddiyánan na algaw
ay maawátan nu dedi yin.

²¹ Ay nán ne APU:

Akkan ku nebon dayán na profeta,
may nawe da kammala;
áwan ku nga nepebàbànan kaggída
may nagbàbànan da kammala.

²² Ngamay nung kuma nu
inammuwán da ya atán ki uray ku,
ay di nepakammu da kuma
kadaya tolay daya bil-bílin ku;
ay naglikudán kuma daya tolay ku
daya nadakè a kuk-kuwaan da.

²³ Iyà ya Dios nga atán ki ngámin giyán, nga akkan sissa ya giyán ku,
nán ne APU. ²⁴ Awan ya nasirù a akkan ku masingan. Ta atán nà ki
ngámin giyán kiya lángit se kalagawán, nán ne APU. ²⁵ Nagina ku ya
kinag-kagi daya profeta nga nagbàbànan ka busid ki ngágan ku.
"Uwad nepatagenap ne APU kiyà," nán da. Ay se da nga ibàbànan ya
busid. ²⁶ Ay nungay na nád dala ya kakusap dedi nga profeta nga
magbàbànan ki busid nga battál da kampela ngin nin. ²⁷ Ay kiya
agbàbànan da kadaya busid da tag-tagenap da, ay piyán da nga
kaligpanán dà daya tolay ku, nga ummán kitu kinuwa datu apuapu da
nga kinaligpanán dà gapu ki nagday-dáyaw kitun kitu diy-diyos da nga
Baal. ²⁸ Ay nu magtagenap ya isa nga profeta, ay kagiyan na nga
tagenap pala ide na. May nu kurug nagina na ya úni ku, ay masápul
kapiyánan na nga ibàbànan ya bàbànan ku. Wayya la nga mepád-páda
ya dagámi trigo ki búnga na! nán ne APU. ²⁹ Ummán ki apuy daya
bàbànan ku, se ummán pe ki martilyu nga mangrubà ki batu. ³⁰ Ay
díkod, kagúra ku daya profeta nga tal-taldan da ngala ya kag-kagiyan
daya duddúma nga profeta, ay se da nán na gayát kiyà ya ibàbànan
da. ³¹ Kagúra ku daya profeta nga "Nán ne APU" nán da, oray nu battál
da kampela ngin nin ya ibàbànan da, nán ne APU! ³² Kagúra ku pe
daya profeta nga ur-uráyan da ya magbàbànan ka busid da tagenap
nga mangial-allílaw kadaya tolay ku. Akkan ku nebon dayán se akkan
kuda nepàrob. Awan da tutu wala sir-sirbi dayán kadaya tolay, nán ne
APU.

³³ Ay nán ne APU kiyà, Nu saludsúdan daya tolay onu ya profeta or
ya pádi kikaw, nu nágan naya pekagi ne APU, ay nán mu nga
sumungbát, "Dakayu daya nadammat ki lammát ne APU, ay túya ippà

nakayu win." ³⁴ Ay nu atán profeta, pádi onu isa kadaya tolay ya mangibalikát ka "Ya kagiyan ne APU" ay panísan ku yán na tolay se daya akkobung na. ³⁵ Ay ya kagiyan nu ki isa isa kadakayu wala, ay "Nágan nád ya sungbát ne Apu?" onu "Nágan nád ya kinagi ne APU?" ³⁶ May akkan nu bal-balítan nin ya "Ya kagiyan ne APU," ta usaran pe yin daya tolay, ta senu atán turáy naya kagiyan da. Ay ulissan da daya bàbànan ne Dios nga sibbiyág, nga APU nga mannakabalin ki ngámin nga Dios tada. ³⁷ Ay tu idi ya kagiyan mu kadayán na profeta: "Nágan na ya sungbaát ne Apu?" onu "Nágan na ya kinagi ne Apu?" ³⁸ Ay nu nán nu nga, "Ya kagiyan ne APU" oray nu kinagi ku nga akkan nu balítan yán, ay tu idi ya nán ne APU: Gapu ta inusár nu ya 'Ya bàbànan ne APU" oray nu kinagiyánan takayun nga akkan nu us-usaran yán, ³⁹ ay kaligpanán takayu tutu wala ngin, se takayu ippà ki adayyu, meráman idi nga íli nga nidde ku kadatu apuapau nu. ⁴⁰ Ay iddán takayu ka keap-appattán nu ka áwan panda se keruptán nu nga akkan tutu wala maligpanán.

24

Ya pangárig kadaya napiya se nadakè a búnga gígus

¹ Ay kane kalpasán natu nangítalaw natu ári Nebucadnesar ka Babylon kitu Jehoiachin nga pútut tu Jehoiakim nga ári ka Juda, se datu ùpisiyál ka Juda se datu nalaing nga magbattal, ay uwad nepassingan ne APU kiyà nga duwa lalàba nga búnga gígus kitu àrang natu templo na. ² Ay tu isa nga lalàba, ay napnu ka napiya nga nalútu wa nunna nga búnga gígus. Ay tu isa ay napnu ka pabeg nadakè a akkan mabalin makkán. ³ Ay se la nán ne APU kiyà, "Nágan na masingan mu?" "Búnga gígus nga napiya se pabeg nadakè a akkan mabalin kanan, nán ku nga nesungbat." ⁴ Ay se la nga nán ne APU kiyà: ⁵ Ittu idi ya kinagi ne APU wa Dios na Israel: Ummán kadedi nga nappiya nga búnga gígus ya angngibílang ku ka namáru nga tolay daya iJuda nga nippan ka Babylonia. ⁶ Kapiyánan kuda nga tag-tagasinnán, ay se kuda iulli kammin ki íli da kampela ngin. Nu tura da la nga múla, ay imúla kuda, nga akkan kuda bàdútan. ⁷ Idde ku ya lammát da nga mangammu tutu wala kiyà, nga iyà nge APU. Aggída daya tolay ku, ay iyà in ya Dios da, nu magulli da kiyà ki ngámin uray da. ⁸ Datu nadakè a búnga gígus nga maddi mabalin makkán, ay ittu ya kearígan naya kuwaan ku ke Zedekia nga ári ki Juda, se daya ùpisiyál na, se daya ngámin na tolay nga akkan nagtálaw kídí Jerusalem, se daya mag-agyán ka Egipto. ⁹ Pagbalinan kuda ka nadakè a pagan-ansing da tolay kadaya ngámin il-íli. Irupát se ug-ogán da tolay da. Aggída ya pagbàbànanan da tolay, ay se lùlùsaw da tolay da kadaya íli nga pag-agyanán da. ¹⁰ Ay se màlaman da ya gubát se agguulát, se sinakit panda kiya karápun da kiya lusà a nidde ku kadatu

apuapu da.

25

Tu nangipainunna ne APU nga metálaw ka Babilonia daya tolay

¹ Ay uwad kinagi ne APU kitu Jeremias mepanggap kadatu tolay ka Juda kitu mekappát dagun nga nagturáy na ka Juda tu ári Jehoyakim nga pútut tu Josiah. Ay ittu pe tun tu dagun nga nanggayát ta nagturáy tu ári Nebucadnezar ka Babilonia. ² Ittu dedi daya kinag-kagi tu Jeremias kadatu ngámin na iJuda se iJerusalem: ³ Kitu napalábas sa duwa púlu se tallu dagun panda kitu meka-sangapúlu se tallu dagun nga nagturáy na ka Juda tu ári Josiah nga pútut tu Amon panda kídi, ay ittu peyang idi ya kagiyan ne APU kiyà. Ay ittu peyang pe ya kagiyan ku kadakayu, ngamay akkan nu kur-kurugan. ⁴ Ay adu datu nebon ne APU nga profeta na, may áwan nu la nga ginina kaggída se datu kinag-kagi da. ⁵ Nán da kadakayu ngámin nga, "Igsán nu win daya nadakè a kuk-kuwaan nu se ya nadakè a kabiy-biyág nu, ta senu mag-agyán kayu peyapeyang ngin kiya lusà a nepakin kuwa ne APU kadakayu se kadatu apuapu nu ka kuw-kuwa nu ka áwan panda. ⁶ Akkan nu par-parungtan ne APU gapu ki agday-dáyaw se agsirbi nu kadaya sinan diy-diyos nga kinuwa nu kampela ngin nin, nán da. Ay nu kinurug nu kuma ngala nge Apu, ay di akkan nakayu kuma pinánis. ⁷ May akkan kayu mà nanggina kiyà, nán ne APU. Pinar-parrungat dà mán kammin kiya nagday-dáyaw nu kadaya sinan diy-diyos nga kinuwaán nu kampela ngin nin. Ay ittu ya gapu na nga pinánis takayu. ⁸ Ay díkod ittu idi ya kagiyan ne APU nga mannakabalin ki ngámin: Gapu ta akkan nu kinur-kurug daya bil-bílin ku, ⁹ ay ayabán ku ngámin daya suldádu nga maggayát ka dáya nga suldádu ne Nebucadnezar nga ári ka Babylonia nga bílang magsir-sirbi kiyà. Umbet na nga gubatan idi nga íli se daya ngámin na il-íli ki lebut nu. Dadálan ku tutu wala ngin ya íli nu. Ay magansing ngámin daya makasingan ki kapàyanán nu, ay se irupat dakayu. Ay nadadál pe ya íli nu win ka panda. ¹⁰ Pandanán ku ngin ya akang-anggam nu wa makakan-kansiyon. Ay áwan pe yin magina nga anggam da magga-attáwa. Ay áwan pe magina ngin nga págat na aggiridán nu, ay se áwan pe yin daya dílag kadaya babalay nu. ¹¹ Magbalin ya íli nu ka sissa dugsu wa dadál. Ay magsirbi daya iIsrael se daya keliyán da kiya ári ka Babylonia ka pittu púlu dagun. ¹² Ay nu mapalábas ya pittu púlu dagun na kebálud da, ay panísan ku ya ári da iBabylonia se daya tolay kitúni gapu kadaya bas-básul da," nán ne Apu. Pagbalinan ku ka ir-ir-er ka panda ya íli daya iBabylonia. ¹³ Ay màwa kaggída ngámin na rigát nga nekagiyán tu Jeremias kadaya ngámin íli nga nesúrat kídi na nga libru. ¹⁴ Ay pagbalinan ku daya iBabilonia ka asassu daya nangingátu nga ári se daya ngámin na íli, nga ummán ki kinuwa da

kadaya tolay ku. Ay panísan kuda, ummán kiya namarigát da kadaya tolay ku. ¹⁵ Ay nán ne APU nga Dios na Israel kiyà: "Alà mu idi nga akap bási nga nga napnu ki rungat ku, ay se mu penuman ngámin daya nas-nasyon na pagpapannán ku kikaw. ¹⁶ Ay nu uminum da, ay minglaw da se magallut da gapu gubát nga ipeyag ku kaggída. ¹⁷ Ay díkod inalà ku tu akap kitu íma ne APU, ay se ku nawe pinenum datu ngámin na nasyon nga nagpapannán ne APU kiyà. ¹⁸ Nawe yà ka Jerusalem, se kadatu duddúma nga íli ka Juda, ay uminum tu ári da se datu ùpisiyál. Ay panda kitun ay nagbalin da ka nakapappanansing kadaya ngámin na makasingan kaggída, se nadadál ngámin na lusà da. Ay ug-ogan daya tolay da se usaran da daya ngágan da nga magged. ¹⁹ Ay nidde ku pe kitu Faraon tu akap, se kadatu upisiyál na, se ngámin datu tolay na. ²⁰ Se datu agtangeli ya mag-ayán kitu íli na. Ay nidde ku pe kadatu àári ka íli Uz, se ári datu Filesteo ka íli Askelon, Gaza, Ekron, se datu nabansi kadatu iAsdod. ²¹ Ay se yà ala nawe nidde tu akap pe kadatu iEdom, iMoab, se datu iAmmon, ²² se datu àári ka Tiro se Sidon, se datu àári kadatu íli ka panidmáng natu bebay. ²³ Ay se yà nawe nidde pe kitu Deda, Tema, se tu Buz, se datu tolay ya mag-agyán kadatu il-íli nga adanni kitu ir-ir-er. ²⁴ Ay se yà nawe nidde pe kadatu ári ka Arabia, se tu ári datu tolay nga mag-agyán ka ir-ir-er, ²⁵ se kadatu ngámin àári Zimri, Elam, se Media. ²⁶ Ay se yà ala nga nawe nidde tu akap kadatu ngámin àári ka pane dáya nga il-íli; datu adayyu se adanni ya íli, se kadatu ngámin na íli kídí kalawagán. Ay kane mabalin da ngámin, ay nawe yà nidde kitu ári ka Babilonia. Aggína tu nuddi ya umminum kitu akap. ²⁷ Ay se yala nán manin ne APU kiyà, "Kagiyam kadaya tolay; ittu idi na ya nán ne APU nga manakkabalin ki ngámin nga Dios na Israel: Uminum kayu ki minayán na akap. Uminum kayu wala nga uminum panda ki akota-ota nu. Ay nu mekalin kayu, ay akkan kayu win na makabágun, ta umbet tin daya pinalbet ku nga manggubát kadakayu. ²⁸ Ay nu maddi da uminum kiya akap, ay kagiyam kaggída nga, Nán ne APU nga manakkabalin ki ngámin: Awan nu win màwa nu di uminum kídí nga akap. ²⁹ Rinugiyán ku ngin na panísan daya iJerusalem; ya íli nga nepangágan da ka íli ku. Akkan nu malilíán ya ammánis ku, ta mangiparob bà ka manggubát kadaya ngámin na il-íli ki kalawagán, nán ne APU nga mannakabalin ki ngámin. ³⁰ Ay túya kagiyam mu kaggída ngámin daya kinagì kikaw. Nán mu kaggída:

Maggayát ka lánngit

nga napatag nga pag-agyanán na,

saráwan ne APU

daya ngámin tolay ki kalawagán.

Ummán ki úngug layon ka lánngit ya úni na,

se ummán ki saraw daya tolay

nga magpaggat ki búnga úbas^k. ³¹ Magina ki ngámin kalawagán
ya úni na,
ta atán ipabásul na kadaya ngámin tolay;
kuwesán nada ngámin nin.
Ay daya mapabásul
ay patayan nada ngámin ki ampiláng.
Ittu yán tu nán ne APU.

³² Ay nán manin ne APU

nga mannakabalin ki ngámin:
"Umbet ya kaparigátan
kadaya ngámin na il-íli.
Arig na ya naggat tutu wala nga báli
nga maggayát ki kadayyuwán
nga panda naya kalawagán! ³³ Ay kiyán nga algaw mapnu ya
kalawagán ka baggi daya pinatayán ne APU. Ay áwan
mabansi nga magsángit kaggída, se áwan pe
mangitaman kaggída. Mewawaren da ngala ki útun lusà
a matan ki kawel da animál.

³⁴ Magsángit kayu se makapáuy kayu,
dakayu wa árig magpas-pastu kadaya tolay ku!
Magkub-kubu kayu wa ap-apu
ki abu gapu ki pannakit nu.
Inumbet tin ya oras sa pannakatay nu;
Meárig kayu ki napatag nga aruminta
nga netánág se la narupà.

³⁵ Akkan kayu makatálaw!
Akkan nu malilíán nin,
dakayu wa ap-apu daya tolay.

³⁶ Gínán nu ya sangit
daya magpas-pastu ka karneru.

Gínán nu ya aggul-ulul daya ap-apu da;
ta dadàlan ne APU daya agpastuwán da. ³⁷ Ya ninggap se natalna
nga giyán,
ay nadadál tutu wala
gapu ki rungat tutu wala ne APU.

³⁸ Nigsán ne APU win ya pag-agyanán na,
ummán ki nangigsán na láyon
ki liyáng nga balay na;
ta nagbalin ka áwan sur-surbi yin
ya lusà da gapu ki gubát,
gapu ki rungat tutu wala ne APU.

^k**25.30** Ya agpaggat da ki búnga úbas ay dam-dam-an da nga
ummán da ka manaddò.

Tu bàbàrán ne Jeremias kitu templo

¹ Ay kitu inanggayát na nga nagturáy ka Juda tu ári Jehoyakim nga pútut tu Josias, ² ay uwad kinagi ne APU kiyà, nga nán na: Mawe ka magsíkád kitu àrang nату templo, ay se mu ikagi kadaya iJuda nga umbet kitúni ya magdáyaw ke APU ngámin datu pekagi ku kikaw; áwan mu nga igsán. ³ Ay get nu manggìna da kikaw, ay makappoli da kadaya bas-básul da. Ay nu mapakuna, ay akkan ku itúluy ya palánu ku nga manadál kaggída gapu kadaya bas-básul da. ⁴ Kagiya kaggída: tu idi ya nán ne APU: Nu akkan nu gí-gínán se kur-kurugan daya bil-bílin ku kadkayu, ⁵ se akkan nu gí-gínán ya kag-kagiya daya profeta nga nebon ku nga magbàbànan kadakayu, ⁶ ay dadàlan ku idi ya Templo nga ummán kitu kinuwa ku ka Shilo, ay se ku kuwaan nga igal-galà daya ngámin tolay ki kalawagán idi nga íli.

⁷ Nagina ngámin datu pappádi, se datu profeta, se datu ngámin na tolay kitu íli tu nebàbàrán tu Jeremias kitu àrang tu templo ne APU.

⁸ Ay kane mabalin mebàbàrán tu Jeremias ngámin datu pebàbàrán ne APU kadatu ngámin tolay, ay dinugkam datu pappádi se datu profeta se ngámin datu tolay nga nán da nesáraw, "Matay ka kídì yin!" ⁹ Iin ka nga mangikagi kadayán, nga matan ka Shilo idi na nga Templo, se mabaaw idi nga íli?" Linìmut ngámin datu tolay nge Jeremias kitu àrang balay ne APU.

¹⁰ Ay kane madámag datu ap-apu ka Juda tu nàwa, ay dágus da ngala nga nagtálaw kitu palásiyu se da nawe nagtugaw kitu tugaw da kitu ruwángan nату Templo nga nengágan da ka Baru wa Gagyangán.

¹¹ Ay nán datu pappádi, se datu profeta, se datu tolay, "Rabbang nedi nga tolay ya matay. Nagina nu mismu datu kinag-kagi na nga nadakè a kapàyanan naya íi tada. ¹² Ay tútu nán tu Jeremias kadatu ù-upisiyál se datu tolay: "E APU ya nangibon kiyà a mangipakammu kiya nadakè a kàwaan naya Templo se iya íli. Gayát ke APU ngámin daya nagina nu. ¹³ Ay túya mangul-ulis kayu win kadaya gagángay nu se kadaya kuk-kuwaan nu. Ikurug nu daya bil-bílin ne APU nga Dios nu. Díkod nu ittu yán ya kuwaan nu, maulis ya lammat ne APU. Akkan na ngin dadàlan idi nga íli nga ummán kitu kinagi na kadakayu. ¹⁴ Ngamay nu iyà, atán nà ki turáy nu. Kuwaan nu wala kiyà ya ammu nu wa kustu se napiya. ¹⁵ May ummán kídì ya kàwaán na kurug. Nu patayan dà, ay magbásul kayu ta áwan ku wa bas-básul. Ay mapánis kayu se daya ngámin tolay kídì nga íli, ta kurug nga e APU ya nangibon kiyà nga mangikagi kadakayu kadaya ngámin na nebàbàrán ku kadakayu."

¹⁶ Ay tútu nán datu pappádi, se datu profeta se datu tolay, "Akkan rabbang nedi nga tolay ya matay, ta kurug e APU nga Dios tada ya

nangibon kaggína nga magbàbànan kadàtada. ¹⁷ Ay se yala nagsikád datu duddúma kadatu pangmanàman datu tolay, ay se da nán kadatu nagguurnung kitúni: ¹⁸ "Kitu nagturáy natu ári Hezekiah ka Juda, ay nagbàbànan tu Mica nga iMoresheth nga nán na kadatu tolay ka Juda, 'Tu idi kagiyam ne APU nga mannakabalin ki ngámin:

Ya bantay Sion, ay maarádu wa ummán ki tálun.

Magbalin ya Jerusalem ka isa dugsu nga dadál

se ya bantay nga giyán naya Templo,

ay magbalin ka sirát.' ¹⁹ Pinatay kadi natu ári Hezekia se datu

iJuda tu Micas? Akkan! Nu di na nekansing nge APU, se

nakim-imallà kaggína. Ay tútu naulis tu uray ne APU

nga manadál kaggída. Akkan na netúluy yin tu palánu

na nga manadál kaggída. May dàtada, ay atán tada nga

mangwa ka kapanísan tada kampela ngin nin."

²⁰ Ay uwad pe tu Uriah nga pútut tu Shemaiah nga iKiriath-jearim.

Nebàbànan na pe ki ngágan ne APU ya panggap ki kàwaan nedi nga íli,

nga ummán ki nebàbànan pe ne Jeremias. ²¹ May kane madámag tu

ári Jehoyakim se datu suldádu na, se datu ngámin ùupisiyál tu kinagi

tu Uriah, ay nangibon tu ári ka mamatay kaggína. Ngamay kane

mammuwán tu Uriah tu palánu da, ay nagtálaw se la nawe ka Egipto.

²² Ay tútu nebon tu ári Jehoyakim tu Elnathan nga pútut tu Acbor se datu duddúma nga lallaki nga mawe ka Egipto nga maniliw kitu Uriah.

²³ Ay tútu tiniliw da tu Uriah se da nippan kitu giyán tu ári Jehoyakim.

Ay se yala kintab natu ári tu Uriah, ay se na nepetaman kitu agtamnán

da kadatu napubri. ²⁴ May nge Ahikam nga pútut ne Safan, ay nigdù na

nge Jeremias. Akkan na nepalúbus sa patayan da tolay tu Jeremias.

27

Ya sarut naya sangol ne Jeremias

¹ Kitun inanggayát na nga magári ka Juda tu Zedekia nga pútut tu Josias, ay uwad kinagi ne APU kitu Jeremias: ² Tu idi ya kinagi ne APU, "Mangwa ka ka sangol se mu igálut ki tangngad mu. ³ Ay se mu ibílin daya àári ka Edom, ka Moab, ka Ammon, ka Tyre, se ka Sidon kadatu inumbet kídí Jerusalem nga makiamoman ke ári Hezekias. ⁴ Ay tu idi ya pekagim kaggída kadatu àapu da: Tu idi na ya nán ne APU nga manakkabalin nga Dios na Israel: ⁵ Iyà ya namarsuwa ki kalawagán, se daya tolay, se daya animál nga atán kiyán gapu ki pannakabalin ku. Ay mabalin ku idde dedi nga kuw-kuwa ku ki oray inna nga piyán ku nga pangiddanán. ⁶ Nidde ku ngámin dedi nga lusà ke Nebucadnezar ng ári ka Babilonia nga ibílang ku ka bobonán ku. Nidde ku kaggína pe oray daya ngámin alsádu wa animál ka usaran na. ⁷ Magsirbi kaggína daya ngámin nas-nasyon. Magsirbi da kadaya pútut se gakagaka na

panda ki ilalbet naya algaw nga atán ya natùturáy se nabílag ga nasyon may aggína, nga ittu daya mamagbalin kaggína ka asassu da.

⁸ Ngamay kídì pikam, masápul la peturayan daya nas-nasyon ki Nebucadnezar nga ári ka Babylonia, se magsirbi ka kaggína. Ngámin daya nasyon nga maddi magsirbi kaggína ay panísan kuda; pagubát kuda, pagulatan kuda, se pagtakitan kuda panda ki kadadál da tutu wala ki turáy ne Nebucadnezar. ⁹ Díkod akkan nu gì-gìnán ya kag-kagiyan daya profeta nu, se daya mamamasírib nu, se daya daya magtag-tagenap kadakayu, se daya marammadtu nu, se daya durarákit nga manguna kadakayu nga, 'Akan nu sirbiyan ya ári ka Babilonia.' ¹⁰ Akan nuda gìnán ta busid daya kag-kagiyan da kadakayu. Ta nu kurugan nuda ippan takayu ka sabáli nga íli. Pataláwan takayu kídì nga íli, ay matay kayu pe yin. ¹¹ May daya nasyon nga peturayán kiya ári ka Babilonia se magsirbi kaggína, ay mabansi da ki íli da kampela ngin. Talúnan da kampela ngin nin se ittu pe ya pagyanán da,' nán ne APU!"

¹² Ay ummán pe kiyán tu kinagi ku ke Zedekias nga ári ka Juda: Nu piyán mu ya magbiyág, ay peturyán ka kiya ári ka Babilonia se magsirbi ka kaggína. ¹³ Ay nu maddi kayu, ay matay kayu ki gubát, bisin, se sinakit. Ta ittu yán ya nán ne APU nga màwa kadaya maddi magsirbi kiya ári na Babilonia. ¹⁴ Akan nu kur-kurugan daya profeta nga manguna kadakayu wa akkan kayu magsirbi kiya ári daya iBabylonia, ta busid daya kag-kagiyan da. ¹⁵ Akan ku nebon dayán na profeta! Usaran da ngala ya ngágan ku nga magbusid kadakayu. Nu ikurug nuda pataláwan takayu kídì nga íli, ay matay kayu ngámin se dayán na profeta, nán ne APU.

¹⁶ Ay se ku wala nga inamomanán datu pappádi se datu ngámin tolay, nga nán ku: Tu idi na ya nán ne APU: Akan nu kurugan daya profeta nga magkuna nga tagay yin na mepatulli kammin datu ar-aruminta ki balay ne APU nga nippan da ka Babylonia. Busid da yán! ¹⁷ Akan nu gì-gìnán da. Sirbiyan nu ya ári na Babilonia, ta senu magbiyág kayu. Ay akkan pe madadál idi ya íli. ¹⁸ Ay nu kurug ga profeta da, se gayát ke Apu daya kag-kagiyan da, ay magkarárag da kuma ke APU nga akkan din mippan ka Babilonia daya nabansi nga ar-aruminta ki Templo se daya aruminta kiya palásiyu na ári ka Juda se daya ar-aruminta ki ngámin palásiyu ka Jerusalem! ¹⁹ Ata ittu idi ya nán ne APU nga manakkabalin ki ngámin mepanggap kadatu adígi kitu Templo, se tu sil-yási nga agipayán ka danum nga nàwa ki bága, se datu ngámin nabansi nga ar-aruminta kitu Templo, ²⁰ nga akkan inalà ne ári Nebucadnezar kane ippan na ka Babilonia nge ári Jeconias nga pútut tu Jehoiakim, se datu ap-apu ka Juda se Jerusalem. ²¹ Ay tu idi na ya nán ne APU nga manakkabalin ki ngámin na Dios na Israel mepanggap kadaya ar-aruminta nga nabansi kiya Templo, se kiya palásiyu na ári ka Jerusalem. ²² Ngámin dayán ay mippan da ka

Babilonia se mag-agyán da ngala kitúni panda kiya algaw wa angipatulli ku kammin kadayán kídi Jerusalem, nán ne APU.

28

Tu nekatay tu Hananias gapu kitu nanguntra na ke Jeremias

¹ Ay kitun kam ma tiyampu, kitu mekalimma búlan kitu mekappát dagun na nagturáy tu ári Zedekiah ka Juda, ay inamomanan nà tu Hananiah nga profeta nga pútut tu Azur nga iGibeon, kitu Templo kitu àrang datu pappádi se datu ngámin tolay, nga nán na, ² "Tu idi na ya nán ne APU nga manakkabalin ki ngámin nga Dios na Israel: Pandanan ku win ya angasassu naya ári na Babylonia kadakayu. ³ Ki unag na duwa dagun, ay ipatulli ku ngámin daya ar-aruminta kiya Templo nga nippan ne ári Nebucadnezar ka Babilonia. ⁴ Iulli ku kammin pe nge Jeconiah nga ári ka Juda nga pútut ne Jehoiakim, se ngámin datu nippan da nga bálud ka Babilonia; ta pandanan ku win ya angasassu naya ári na Babilonia kadakayu, nán ne APU," nán tu Hananiah.

⁵ Ay se ku la nán kitu profeta Hananias kitu àrang datu pappádi se datu ngámin tolay ya atán kitu templo: ⁶ Amen! Ummán din kurug kiyán ya kuwaan ne APU! Kuwaan din ne APU daya kinagi mu! Iulli na kammin kuma kídi datu ar-aruminta ki Templo nga nippan da ka Babilonia. Iulli na kuma pe ngámin datu netálaw da nga bálud.

⁷ Ngamay ginán mu ya kagiyan ku kikaw ki àrang ngámin dedi nga tolay ya atán kídi. ⁸ Kinagi datu nunna kadàta nga profeta kadaya il-íli nga atán ya màwa nga gubát, ulát se sinakit ki ngámin na íli. ⁹ Ya profeta nga mangagi nga atán ya kinatalna, ay masápul mepassingan nga kurug tu kinagi na. Ay nu màwa nga kurug datu kinagi na, ay ammu tada nga kurug ga e APU ya kurug ga nangibon kaggína." ¹⁰ Ay tútu inalà tu Hananias tu sangol kitu tangngad ku se na nga rinitù.

¹¹ Ay se na la nán kadatu tolay, "Tu idi ya nán ne APU: Ki unag isa nga dagun, ummán kídi ya angrítù ku kiya árig nesangol ne ári Nebucadnezar kadaya ngámin nasyon." Ay tútu nagtálaw wà.

¹² Akkan nagbayág panda kitun, ay nán ne APU kiyà: ¹³ Mawe mu kagiyan ke Hananias, "Tu idi na ya nán ne APU: Rinítù mu ya kayu wa sangol, may mapataliyán ka balayyang. ¹⁴ Ata nán ne APU nga manakkabalin nga Dios na Israel: Payán ku ka balayyang nga sangol ya tangngad daya ngámin na íli, ay se da magsirbi ke Nebucadnezar nga ári ka Babylonia. Nidde ku ya ngámingámin kaggína, oray daya alsádu wa animál. ¹⁵ Ay nán ku pikam ke Hananias, "Ikaw Hananias, akkan naka mà kurug nebon ne APU a. Ay pinangurug mu daya tolay ki busid mu! ¹⁶ Ay díkod, ittu idi ya nán ne APU: Umawan ka ngin kídi kalawagán. Kídi nga dagun ay matay ka ngin, ta kinutra mu we APU.

¹⁷ Ay kane mapalábas tu duwa búlán, ay natay kurug tu profeta

Hanantias.

29

Ya súrát ne Jeremias kadatu bálud nga atán ka Babilonia

¹ Nagsúrát tà kadatu pangmanàmán datu bálud, se kadatu pappádi, se kadatu profeta se kadatu ngámin na iJerusalem nga nippan ne ári Nebucadnezar nga nebálud ka Babilonia. ² Ay kinuwa ku idi nga súrát ku kitu nakatálaw win tu ári Jehoiachin ka Jerusalem, kabulun na tu ina na nga reyna, se datu datu ùupisiyál ka Juda, se datu ngámin na atán paglaingán na ubra, se datu maragbattál. ³ Nepakagtu ku ke Elasa nga an-anà tu Safan se tu Gemarias nga pútut tu Hilkias tu súrát ku. Aggída tu nebon ári Zedekias nga mawe kitu giyán tu Nebecadnezar nga ári ka Babilonia. Ay tu idi tu kinagi ku kitu súrát ay: ⁴ Ittu idi ya kagiyan ne APU nga Dios daya iIsrael kadaya ngámin na iJerusalem nga nippan ka Babilonia nga nebálud: ⁵ Magbalay kayu se mag-agyán kayu kiyán nin. Magmul-múla kayu se pagbiyág nu kampela ngin nin daya apítan nu. ⁶ Mangatáwa kayu se magannána kayu, se bay-án nu wa mangatáwa daya annána nu, ta senu magannána da pe. Magpaadu kayu kiyán. Akkan nu ipalúbus nga bumittì kayu. ⁷ Ay kappiyánan nu ya magubra ki íli nga nangipannán ku kadakayu. Ikarárag nu pe ke APU ya íli ta nu pumiya se bumánáng ay mapakuna kayu pe. ⁸ Ta ittu idi ya kagiyan ne APU nga mannakabalin ki ngámin nga Dios na Israel: Akkan kayu pealliláw kadaya profeta se kadaya marammadtu nga kabulun nu ki íli Babilonia. Akkan nu ikurug daya tag-tagenap da, ⁹ ta usaran da ngala ya ngágan ku nga magbusid kadakayu. Akkan ku nebon dayán, nán ne APU.

¹⁰ Ay tu idi na manin ya kagiyan ne APU: "Nu malpas ya pittu púlu dagun nu kiyán Babilonia ay ipassingan ku manin ya aminyà kadakayu. Tungpálan ku ya karì kadakayu nga iulli takayu kammin ki íli nu kampela ngin nin. ¹¹ Ta siddadamdam mà kiya palánu ku kadakayu; ya palánu ku nga mangappiya ki kabiy-biyág nu, nga akkan wayya nga mamarigát kadakayu, nu di mangidde ka namnáma nu kiya masangwánan nu, nán ne APU. ¹² Ay nu umbet kayu wa magkarárag kiyà kiyán na oras, ay gínán takayu. ¹³ Nu ipas-pasnà nu tutu wala ki uray nu ya magsápul kiyà, ay masuwà dà. ¹⁴ Kurug nga mas mà dà, ay se takayu wayaán ki nekebálud nu, se ku ipatulli kadakayu tu dáti nga kinapiya na biy-biyág nu. Ay urnúngan takayu ngámin na maggayát kadaya ngámin il-íli se giy-giyán nga nangipannán ku kadakayu se takayu iulli kammin ki naggayatán nu, nán ne APU. ¹⁵ Nán nu kid nu niddán nakayu ne APU kada profeta nu kiya Babilonia. ¹⁶ May ittu idi ya nán ne APU mepanggap kiya madama magturáy nga ári nga

ummán kitu nagári tu ári David, se kadaya ngámin na mag-agyán ka Jerusalem nga akkan nebulun kadakayu nga nippan da ka Babylonia nga nebálud: ¹⁷ Pagubát kuda, se pagulatan kuda, se kuda pe pagtakitan. Meárig da ki narupsà a búnga gígus nga akkan mabalin kanan. ¹⁸ Matay da ki gubát, bisin, se sinakit, ta senu gapu kaggída ay magansing daya nas-nasyon ki ngámin kalawagán nga makasingan ki nàwa kaggída. Ug-ogan da toláy da, se irupát dada se pagged da toláy ya ngágan da. ¹⁹ Ta akkan da kinur-kurug daya bil-bílin ku. Oray nu namin-ad-adu ku nga nebon daya profeta nga mabàbànan kaggída, ay akkan da kammala naggina, nán ne APU. ²⁰ Ngamay dakayu nga iJerusalem nga nippan da nga bálud ka Babilonia, ay ginán nu ya kagiyán ne APU: ²¹ Ittu idi ya kagiyán ne APU nga mannakabalin ki ngámin nga Dios na Israel mepanggap ke Ahab nga pútut tu Kolaiáh se nge Zedekiah nga pútut tu Maaseiah, nga nagbàbànan kadakayu ka busid ki ngágan ku: Iáwat kuda ke Nebucadnezar nga ári ka Babilonia, ay se nada patayan ki àrang nu. ²² Magbalin ka amámug da toláy ya nàwa kaggída nga nán da: "Pakunán naka mà din ne APU kade Zedekias se Ahab nga nesúnu naya ári ka Babilonia da. ²³ Nàwa yán kaggída, ta nadakè daya kinuw-kuwa da ka Israel. Dinaládag da daya attáwa daya kabbulun da. Inusár da pe ya ngágan ku nga nagbàbànan ka busid. Ammù ngámin daya kinuw-kuwa da, nán ne APU.

Ya súrát ke Shemaiah

²⁴ Tú idi ya kagiyán ke Shemaiah nga Nehelamite ka Babylonia:
²⁵ Nán mu, Tu idi na ya nán ne APU nga manakkabalin ki ngámin nga Dios na Israel: "Inur-uray mu kampela ngin nin ya nagsúrát kadaya ngámin na iJerusalem, se ke Zepanias nga pádi nga pútut tu Maaseiah se kadatu ngámin nan pappádi. Ay tu idi tu nán mu kitu súrát mu:
²⁶ Piníli naka nge APU nga sumukát kitu Jehoda nga pádi. Ikaw ya makammu kiya templo ne APU, se ikaw win ya makammu maniliw se mangikadena ki bingil se búlaw daya magal-allut nga toláy nga magkuna nga profeta ne APU da kanu mà. ²⁷ Ay taanna, tura mu akkan sinipdan ne Jeremias nga iAnatoth nga magkuna na isa nga profeta? ²⁸ Nagsúrát kadakami kídí Babilonia nga nán na nga: "Mabayág kayu kiyán, ay túya magbalay kayu kiyán, se magmul-múla kayu se pagbiyág nu kampela ngin nin daya ápitan nu." ²⁹ Ay kane malà tu Zephaniah nga pádi tu súrát tu Shemaiah, ay nippan na kitu giyán ku se na nebása. ³⁰ Ay se la uwad kinagi ne APU kiyà: ³¹ Nán na: "Kagiyán mu kadaya ngámin na nippan na bálud ka Babilonia: Tu idi na ya kagiyán ne APU mepanggap ke Shemaiah nga Nehelamita: Gapu ta nagbàbànan kadakayu oray akkan ku binon, se nakayu pinangurug ki busid, ³² ay panísan ku se daya putupútut na. Awan kaggída nga tangámalan ya makasingan kiya napiya nga kuwaan ku kadaya toláy ku, ta paribildiyan nada kiyà, nán ne APU.

Ya kari ne APU nga angpolit na ki Israel se Judah

¹ Uwad manin kinagi ne APU kiyà: ² "Isurát mu ki isa nga libru daya ngámin na kinag-kagi ku kikaw. ³ Ata umbet kurug ya algaw nga angipatulli ku kitu dati nga napiya nga biy-biyág daya toláy ku nga iIsrael. Iulli ku da kammin ki íli nga nepakin kuwà kadatu apuapu da, ay kuw-kuwa da kammin. ⁴ Tu dedi daya kinag-kinagi ne APU panggap kadaya iIsrael se iJuda: ⁵ Ay nán ne APU:

Nakapappanansing nga saraw
ya nagina ku,
saraw naya atán ikansing;
nga akkan kinatalna ya nagina ku.

⁶ Magan-anà kadi ya laláki?
May taanna, tura ap-apput
daya lalláki daya sinay da
nga ummán da ka tagay yin magan-anà?
Nagkuptat ngámin pe ya singan da.

⁷ Nakapappanansing yán nga algaw;
ay áwan pikam nàwa nga ummán;
Ittu yán ya algaw
nga magrigát daya iIsrael;
may mesalákan da kammin.

⁸ "Ay kiyán na algaw, ay ippà ku ya sangol kadaya tangngad da, se ku pitangngán daya káwar kaggída. Akkan da ngin maassu daya agtangeli da. ⁹ Nu di e APU nga Dios da, se ya gaka tu David nga ippay ku nga magári kaggída daya sir-sirbiyán da.

¹⁰ Ay túya akkan kayu magansing,
dakayu wa gakagaka tu Jacob nga bobonán ku.
Akkan kayu maawanán ka namnáma,
dakayu wa iIsrael, nán ne APU.
Ta alà takayu ngámin se daya annánà nu
kiya adayyu wa íli nga nebalúdán nu.
Magulli kayu kammin ki íli nu,
nga magbiyág gin nga simpipiya.
Awan nin ya mamanansing kadakayu.

¹¹ Abulbulunan takayu peyang
se isalakan takayu, nán ne APU.
Ay dadàlan ku tutu wala ngámin
daya íli nga nangisip-siparaán ku kadakayu.
May akkan kayu maan-anu.
Disiplinaan takayu, may mepànung ki kustu.

Akkan takayu pagdudoray ki básul nu.

¹² Tu idi ya nán ne APU kadaya tolai na:

"Akkan maagásan nin ya sinakit nu,
ay nasamnga tutu wala ya bigád nu. ¹³ Awan pe ya sumeng
kadayu

ay áwan agás na bigád nu;

áwan nin ya ibibbílai nu.

¹⁴ Kinaligpanan dakayu win

daya pà-pàgan nu nga kagadù nu;

akkan dakayu win na pagan-anu.

Ta nebílang takayu ka kalínga ku

ka tangapurù

gapu kadaya bas-básul nu;

túya pinánis takayu tutu wala ki rungat ku,

ta napalotan tutu wala se adu

datu nadakè a kinuw-kuwa nu.

¹⁵ Ay taanna tura kayu magríri

ki nekatakitán nu?

Awan na ágas yanin na natakit kadayu.

Pinánis takayu gapu kadaya adu

se nadakè tutu wala nga bas-básul nu.

¹⁶ Ngamay oray nu mapakuna,

ay mapà-paultu daya ngámin

nga mamà-paultu kadayu;

ay ngámin daya kalínga nu,

ay metálaw da nga mebálud.

Maarisamsammán

daya mangarisamsam kadaya kuw-kuwa nu.

Magundawáyan

daya maggundáway kadayu.

¹⁷ May nu dakayu,

ay pabilgan takayu kammin;

ippà ku daya pan-panakit nu.

Nán da nga magal-aliwagwag kayu;

"Awan mangat-atangya ki Zion nin!" nán da.

¹⁸ May tu idi ya nán ne Apu:

Ipatoli ku kammin tu dáti

nga napiya nga kabiy-biyág

daya iIsrael nga gakagaka tu Jacob.

Kalakkán kuda,

ay mepasíkad kammin tu nadadál nga íli da

kitu dáti nga giyán na,

ay se mepasíkad kammin ya palásiyu da

kitu dati nga naganán na.

- ¹⁹ Ikan-kansiyon da
ya aggiyáman da,
se maggan-gánas da
ki anggam da.
Paaduan kuda tutu wala,
se akkan irupat da tolay da ngin
nu di dada ikaliyaw win.
- ²⁰ Daya annánà da
ay mapakuna da kadatu nunna.
Pagbalinan kuda kammin
ka naturáy nga nasyon.
Ngámin daya mamal-pallà kaggída,
ay panísan kuda.
- ²¹ Isa kadaya kámungayán da kammin,
ya mangituráy kaggída;
maggayát kaggída kammin
ya magbalin ka ap-apu da.
Iyà mismu ya magayáb kaggína,
nga umbet kiyà,
ta daya akkan naayabán,
akkan da makaadanni kiyà.
- ²² Dakayu daya tolay ku,
ay Iyà ya Dios nu."
- ²³ Sinnan nu ta ya rungat ne Apu,
ay ummán ki naggat nga báli,
nga magdittag kadaya nadakè a tolay. ²⁴ Akkan mippà
ya rungat tutu wala ne Apu
panda kiya kabalin naya panggap na.
Ay maawátan nu wala dedi nu kuwa.

31

Ya nagánas sa naggulli datu nebálud ka adayyu

- ¹ Ay kiyán na algaw, ay Iyà ya Dios daya ngámin tangámalán na Israel, ay aggída daya tolay ku. ² Tu idi manin ya nán ne APU:
Nepassingan ku ya agkallà ku
kadatu ngámin nakalásat ki gubát,
kitu kakowad da ka ir-ir-er.
Kane piyán datu iIsrael tu magimáng, ³ ay nagpassingan nà kaggída
kitu ad-adayyu.
Awan na panda
ya amminyà kadakayu,
ay túya áwan ku sínang
nga mangipassingan

- ki kinamárù kadakayu.
- ⁴ Dakayu wa tolai ku wa iIsrael,
pagbalinan takayu
ka ummán kitu dáti nga kasasáad nu.
Maganggam kayu manin
nga magtukár kadaya tamburin nu
nga magsasála nga maggan-gánas.
- ⁵ Magmúla kayu manin ka úbas
kadaya ban-bantay ka Samaria;
ay se kanan nu kampela ngin
daya maápit nu win kadaya múla nu.
- ⁶ Umbet ya algaw
nga isáraw daya guwardiya
nga atán ka bantay Efraim ya,
"Umbet kayun,
ta manùdu tada ka Jerusalem
nga giyán ne APU wa Dios tada."
- ⁷ Tu idi manin ya nán ne APU:
Maganggam kayu!
Kaggattán nu ya magkan-kansiyon
para ki Israel
nga kadayáwan na íli
kadaya ngámin il-íli.
Nán nu nga magday-dáyaw ke APU,
"Isalákan mu daya nabansi
nga iIsrael nga tolai mu."
- ⁸ Alà kuda kadaya íli ka dáya
se kadaya giy-giyán
nga atán ki panda na kalawagán.
Atan da kaggída daya kúláp,
se daya pílay, se daya nabùsit
se daya arimpaganaan;
ay adu da tutu wala
nga magbubúlun na magulli.
- ⁹ Ay sumángit da
se magkar-karárag da
kiyà a mangiulli kaggída.
Ay idalen kuda ki ígid na awweg,
se kiya napiya nga dálen,
ta senu akkan da medúláp,
ta iyà in ya Ama daya iIsrael,
ay Efraim ya manákam.
- ¹⁰ Dakayu ngámin na nas-nasiyon,

gìnán nu ya kagiyan ne APU,
ay se nu pe idámag kadaya adayyu nga íl-íli:
Nge APU wa nangisiparà kadaya tolai na,
ay urnúngan nada kammin
se nada tag-tagasinnán
nga ummán ki agtagasíngan
naya magtar-tarakan ka karneru
kadaya karneru na.

¹¹ Ta inalà ne APU daya iIsrael;
winayaan nada
kadaya nabílag nga kalínga da.

¹² Ay umbet da
nga magkan-kansiyon ka Jerusalem,
ta maganggam da tutu wala
gapu kadaya pagkallà ne Apu kaggída.

Adu daya trigo da, se básì da,
se adu pe denu olibo da,
se adu pe daya urbun báka
se urbun karneru da.

Masib-sibugán nga kamulán ya árig da;
akkan da ngin magkur-kúráng
kadaya masap-sápul da.

¹³ Magsasála
daya babbalásang ki anggam da,
se mepaganggam pe
daya babbágu se làlákay.

Liwliwaan kuda.
Sukatán ku ka anggan
tu pannakit da.

¹⁴ Ay pagkappagan ku
daya pappádi kadaya namit
nga akakkanan.

Ay maangammán daya tolai ku
kadaya iddè a pagkallà ku,"
nán ne APU.

¹⁵ Ay nán manin ne APU: Magina ka Rama
ya págat daya magsángit
nga magmanakit.

Ul-ululán ne Raquel
daya annánà na.

Ay maddi mearingringa,
áta natay yin daya annánà na."

¹⁶ Akkan kayu win sumángit,

ta atán ya gungguna nu
kadaya kinuw-kuwa nu,
nán ne APU.

Magulli kammin daya annánà mu
nga gayát ki íli daya kalínga da.

¹⁷ Atán namnamáan nu
kiya masangwánan.

Magulli kammin daya annánà nu
ki íli da kampela ngin.

¹⁸ Nagina ku

ya akim-imallà daya iIsrael
nga nán da:

"Kitun ummán kami ki naátap
nga toru wa báka
nga akkan pikam nasuruwán tumulù.

Tinùgúdán nakami,
ay kurug nadisiplina kami.

May iulli nakami kammin
ta ikaw ya APU nga Dios mi.

¹⁹ Pinaglikudán mika, APU
may nakappoli kami yin;
kane mapagmut mi tu kinuwa mi,
ay nagpannakit kami.

Mìpat kami gapu kitu nagbásul mi
nanggayát kitu kabbing mi."

²⁰ Daya iIsrael daya pà-pàgan ku
se paganggammán ku
nga annánà ku.

Oray mán nu nakírad kuda disiplináan,
ay pà-pàgan kuda kammala.

Ay túya sap-sapúlán kuda
se kalakkan ku da peyang,
nán ne APU.

²¹ Tagematunán nu ya dalen nu;
magippay kayu ka pangimaddán nu.

Akkan nu kaligpanán tu kalsáda
nga dinalen nu nga nawe.

Ittu kammin ya dalenan nu
nga magulli kammin
ki íli nu kampela ngin.

²² Nungay na tutu wala
ya kippà naya agduwaduwa nu,

dakayu wa áwan angngurug nga tolay?
Atán sabáli nga kuwaan ne APU;
ummán ki kepasabáli na
nu ya babbay ya mangigdù kiya lalláki.

²³ Ittu idi ya kagiyan ne APU nga manakkabalin ki ngámin nga Dios na Israel: Nu iulli kuda kammin ki íli da, ay nán da manin:

"Bindisiyunán ne APU din
ya napatag ga bantay na Jerusalem
nga ittu ya pag-agyanán na."

²⁴ Ay napiya manin ya agbúbulun daya ngámin na iJuda. Atan da pe daya magtar-tarakan ka karneru se daya maragtálan nga mag-agyán ki íli da. ²⁵ Ta iddan ku ka mainum daya nonawan ki awwaw da, se panganan ku daya kumapsut ki bisin da.

²⁶ Ay díkod nán da tolay, "Napiya túdug ku, ay se nabílag gà a ginumniya."

²⁷ Ay nán manin ne APU: Umbet ya algaw nga paaduan ku manin daya iIsrael se paaduan ku pe daya animál da. ²⁸ Kitun pinarigátan kuda, se pinatálaw kuda ki íli da, dinadál ku ya íli da se nadakè datu nepalúbus ku nga màwa kaggída. May kídi kapiyánan kuda nga ibángun se tarànan kammin, nán ne APU. ²⁹ Ay kiyán na al-algaw, akkan nin kagiyan daya tolay ya:

Datu mannákam
ya nangán ka nalsam
nga búnga úbás,
may daya annánà da ya nalinu."

³⁰ Ngamay ya màwa ngin ay daya mangán ki nalsam nga úbás, ay aggida kammin ya malinu. Ay ummán pe, matay ya tolay gapu ki básul na kampela ngin nin.

³¹ Ay nán manin ne APU: Umbet ya algaw wa angngulis ku wa magkari kadaya tolay ku wa iIsrael se iJuda. ³² Ay sabáli kampela ngin nin kitu nekarì kadatu apuapu da, kitu nangiapù a nangitálaw kaggída ka Egipto. Mangulis sà a magkari ta akkan da kinur-kurug datu nekar-kari ku, oray árig ku ya atáwa da nga laláki, nán ne APU. ³³ Tu idi ya baru wa karì kadaya iIsrael nu umbet yán nga algaw, nán ne APU: Ipad-padamdam ku daya lin-lintag ku kaggída, ta senu ummán ka nesúrát da ngin ki uray da. Ay se Iyà ya Dios da ngin, ay aggída pe daya tolay ku. ³⁴ Akkan da tagge masápul lin ya magtitinnùgud ya mepanggap kiyà, onu kagiyan da kiya isaisa kaggída ya, "Ammuwan mu nge APU," áta ammuwán dà ala ngin daya ngámin tolay, nangátu se nababa, ta pakawanan kuda kadaya bas-básul da, se kaligpanán ku win daya bas-básul da, nán ne APU.

³⁵ E APU ya namarsuwa
ki sínag nga dílag ki algaw,
se ya búlán se daya bittuwan
nga dílag ki gabi.
Aggína pe ya mangkirsaw ki bebay
ta senu magadudoran daya bal-balnag na;
APU nga manakkabalin ki ngámin ya ngágan na.
Ay nán na: ³⁶ Basta magtul-túluy
dayán na mà-màwa,
ay magtul-túluy pe
ya angngibílang ku kadaya iIsrael
ka tolay ku, nán ne APU.

³⁷ Ay nán manin ne APU:
Nu akkan marukud ya lángit
se akkan madatang ya taggad na lusà,
ay ummán pe akkan ku migasán daya iIsrael
gapu kadaya nadakè kinuw-kuwa da.
Tu yán ya kinagi ne APU.

³⁸ Ay nán manin ne APU: Umbet ya algaw wa mapolit kammin ya Jerusalem, manggayát ki Torre Hananel panda kitu ruwáangan kitu síku na kiya pane sirbútán. ³⁹ Ay maamúngán pikam ya kadaddu na panda ka bantay Gareb, ay se la mangalíkaw ka Goah. ⁴⁰ Ay ngámin tu kampu santu se tu aggippaán ka gamà se datu ngámin na tanáp ka Kidron dumatang ka pane lattakan kitu Ruwáangan Kabalyu, ay magbalin ka napatag ke APU. Ay áwan nin makasákup se akkan nin madadál yán na íli."

32

Gumátang ka lusà nge Jeremias ka Anatot

¹ Ay uwad manin kinagi ne APU kitu Jeremias kitu mekasangapúlu dagun natu ári Zedekia nga nagturáy ka Juda. Ay ittu pe tu mekasangapúlu se walu dagun tu Nebucadnezar nga magturáy ka Babilonia. ² Ay kitun na tiyampu ay madama mangraut datu iBabilonia ka Jerusalem. Ay tu Jeremias ay nebálud da kitu agbabalúdán na atán kitu amuwág natu palásiyu. ³ Nge ári Zedekia tu nangibálud kaggína. Ay nán ne ári Zedekia kaggína, "Tura mu ibàbànan nga nán ne APU nga ipasákup na idi nga íli kiya ári ka Babilonia? ⁴ Tiliwan da iBabilonia nge ári Zedekia se da ippan kiya ári da. Magsángu da nga magamoman. ⁵ Ay se na nga ippan nge Zedekia ka Babilonia. Ay magyán kitúni panda kiya isisseng ku kaggína. Ay oray nu makigubát kadaya iBabilonia, ay akkan mangábà, nán ne APU, nán mu."

⁶ Ay nán Jeremias, Atán manin kinagi ne APU kiyà: ⁷ Ay nán na, Umbet ki giyán mu nge Hanamel nga kapinsán mu, nga pútut tu angkel mu nga Shallum. Iláku na kikaw tu lusà na ka Anatot, ta ikaw ya rabbang na nga munna nga pangilakuwán na, se la kadaya sabáli nga tolay. ⁸ Ay nàwa kurug tu kinagi ne APU. Inumbet tu Hanamel kitu giyán ku, ay se na nán, "Gatáangan mu tu lusà ku ka Anatot ka íli Benjamin. Ta ki gangay tada, ay atán karbangán mu nga gatáangan sakbay nga meláku ka sabali, ta ikaw ya nàgud da pampane ku. Túya gatáangan mu win." Ay tútu nammuwán ku nga ittu ya piyán ne APU nga kuwaan ku.

⁹ Ay díkod ginátang ku tu lusà ne Hanamel nga kapinsan ku ka Anatot ka sangapúlu se pittu wa pinaláta nga silber. ¹⁰ Ay se yà nagpirma, se ku sinilyuwan tu kasurátan na ginátang ku tu lusà, se yà nangalà ka testígu ku nga ginátang ku tu lusà, ay se ku nga binayádan. ¹¹ Ay se ku inalà tu nasilyuwan na kasurátan, se tu isa nga kupya nga áwan na silyu. ¹² Ay se ku nidde tu kasurátan kitu Baruc nga pútut tu Nerias nga apúku tu Maseiah. Kabulun ku tu kapinsán ku nga Hanamel se datu testigu nga nagpirma pe kitu kasurátan kitu nanggátang ku kitu lusà. Atán da pe nga magsisingan datu iJuda nga atán kitu amuwág natu palásiyu nga giyán datu magguwardiya. ¹³ Ay se ku wala nán kitu Baruc kitu àráng da ngámin: ¹⁴ Tu idi ya nán ne APU nga manakkabalin ki ngámin na Dios na Israel: Alà mu dedi ya duwa nga kasurátan; ya nasilyuwan se ya akkan, ay se muda ippay ki isa angáng ta senu akkan da madadál oray mabayág. ¹⁵ Ta nán ne APU nga manakkabalin ki ngámin nga Dios na Israel, nga annung da tolay ya maggátang manin ka balay, se lusà, se kaubásan kídi nga giyán.

Ya karárag ne Jeremias panggap kitu nanggátang na kitu lusà

¹⁶ Ay kane midde ku win tu kasurátan kitu nanggátang ku kitu lusà kitu Baruc, ay nagkarárag gà ke APU nga nán ku: ¹⁷ O APU nga Dios, Ikaw ya nangwa kiya lángit se kalawagán gapu ki amanakabalin mu se kinaturáy mu. Ay áwan nala ya nasulit kikaw. ¹⁸ Nepasingan mu ya áwan kaul-ulissan na aminya mu kadaya ngámingámin tolay. May panísan mu pe daya sumar-sarunu pikam nga tolay gapu ki básul datu apuapu da. Ikaw ya manakkabalin ki ngámin se katurayan na APU nga Dios. ¹⁹ Nasírib ka se adu daya kinuw-kuwa mu nga nakas-kasdáaw. Ay sisínán mu peyang daya kuk-kuwaan daya tolay, ay se mu supapáan ya isa isa kaggída sigun kadaya kuk-kuwaan da. ²⁰ Ay adu datu kinuw-kuwa mu nga nakas-kasdáaw ka Egipto, ay panda kídi mangwa ka pikam ka nakas-kasdáaw kadaya iIsrael se kadaya duddúma nga íli. Ay túya nagdin-dinnámag ka kadaya ngámin tolay ki kalawagán. ²¹ Netálaw mu daya iIsrael nga tolay mu ka Egipto gapu ki kinaturáy mu, se amanakabalin mu nga mangwa ka nakas-kasdáaw. Nangansing tutu wala datu kalínga da. ²² Ay se mu nidde kaggída idi

na nga nadam-ag tutu wala nga lusà nga nekar-kari mu nga idde kadatu apuapu da. ²³ Ay inumbet da kίδi nga lusà a kuw-kuwa da ngin. Ngamay kane atán da kίδi yin, ay akkan da kinurug daya bil-bílin mu. Awan da la nga kinurug kadatu nebílin mu nga kuwaan da. Ay túya gapu na nga nilbet mu daya adu wa rig-rigát kaggída. ²⁴ Ay kίδi yin atán daya iBabylonia nga madama mangraut tin kaggída. Sang-sanguwan da ya pannakatay da ki gubát, se ki bisin, se ki sinakit. Ay sakúpan pe daya kalínga da ya íli da. Màwa ngámin nin datu kinag-kagi mu. ²⁵ May ikaw ya nangibon kiyà, O APU, nga gatángan ku tu lusà se yà a mangalà kada testigu ku ki nanggátang ku. Ay sakúpan gáyam min daya iBabilonia ya íli.

Ya nangagi ne APU nga magulli kammin datu tolay

²⁶ Ay uwad manin kinagi ne Apu kiyà: ²⁷ Ay nán na: Iyà ya Dios, nga APU daya ngámin tolay. Atán kadi ya nasulit kiyà nga akkan ku màwa? ²⁸ Ay díkod, ipasákup ku idi nga íli kadaya suldádu ne Nebucadnezar nga ári ka Babylonia. Ay sakúpan da kurug. ²⁹ Rautan da se da sídúgan ya íli, meráman daya ngámin na babalay, nga us-usaran da tolay daya atap da, nga magsídug ka insensu para diy-diyos da nga Baal. Ittu pe ya aggisíyáan da ki básì para daya duddúma pikam nga nga diy-diyos da. Pinar-parrungat dà tutu wala gapu kadayán na kuk-kuwaan da. ³⁰ Nanggayát kitu kabbing da kam, ay pabeg nadakè daya kuk-kuwaan da ngin. Awan da kinuwa nu di ya mamar-parrungat kiyà gapu kadaya nadakè a kuk-kuwaan da, nán ne APU. ³¹ Nanggayát kitu nekàwa nedi nga íli panda kίδi, ay pabegan dà a par-parungtan dedi tolay. Ay túya paawanan ku win idi na nga íli, ³² gapu kadaya nadakè a kinuw-kuwa daya iIsrael se iJuda nga amar-parrungat da kiyà; aggída ngámin na iJerusalem se daya àári da, se daya ùpisiyal da, se daya pappádi da, meráman daya profeta da. ³³ Pinaglikudán dà daya tolay ku. Akkan dà a pinagan-anu win. Ay oray nu tùgúdán kuda peyang, ay akkan dà piyán na gínán se akkan dà ipang-pángag. ³⁴ Ay se da nippay kiya templo ku daya sinán diy-diyos da nga kagúra ku tutu wala. Rinag-ragitan da.

³⁵ Ay se da nangwa ka sissimbáan para ke Baal ka tanáp Ben-Hinnom, ay se da idátun ke Molec daya annánà da. Ay áwan ku nga nebílin na ummán kiyán kaggída, ay se akkan ku nalammat nga ipàwa kaggída ya ummán kiyán. Gapu kiyán na kuk-kuwaan da ay nagbásul ya Juda.

³⁶ Tu idi ya kagiyan manin ne APU nga mannakabalin ki ngámin nga Dios na Israel mepanggap kίδi nga íli: Kag-kagiyan da tolay nga sakúpan naya ári ka Babilonia idi na nga íli gapu ki gubát, se ki bisin se ki sinakit. ³⁷ Ngamay kίδi, ay urnúngan ku kammin daya tolay ku nga nippannán ku ka nagbal-baláki nga íli gapu ki rungat ku tutu wala pà nang kaggída, Ilbet kuda kammin kίδi nga íli, se kuda pag-agyanan

nga natalna kίδi nga íli. ³⁸ Aggída daya tolay ku, ay Iyà in ya Dios da. ³⁹ Pagbalinan ku ka sissa ya panggap da ki biyág da, se sissa ya lamlamtan da, ta senu ikansing dà peyang ngin, ta ittu ya pagkapiyán da se daya sumar-sarunu pikam nga gakagaka da. ⁴⁰ Ay mangwa nga ka pagkakariyán mi ka áwan panda. Awan ku angitagàna ngin kaggída kadaya napiya. Ippay ku ki uray da ya panaggansing da kiyà, ta senu akkan da nga maglikud kiyà in ka panda. ⁴¹ Paganggammán ku ya mangwa ka napiya kaggída. Gapu ki kinamárù, se ki ngámin uray ku se púsù, paggunàan kuda peyang ngin kίδi nga íli.

⁴² Ay tu idi manin ya kagiyan ne APU: Nu wà ummán naya nagparígát ku kaggída, ay ummán pe nga kuwaan ku ngámin daya napiya nga nekar-kari ku kaggída. ⁴³ Nán da tolay nga magbalin ka ir-ir-er idi nga íli, ay se áwan tulatolay se animál. Sinákup da iBabilonia ngin idi nga íli. Ngamay magátang se meláku kammin daya lusà kίδi nga íli.

⁴⁴ Magátang se meláku kammin daya lusà. Mapirmáan se masilyuwan kammin daya kasurátan ki àrang daya testigu ka íli Benjamin se kadaya lib-lebut na Jerusalem, se kiya abay íli nga Juda, se oray kadaya ban-bantay ka Negev, gapu ta iulli ku kammin ya napiya nga biy-biyág daya tolay ku, nán ne APU.

33

Ya angipolit kammin ne APU ki kinabànáng na Israel se Juda

¹ Ay kitun na nekebálud ku kitu amuwág nату palásiyu nga giyán datu guwardiya, ay uwad manin kinagi ne APU kiyà: ² Ay nán ne APU nga namarsuwa se nangurma ki kalawagán se nangippáy ki giyán na; e APU ya ngágan na: ³ Nu magkarárag ka nga makiseng kiyà, ay sungbátan taka, ay se ipassingan ku kikaw daya mà-màwa nga akkan mu pikam nammuwán kitun. ⁴ Ata tu idi ya kagiyan ne APU nga Dios na Israel mepanggap kadaya babalay kίδi nga íli se ya palásiyu na ári ka Juda, nga rabbaán da nga kuwaan da ka aglingdán da nu umbet daya manraut. ⁵ Rautan dakayu daya kalínga nu, ay adu daya magkakátay kiyán gapu ta rapúnan ku daya tolay kίδi nga íli, ta makarungat tà tutu wala kaggída. Pagdudoray kuda ngin gapu kadaya nadakè a kuk-kuwaan da. ⁶ May umbet ya oras nga papiyaan kuda kammin. Iparamán ku kammin kaggída ya napiya nga kabiy-biyág nga daggay daya masap-sápul da, se ya kabiy-biyág ga sittatalna. ⁷ Ipatulli ku tu dáti nga kinabànáng na Israel se Juda, se ipolit ku kammin ya íli da nga ummán kitu dáti. ⁸ Ay dalusan kuda kadaya ngámin na bas-básul da kiyà, se pakawanan kuda ki nagribilde da kiyà. ⁹ Ay díkod nu magina ngámin daya tolay ki kalawagán daya napiya nga kinuw-kuwa ku kaggída, ay ipangátu da ya ngágan ku se day-dayáwan dà. Magpil-pilpig da nga magansing kiyà gapu kadaya ngámin napiya

se ya kinapiya na biy-biyág da nga nidde ku.

¹⁰ Ay nán pikam ne APU: Nán daya tolai ya ummán ka ir-ir-er idi nga íli; áwan nala mag-agyán na tolai se animál. Awan nin tolai ya mag-agyán ka íli Juda se áwan pe masingan na tolai kadaya kalsáda ka Jerusalem, nán da. May atán manin magina, ¹¹ nga págat daya maggan-gánas, se ya págat daya maggaattáwa. Magina pe ya agkan-kansiyon daya umbet kiya templo nga mawe magdátun ke APU kiya dátun da nga magiyáman kaggína nga nán da:

Magiyáman ke APU
nga manakkabalin ki ngámin,
gapu kiya kinamáru na
se kiya akkan pumanda
se áwan kaul-ulissan
nga amminya na.

¹² Tu idi manin ya kagiyan ne APU nga mannakabalin ki ngámin: Idi nga íli ya áwan sir-sirbi, se áwan mag-agyán na tolai se animál, ay magbalin manin ka agpastuwán da tolai kada karneru da.

¹³ Bil-bilángan manin da tolai daya karneru da nga ipas-pastu da kadaya ban-bantay ka Juda, ka Negev, se ka íli Benjamin, se kadaya giy-giyán kiya lebut na Jerusalem, se kadaya ngámin na íli ka Juda, nán ne APU.

¹⁴ Ay umbet tala ya oras nga tungpálan ku ya kari ku kadaya iIsrael se iJuda, nán ne APU. ¹⁵ Ay kiyán na algaw, mamili yà ka isa nga namáru nga gakagaka tu ári David. Aggína ya magturáy ki ngámin na íli. Nalintag ya angngituráy na ay se dayán nala nga napiya daya kuk-kuwaan na. ¹⁶ Ay kiyán na algaw, ay mesalákan ya Juda ay se áwan mangan-anu kadaya iJerusalem. Ay pangagánan da ya íli ka, "Nalintag tada gapu ke APU."

¹⁷ Ata nán ne APU nga atán peyang ya magturáy nga magári kidi Israel kadaya gakagaka tu David. ¹⁸ Ay atán peyang pe daya pappádi nga gakagaka tu Levita. Aggída ya magbasu kadaya masidug ga dátun, se magdátun kiyà ka trigo. Magdátun da peyapeyang ngin.

¹⁹ Atán manin kinagi ne APU kiyà: ²⁰ Ay nán na: Nu mapaanna ya akkan kaulis naya lintag ku para ki algaw se gabi, ta senu umbet da ki oras da kampela ngin nin, ²¹ ay ummán pe nga akkan maulis ya kari ku kitu bobonán ku nga ári David se kadaya Levita nga magsir-sribi kiyà. Atán peyang magturáy kadaya gakagaka na, ay se akkan pe mammin daya magpádi nga Levita. ²² Ay paaduan ku tutu wala daya gakagaka tu David se daya Levita nga magsirbi kiyà; ummán ki kaadu daya bittuwan ka lángit se ginat ki dappit bebay nga akkan mabílang ya kaadu da. ²³ Ay uwad manin kinagi ne APU kiyà: ²⁴ Akkan mu agpà nagina ta ya kag-kagiyan da tolai? Nán da nga, "Daya iJuda se iIsrael nga piníli ne APU nga tolai na ay nigsán nada kammin." Irup-rupát da

tutu wala daya tolay ku. Akkan dada ibílang ngin ka isa nga nasyon.

²⁵ Ngamay tu idi na ya nán ne APU: Nu mapaanna ya akkan kaulis naya nekaurnas naya lintag ku ki algaw se gabi, se ya lánjit se kalawagan, ay ummán pe, akkan ku win pagdudoray daya tolay ku.

²⁶ Ay akkan ku pe nga pagdudoray daya gakagka tu Jacob se tu David nga bobonán ku. Ta gayát kadaya gakaka tu David ya piníli ku nga mangituráy kadaya gakagaka tu Abraham, Isaac, se tu Jacob. Kalakkán kuda, ay ipatulli ku tu dati nga kinabànáng da.

34

Ya mepanggap ki kàwaan ne Zedekias

¹ Ay kitu madama gubatan ne ári Nebucadnezar se datu ngámin na suldádu kadatu itur-turayán na nga il-íli ya Jerusalem se datu il-íli kitúni, ay uwad kinagi ne APU kiyà: ² Ay nán ne APU nga Dios da Israel: Mawe ka ka giyán ne ári Zedekia ay se mu nán kaggína: "Tu idi ya nán ne APU: Tagay ku win ipasákup idi nga íli kiya ári ka Babilonia, ay sídúgan na. ³ Ay akkan ka makatálaw kaggína. Tiliwan daka, ay se daka iáwat kaggína. Magsingan kayu se maamomanan mu. Ay se daka ippan ka Babilonia nga ibálud. ⁴ May gínán mu ya kagiyan ne APU, ári Zedekia: Akkan ka matay ki gubát. ⁵ Matay ka nga simpipiya. Ay magsídug daya tolay ka insenso kiya pannaketaman mu, nga ummán kitu kinuw-kuwa da kadatu mannákam mu wa nunna nga nagári, kane matay da. Ay sangítan daka daya tolay nga nán da, 'Natay yin ya ári mi!' nán da nga magsángit kikaw! nán ne APU.

⁶ Ay díkod kinagì ku ngámin dayán na bílin ne APU ke Zedekias nga ári ka Juda nga atán ka Jerusalem. ⁷ Ay kitun na oras, ay madama gubatan datu suldádu natu ári ka Babylonia ya Jerusalem, se ya íli Lakis se Azeka. Ittu dedi ngala ngin daya akkan pikam nasákup nga íli.

⁸ Ay uwad manin kinagi ne APU kiyà kane mabalin makiturátu we ári Zedekias kadatu iJerusalem nga wayaan da datu ⁹ ngámin na asassau da nga Hebreo, babay mán onu laláki. Awan kuma ngin ya mangasassu ki páda na nga Judyu. ¹⁰ Ay nalagpat datu ngámin na ùpisiyál se datu tolay kitu turátu na ári, nga wayaan da datu asassu da nga babay se laláki, se akkan dada ngin na asassuwan. Kinurug da tu turátu, ay winayaan da datu asassu da. ¹¹ Ngamay akkan nagbayág ay nakappoli da. Inalà da datu babbay se lalláki nga winayaán da ngin, se dada pilítan asassuwan manin. ¹² Ay díkod, uwad kinagi manin ne APU kiyà: ¹³ Tu idi ya nán ne APU: Iyà mismu ya nakiturátu kadatu apuapu nu kitu nangitálaw ku kaggída kitu nangasassu datu iEgipto kaggída. ¹⁴ Nán ku kaggída kitun nga nu gumátang da ka asassu da nga Hebreo, ay annam dagun nala ya agsirbi na kaggída, ay se da la nga papannán nin. May akkan dà pinagan-anu se akkan ginina datu apuapu nu tu bílin ku. ¹⁵ Dakayu mismu ay nakaru kayu pe nga

nakappoli senu kinuwa ya piyán ku nga màwa. Winayaán nu nu daya asassu nu. Nagkari kayu kiyà kiya templo ku wa agday-dayáwan nu kiyà. ¹⁶ May kídi, ay akkan dà pinatag ta naglikudán nu ya nagkariyan tada. Impoli nu kammin datu winayaán nu nga asassu nu wa babay se laláki nga ittu tun tu piyán da, ay se nuda pinílit asassuwan manin. ¹⁷ Ay díkod, tu idi ya nán ne APU: Gapu ta akkan dà kinur-kurug oray nu nebílin ku kadakayu wa wayaán nu win daya kámungayán nu wa inasassu nu, ay wayaán ku daya mawe manggubát nga magpatay kadakayu. Wayaán ku pe daya sinakit se ulát nga umbet kadakayu. Ay magansing tutu wala ngámin daya íli ki kalagawán ki kapàyanán nu. ¹⁸ Ya kuwaan ku kadaya ngámin daya summuwáy se akkan nagtungpál kiya kari da kiyà, ay ummán kiya màwa nu atán báka nga nasilát ta napagkadduwa, ay se manalen da kiya nagtuwayyán daya silát: ¹⁹ Manalen kiyán daya ap-apu ka Juda se Jerusalem, daya pappádi, se ngámin daya nakiturátu kiyà. Ay ngámin dayán na manalen kiyán, ²⁰ ay ipatiliw kuda kadaya kalínga da se kadaya magasippatay kaggída. Kanan nala daya an-anù se alsádu wa animál daya baggi da. ²¹ Ay ipatiliw ku pe nge ári Zedekias se daya ùupisiyál na kadaya kalínga da se daya magasippatay kaggída. Ipatiliw ku kiya ári ka Babilonia, oray nu nagtálaw da ngin ki Jerusalem. ²² Ay iyà mismu ya magayáb manin kadaya suldádu wa iBabilonia nga manggubát kídi nga íli, se da nga sakúpan se sidúgan. Ay kuwaan ku wa matan ki ir-ir-er nga áwan mag-agyán na tolay daya íli ki Juda, nán ne APU.

35

Pinatag ne APU daya Recabita

¹ Ay kane magturáy nga ári tu Jehoyakim nga pútut tu Josias ka Juda, ay uwad kinagi ne APU kiyà: ² Nán na, "Mawe mu amomanan daya tangámalan na Recabita, ay se mu da ippan kiya isa nga kuwartu kiya templo, se muda iddan ka básì." ³ Ay tútu nawe yà ka giyán ne Jaasanas nga pútut tu nagngágan pe ka Jeremias nga pútut tu Habasinias. Inayabán ku pe datu wawwági na se datu ngámin na magRecabita. ⁴ Nippan kuda kitu templo, kitu kuwartu datu pútut tu Hanan nga pútut tu Igdalia nga bobonán ne Apu. Ay adanni kam kitu kuwartu wa giyán datu ùupisiyal, nga atán kitu pane ngúdu kammin natu kuwartu ne Maaseya nga pútut tu Shallum nga ap-apu pe kitu templo. ⁵ Ay se kuda niddan ka básu se adu wa pitser nga básì, se ku nán kaggída, 'Uminum tada pikam.' ⁶ May nán da nga nesungbát, 'Akkan kami magin-inum ka basi, ta tu apuapu mi nga Jehonadab nga pútut tu Recab, ay nebílin na nga akkan kami uminum ka básì se daya annánà mi. ⁷ Nebílin na pe nga akkan kami magbalay, se akkan kami magtálun, se akkan kami magmúla ka úbás, onu gumátang ka kaubásan. Mag-agyán kami ngala kanu kadaya báwi mi. Ay nu surútan

mi kanu datu bílin na, ay napiya ya kabiy-biyag mi se adaddu ya agbiyág mi. ⁸ Ay ikurug mi peyang dedi nga bílin. Panda kadedi nga algaw, akkan kami pikam umminum ka básì, se daya attáwa mi se daya anánà mi. ⁹ Ay akkan kami pikam pe nangwa ka balay mi, se akkan kami pikam pe nagmúla ka úbás, se nagmúla ka trigo. ¹⁰ Nag-agyán kami ngala kadaya báwi mi. Ay kinurug mi ngámin datu bílin tu Jonadab kadakami. ¹¹ May kane sakúpan ne ári Nebucadnezar idi na nga íli, ay nagansing kami kadaya suldádu nga iBabylonia se Siria. 'Dadon ka Jerusalem,' nán mi. Ay túya gapu na nga atán kami kídì Jerusalem. ¹² Ay uwad manin kinagi ne APU kiyà: ¹³ Ay nán na, Mawe mu kagiyan kadaya iJuda se iJerusalem. Tu idi ya nán ne APU: Taanna, tura dà akkan ginan se akkan nu ikurug daya bil-bílin ku? ¹⁴ Sinnan nu kod daya putupútut tu Jonadab nga pútut tu Recab, akkan da uminum ka básì panda kídì, ta ikur-kurug da tu nebílin datu apuapu da kaggída. May iyà, kag-kagiyanan takayu peyang may akkan dà gìgìnán, se akkan dà ikur-kurug. ¹⁵ Nakírád dà mangibon ka profeta nga bobonán ku magbàbànan kadakayu wa makappoli kayu win kadaya bas-básul nu, se mangikagi kadakayu nga dayán nala napiya daya kuwaan nu. Ay se kuspan nu win ya magdáyaw kadaya sinan diy-diyos, ta senu napiya ya agbiyág nu wa mag-agyán ki lusà a nidde ku kadakayu se kadatu apuapu nu. Ngamay akkan dà ala ginì-gìna, se akkan dà nekur-kurug. ¹⁶ Ay daya gakagaka tu Jehonadab nga pútut tu Recab, ay nekurug da peyang datu apuapu da, may dakayu, akkan dà nekur-kurug.' ¹⁷ Ay díkod ittu idi ya kagiyan ne APU wa Dios nga mannakabalin na Dios na Israel: Ilbet ku kadakayu ngámin na iJerusalem se iJuda daya ngámin na kaparigátan nga kinagi ku kadakayu kitun. Ata akkan dà gìgìnán kane amomanan takayu, se akkan dà ala sung-sunbátan nu kumraw wa kadakayu. ¹⁸ Ngamay nán ku kadatu magRecab: Tu idi na ya nán ne APU wa mannakabalin ki ngámin nga Dios na Israel: "Gapu ta kinurug nu datu netù-tùgud se datu bil-bílin tu apu nu nga Jonadab, se tinungpal nu ngámin datu ipàwa na kadakayu,' ¹⁹ Iyà nga APU wa mannakabalin ki ngámin nga Dios na Israel, ay kagiyan ku, nga akkan maawanán ka pútut nga laláki nge Jonadab nga pútut tu Recab nga magsirbi kiyà peyapeyang," nán ne APU.

36

Tu súrát nga nebása kitu Templo

¹ Ay kitu mekappát dagun kitu nagturáy ne Jehoyakim nga pútut tu Josias, ay uwad kinagi ne APU kiyà: ² Ay nán na: Mangalà ka ka pagsurátam se mu la isúrát ngámin datu kinag-kagi ku kikaw mepanggap ki Israel se Juda, se kadaya ngámin nga il-íli. Isúrát mu datu ngámin na kinag-kagi kikaw nanggayát kitu nunna nga

nangamomán ku kikaw panda kídi. ³ Ay get tala nu makappoli daya tolay ka Juda nu magina da manin daya nakapappanansing nga kapanisan da nga kuwaan ku kaggída. Ay get tala nu makappoli da ngámin; ay díkod pakawanan kuda kadaya ngámin nadakè a kinuw-kuwa da se kadaya nagbasúlán da. ⁴ Ay tútu inayabán ku nge Baruc nga pútut tu Nerias, ay se ku nebàbànan kaggína datu ngámin na kinagi ne APU, ay tútu nesurátan ne Baruc da. ⁵ Ay se ku wala kinagi ke Baruc, "Nebabálud dà kídi, ay túya akkan nà makappan kiya templo. ⁶ Ay túya mawe ka kiya templo ki algaw wa pinangngingílin da tolay nga mangán, ay se mu la kaggattan na ibása kadaya tolay ngámin na kinag-kagi ne APU kiyà a nepesúrát ku kikaw. Ipagina mu pe kadaya ngámin na iJuda nga atán kitúni. ⁷ Ay get nu makim-imallà da nga magkarárag ke APU, nga makappoli kadaya bas-básul da, ta nakarungat tutu wala se nalúsaw nge APU kaggída. ⁸ Ay nawe kurug nge Baruc kitu templo se na nebása ka naggat tu bàbànan ne APU nga ummán kitu pàwà kaggína.

⁹ Ay kitu mekasiyám búlán kitu mekalimma dagun nga nagári ka Juda tu Jehoyakim nga pútut tu Josias, ngámin datu tolay ka Jerusalem se datu ngámin na iJuda nga inumbet kitúni, ay nagnílin da nga nangán para ke APU. ¹⁰ Ay se yala nebása ne Baruc ngámin tu nepesúrát ku kaggína nga bàbànan ne APU kadatu tolay. Kinuwa na idi kitu kuwartu ne Gemaria nga pútut tu Shapan nga isa nga opisiyal naya ári. Atán kitu pane ngúdu natu gagyangan natu templo tu kuwartu.

Tu nekebása na tu súrát kitu palasiyu

¹¹ Ay kane magina ne Micaya nga pútut ne Gemariah se apúku tu Shapan tu bàbànan ne APU, ¹² ay nawe kitu palasiyu, kitu kuwartu natu opisiyal kitúni nga giyán datu apapu wa maggaamomán. Ay uwad pe nge Elishama nga sikritári kitúni, se tu Delaiah nga pútut tu Shemaiah se tu Elnathan nga pútut tu Acbor, se Gemariah nga pútut tu Shapan, se tu Zedekia nga pútut tu Hananiah, se datu duddúma pikam ma ap-apu. ¹³ Nekagi ne Micaya kaggída ngámin tu nagina na nga nebása tu Baruc kadatu tolay. ¹⁴ Ay tútu nebon datu ùupisiyál tu Jehudi nga pútut tu Netanias se apúku tu Selemias nga gakagaka tu Cusi nga ayabán na nge Baruc, se pilbet da kaggína tu nebása na kadatu tolay. Ay díkod inalà ne Baruc tu nebása na se la nga nawe kitu giyán da. ¹⁵ "Magtugaw ka ta ibása mu kadakami." Ay tútu nebása kurug ne Baruc kaggída. ¹⁶ Ay kane magina da tu nebása ne Baruc, ay nán da kitu isa isa kaggída, 'Masápul kagiyan tada ide kiya ári,' nán da. ¹⁷ Sinaludsud da ke Baruc nga nán da, "Pinaannán mu ya nangisúrát ki ngámin kadayán? Kinagi ne Jeremias dayán kikaw? ¹⁸ Ay nán tu Baruc, "Ngámin na nesúrát kídi, ay kinagi ne Jeremias da se kuda nesúrát ngámin." ¹⁹ Ay tútu nán da kitu Baruc, mawe kayu magsirù in se Jeremias, ay akkan mu kag-kagiyan ki oray iinna ya

giyán nu."

Tu nanìdug ne Jehoyakim kitu sùrát

²⁰ Ay se yala nippay datu ap-apu tu sùrát kitu kuwartu ne Elisama nga bobonán tu ári. Ay se da ngala nawe kitu giyán tu ári se da kinagi kaggína tu ngámíngámin na nammuwán da. ²¹ Ay tútu binon natu ári nge Jehudi ta mawe na alà tu sùrát. Ay tútu nawe inalà ne Jehudi se na binása kitu àráng tu ári se datu ùupisiyál na. ²² Ay nasiyam kitun na tiyampu (ta mikasiyám búlán kitu dagun), ay tútu atán tu ári kitu kuwartu na nga atán ya agginuduwan na. ²³ Ay kada mebása tu Jehudi tu tallu onu appát nga bagtu kitu nesùrát, ay ràrattan na tu ári tu nebása, ay se na isungap, panda kitu nammin na nasìdug tu sùrát. ²⁴ May akkan nala nakappoli onu nagansing tu ári kadatu nagina na se datu datu ùupisiyál na. ²⁵ Ay oray nu nakim-imallà de Elnathan, Delaya, se tu Gemarias kitu ári nga akkan na sìdúgan tu sùrát, ay akkan nada ginì-gìna. ²⁶ Ay se yala binon tu ári nge Jerameel nga pútut na se tu Seraya nga pútut tu Azriel, se tu Shelemia nga pútut tu Abdeel nga tiliwan dakami se Baruc. May nesirù nakami ne APU kaggída.

Inulis ne Jeremias nepesúrat tu sùrát

²⁷ Ay kane masìdug natu ári tu sùrát nga nepesúrat ku ke Baruc nga bàbànan ne APU, ay uwad kinagi ne APU kiyà: ²⁸ Ay nán na: Mangalà ka manin ka pagsurátan, se mu isùrát kammin ngámin na minayán natu nunna nga sùrát nga sinìdug ne ári Jehoyakim. ²⁹ Ay se mu kagiyan kiya ári: Sinìdug mu ya nepesúrat ku nga bàbànan ku, gapu ta kinagi ku nga dadàlan na ári ka Babilonia ya íli nu se patayan na ngámin daya tolay se daya an-animál nu. ³⁰ Ay díkod, ittu idi ya kagiyan ne APU mepanggap kikaw Jehoyakim nga ári ka Juda: Awan oray isa kadaya pútut mu ya magári ka Juda nga ummán kitu nagári tu David. Ay iwaren da ngala ya baggi mu nu matay ka. Mabil-bilagán nala ki algaw se kumul-kulnit tala ki siyam nu gabi. ³¹ Panísan taka se daya putupútut mu se daya asassu mu gapu kadaya bas-básul nu. Kuwaan ku kadakayu se kadaya ngámin na iJerusalem se iJuda datu ngámin na kinag-kagi ku nga kapanísán nu, nga akkan nu wa kur-kurugan. ³² Ay tútu nangalà à manin ka pagsurátan se ku nepesúrat kammin ke Baruc ngámin datu nesùrát kitu sinìdug ne ári Jehoyakim. Ay adu pikam pe tu nepesúrat ku ke Baruc may alut na kam tu nunna.

Tu agngan ne Zedekias

¹ Nge Zedekias nga pútut tu Josias tu piníli tu ári Nebucadnesar nga magári ka Juda, nga sumukát kitu Jehoyachin nga pútut tu ári Jehoyakim. ² May oray tu ári Zedekias se datu ùupisiyál na, ay akkan da kinur-kurug ya bàbànan ne APU nga nepekagi na kiyà.

³ Ay se yala binon natu ári Zedekias de Jehucal nga pútut tu Selemias, se tu Zefanias nga pádi nga pútut tu Maasias nga mawe ka giyan ku ta pekarárag na kiyà ya íli tada ke APU nga Dios tada. ⁴ Ay akkan dà pikam nebálud kitun na tiyampu, tuya nawaya nga mawe ki giyán datu tolay. ⁵ Ay kitun pe nga tiyampu, madama rautan datu iBabilonia ya Jerusalem. May kane magina da nga ay magpeyag gin datu suldádu ne Faraon ka Juda, ay akkan da netúluy tu angraut da ka Jerusalem. Nagtálaw da.

⁶ Ay uwad kinagi ne APU kiyà: ⁷ Ay nán ne APU nga Dios na Israel: Tu idi ya kagiyam ki ári na Juda: Umbet kuma daya suldádu ne ári Faraon nga sumeng kadakayu may nagulli da kammin ka Egipto nga íli da.

⁸ Ay daya suldádu ka Babilonia ya umbet ta nga manákup ki íli nu, se da nga sìdúgan. ⁹ Nán ne APU pikam: Akkan mu ug-ogan ya bag-baggi mu ki aglamlamat mu wa magtálaw win daya iBabylonia, áta akkan da magtálaw. ¹⁰ Ay oray mán nu tura mu la abáan daya suldádu da, se oray nu daya natalíngu wala daya mabansi kadaya báwi da, ay gumnikát da kammin se da nga sìdugan idi nga íli.

Tu nangibálud da ke Jeremias

¹¹ Ay kane madama umbet datu suldádu tu ári Faraon, ay nagtálaw datu iBabylonia ka Jerusalem. ¹² Ay nagtálaw wà ka Jerusalem se yà nawe ka íli Benjamin ta mawe ku alà tu ngáni ku kadatu kuw-kuwa na pamilya mi. ¹³ May kane dumatang ngà kitu ruwárgan natu íli ka Benjamin, ay sinipdán nà ne Irijas nga pútut tu Selemias se apúku natu Hananias, ay se na nán kiyà, "Nagtálaw ka ka Jerusalem, ta mawe mebulun kadaya iBabylonia!" ¹⁴ Ay tútu nán ku nga nesungbat, "Akkan a! Busid yán. Akkan nà mebulun kadaya iBabylonia! May akkan nà kurugan tu Irijas. Tiniliw nà kammala se nà a nippan kitu giyán datu àapu. ¹⁵ Ay nakarungat da tutu wala kiyà. Ay tútu sinúlu-súlung dà se dà a nebálud kitu balay tu Jonatahan nga sekretari natu ári, ta kinuwa da ngin na agbabalúdán. ¹⁶ Nebálud dà kitu isa nga kuwartu kitu taggad natu balay. Atán nà kituni ka nabayág.

¹⁷ Ay se nà la nelíbat nga pinálà ne ári Zedekias kitu palásiyu na, ay se nà sinal-saludsúdan nga nán, "Awán na bílin ne APU kikaw?" "Atán nán ku. Iáwat daka kiya ári ka Babylonia." ¹⁸ Ay se ku kinagi kitu ári, "Nágan naya básul ku kikaw, onu kadaya ùupisiyál mu onu kadaya tolay kídi, ta tura dà a nebálud? ¹⁹ Ka wà giyán nin datu profeta mu wa

magkuna nga akkan rautan na ári ka Babylonia ya íli nu? ²⁰ Ay túya, apu ári, gínán nà agpà kídì akim-imallà ku kikaw. Akkan nà agpà iulli nga ibálud kitu taggad balay ne Jonathan nga sekretari mu ta matay yà kitúni na. ²¹ Ay tútu nebílin tu ári nga ippan dà kitu agbabbalúdán kitu amuwág natu palásiyu, se nà a piniddan ka tanga bukal sinápáy ki káda algaw, panda ki kammin datu sinápáy kitu íli. Ay tútu nebálud dà kammin kitu giyán datu guwardiya kitu amuwág natu palásiyu.

38

Nepisù da nge Jeremias ki bubun

¹ Nadámag de Sefatias nga pútut tu Matan, se tu Gedalias nga pútut tu Pasur, se tu Jucal nga pútut tu Selemias, se tu Pasur nga pútut Malkias datu kinag-kagi ku kadatu tolay. ² Ay tu idi tu nagina da nga kinagi ku: "Nán ne APU nga daya tolay ya mag-bansi ki íli ay matay da ki gubát, se bisin, se sinakit. Ngamay daya sumúku kadaya iBabylonia, ay mabiyág da. Ya bátug gungguna da ay ya kabiyág da! Akkan da nga matay. ³ Ay nán pikam ne APU nga: Sakúpan daya suldádu na ári ka Babilonia ya íli Jerusalem." ⁴ Ay tútu nán datu àapu kitu ári, "Apu ári, masápul matay ide nga tolay, ta gapu kadaya kag-kagiyan na, ay magansing lugud agpà in daya suldádu nga atán pikam kiya íli. Akkan ya pagkapiyán daya tolay ya lam-lamtan nedi nga tolay, nu di ya pagdásán da. ⁵ Ay tútu nán ne ári Zedekias, "Kuwaan nu lugud kaggína ya piyán nu kuwaan. Akkan takayu wa masipdán." ⁶ Ay tútu, inalà dà datu àapu se da nga nangalà ka tali se dà a nepudsár kitu bubun natu Malquias nga pútut natu ári, nga atán kitu pag-agyanán datu guwardiya. Awan danum natu bubun may pabeg lupang. Ay tútu netamal là kitu lupang.

Tu nangalà ne Ebed-melec ke Jeremias

⁷ Ay nammuwan tu Ebed-melec nga yunuk^l nga iEtiopia nga nepisù dà kitu bubun. Ay kitun na oras, ay atán tu ári nga mangkuwes kitu giyán gagyangán natu ruwángan nga nengágan ka Benjamin. ⁸ Ay tútu lumawán tu Ebed-melec kitu palasiyu se la nawe kitu giyán na ári, ⁹ Ay se na nán kitu ári, "Nadakè ya kinuwa daya ùupisiyal mu. Nipay da nge Jeremias kitu bubun. Ay get matay kitúni ki bisin, ta áwan nin sinápáy kídì íli tada." ¹⁰ Ay tútu binílin tu ári nge Ebed-melec nga nán, "Mangayáb ka ka tallu wa lalláki se nu wa alà e Jeremias kiya bubun sakbay nga matay." ¹¹ Ay tútu nangayab kurug tu Ebed-melec ka tallu wa lalláki, se da nawe kitu palasiyu nga nagsápul ka dadán lúpus kitu

^l**38.7** Ya yunuk ay ittu agpangágan da ki isa nga laláki nga linsitán da.

aggipayán da ka lúpus, se da negálut ki tali se da nga nepusar kitu bubun nga giyán ku. ¹² Ay se yala nán ne Ebed-melec kiyà, "Ippay mu ya lúpus ki ingkikíli mu ta senu akkan ka matalíngu kiya tali." Ay kinuwà kurug tu nán na. ¹³ Ay se dà a ala nga rinùrut ka ngúdu. Ay nag-agyán nà ala kitu giyán da guwardiya kitu amuwág nату palásiyu.

Nagsaludsud manin ne Zedekias ke Jeremias

¹⁴ Ay kitu isa nga algaw, ay pinayabán nà manin ne ári Zedekias. Pinalnà nà kitu mekàlu wa lalangkán nga mawe kitu Templo. Ay nán tu ári kiyà, "Atan saludsúdán ku kikaw, may masápul kagiyan mu kiyà ya kurug." ¹⁵ Ay nán ku kaggína, "Nu kagiyan ku kikaw ya kurug, ay papatay nà mà, ay nu kagiyánan taka pe, ay akkan nà mà pe gì-gìnan," nán ku. ¹⁶ Ay tútu nagsipata tu ári kiyà kampela ngin nin, nga áwan makammu nga nán na, "Isipata ku ki ngágan ne APU nga sibiyág, nga akkan taka ipapatay, onu iáwat kadaya tolay ya magasipatay kikaw."

¹⁷ Ay se ku wala nán ke ári Zedekias, "Tu idi na ya kagiyan ne APU nga mannakabalin ki ngámin nga Dios na Israel: Nu sumúku ka kadaya ùupisiyal naya ári ka Babilonia, mabiyág ka se daya akkobung mu; ay akkan da pe sìdúgan ya íli. ¹⁸ Ngamay nu maddi ka sumúku, ay patayan daka! Sakúpan daya iBabilonia idi na nga íli, ay se da ngala sìdúgan. ¹⁹ Ay nán ne ári Zedekias kiyà, "Magansing ngà kadaya Judyu nga pumane yin kadaya iBabilonia. Ta get nu iáwat dà kaggída, ay se dà a par-parigátan. ²⁰ Ay nán tútu nán ku kaggína, "Akan daka iáwat kaggída basta ikurug mu wala daya piyán ne APU nga ikag-kagi ku ikaw, ay napiya ya kàwaan mu, ay se mabiyág ka." ²¹ Ngamay nu maddi ka tutu wala sumúku, ay ummán kídi ya nepassingan ne APU kiyà a kapàyanán mu: ²² Ngámin daya babbay ki palásiyu mu, ay meáwat da kadaya ùupisiyál naya ári ka Babilonia. Ay gínán mu ya kag-kagiyan da, kaggída nga magtálaw:

"Ya ári, ay neal-allílaw daya ùopun na
nga nagpiyáran na tutu wala.

Ay kídi yin na nelulumlum ki lupang
daya bingil na,
ay nagpapanáwan da."

²³ Akkan nala yán, ta tiliwan da pe daya attáwam se daya annánà mu se dada ippan kadaya iBabilonia. Ay oray ikaw ay akkan ka makalísi kaggída. Tiliwan naka ya ári ka Babilonia, ay se da nga sìdúgan idi nga íli.' ²⁴ Ay se la nán ne ári Zedekias kiyà, "Akan mu ipak-pakammu ki oray inna ya naggamoman ta, ta senu akkan daka patayan. ²⁵ Ta nu mammuwán daya ùupisiyal nga inamomanan taka, ay umbet da nga magsaludsud kikaw nga nán da, 'Nágan tutu wala ya kinagi mu kiya ári. Ikagi mu kadakami. Akan mu a isirù kadakami ta senu akkan mika patayan.' ²⁶ May kagiyam kaggída nga nakim-imllà ka ngala kiyà

a akkan taka ngin iulli ka balay ne Jonathan ta matay ka kitúni na."

²⁷ Ay inumbet kurug datu ùupisiyal kitu giyán ku, ay se dà a sinaludsúdán. Ay kinagi kurug tu nebílin ne ári kiyà nga kagiyan ku. Ay áwan da nàwa ta áwan nakagina kitu nagamamonan mi se ári Zedekias. ²⁸ Ay atán nà ala kitu giyán datu guwardiya panda kane masákup ya Jerusalem.

39

Tu nekasákup na Jerusalem

¹ Ay kitu mekasangapúlu búlán, kitu mekasiyám dagun nga magturáy ka Juda nge ári Zedekias, ay inumbet nge ári Nebucadnezar se datu suldádu na ka Jerusalem. Linìmut da tu íli. ² Ay kitu mekasiyám nga algaw, kitu mekappát ta búlán, kitu mekasangapúlu se isa dagun nga magturáy nge Zedekias, ay rimba datu iBabilonia tu darupírip pa abut natu íli. ³ Ay kane masákup datu iBabilonia ya Jerusalem, naglalbet datu ùupisiyal na ári ka Babilonia. Nawe da nagtugaw kitu túlad da ruwángan natu íli. Tu dedi datu inumbet: Nge Nergal-sarezer, se tu Samgar-nebo, se tu Sarsekim nga iRabsaris, se tu Nergal-sarezer nga iRabmag, se datu duddúma pikam nga ùupisiyal na ári ka Babilonia. ⁴ Ay kane masingan de Zedekias da se datu suldádu na, ay naglibát da kane gabi; nanalen da kitu gagyangán na atán kitu tulad datu duwa nga abut kitu garden natu ári, ay se da nawe kitu tanáp ka Jordan. ⁵ May impal datu suldádu wa iBabilonia da. Ay sinimát dada kitu tanáp ka Jerico. Ay tiniliw da tu Zedekias, ay se da nippan kitu giyán tu ári Nebucadnezar nga atán kitun ka Ribla ka íli Hamat. Ay sinintinisyaán natu ári nge Zedekias. ⁶ Ay pinatayán natu ári Nebucadnezar datu putupútut tu Zedekias se datu ap-apu ka Juda kitu àrang na. ⁷ Ay se na pinatukil tu mata tu Zedekias, se da piníngil ka káwar se da nga nippan ka Babilonia. ⁸ Ay sinidug pe datu iBabilonia tu palásiyu natu ári se datu ngámin na babalay kitu íli, ay se da rimba tu abut na Jerusalem. ⁹ Ay tu Nebuzaradan nga kapitán datu suldádu, tu nangiapu kadatu tolai nga nangippan ka Babilonia kadatu tiniliw da nga tolai nga nabansi kitu íli; kabulun na datu tolai ya nakigdù kaggína. ¹⁰ Ngamay nebansi ngala ne Nebuzaradan datu pub-pubri tutu wala nga tolai ka Juda se nada niddan ka tálun da se kaubásan da.

Winayaán da nge Jeremias

¹¹ Ay uwad bílin ne ári Nebucadnezar kitu kapitan datu guwardiya mepanggap kiyà nga nepekagi na ke Nebuzaradan nga nán na: ¹² "Alà mu we Jeremias, ay se tagasinnán mu. Akkan mu an-anuwan. Kuwaam mala daya agngan na kikaw." ¹³ Ay tútu inayabán ne Nebuzaradan de Nebusasban nga iRabsaris, se nge Nergal-sarezer nga iRabmag, se ngámin datu duddúma pikam nga ùupisiyal na ári ka

Babylonia, ¹⁴ Ay se dà a nawe inalà kitu agbabalúdan kitu amuwág natu palásiyu. Ay se dà a pinatagasinnán ke Gedalia nga pútut tu Ahikam nga an-anà tu Shapan. Ay nag-agyán nà ala ka Juda kabulun ku daya keliyán ku.

¹⁵ Ay kitu kakowad ku kitu agbabalúdan kitu amuwág natu palasiyu, ay uwad kinagi ne APU kiyà nga nán na: ¹⁶ Mawe ka ka giyán ne Ebed-melec nga iEtiopia se mu nán kaggína: Tu idi na ya nán ne APU nga mannakabalin ki ngámin nga Dios na Israel: Kuwaan ku win datu kinag-kagi ku nga nadakè a màwa ki íli, nga akkan datu napiya. Ay atán ka kiyán kiya algaw nga kàwa dayán. ¹⁷ May isalákan taka. Akkan ku ipalúbus sa tiliwan daka daya tolai ya pagan-ansing mu, nán ne APU. ¹⁸ Ay gapu ta nagpiyár ka kiyà, ya kabiyág mu ya bátug gungguna mu. Isalakan taka se tagasinnán taka, nán ne APU!

40

Nge Jeremias se gobernador Gedalias

¹ Ay uwad manin kinagi ne APU kiyà, kane wayaan nà ka Rama natu Nebuzaradan na kapitan datu guwardiya. Sippipíngil là a nippan da ka Babilonia, nga nebulun kadatu duddúma nga bálud da iJerusalem se iJuda. ² Ay nán tu Nebuzaradan kiyà: "Nge APU wa Dios mu ya nangikagi nga dadàlan na idi nga íli." ³ Ay kídì ya kinuwa na kurug gin tu kinagi kitun na kuwaan, gapu ta nagbásul kayu ngámin ke APU se akkan nu wa nekur-kurug. ⁴ May ikaw Jeremias, ay wayaan taka ngin. May nu piyán mu ya kumíwid kiyà ka Babylonia, ay iyà ya makammu kikaw. May nu maddi ka, atán nala kikaw. Annung mu ya mawe ki piyán mu wa kapannán." ⁵ Ay akkan ku sinungbátan, ay tútu nán manin natu Nebuzaradan kiyà, "Ay nu maddi ka kumíwid kiyà, ay mawe ka lugud ka giyán ne Gedalias nga pútut tu Ahikam nga an-anà tu Shapan. Aggína ya piníli na ári ka Babylonia nga maggubernurador ka Juda. Annung mu ya magyán ka giyán na, kabulun mu datu tolai kitúni. Onu mawe ka kiya piyán mu kampela ngin nin." Ay se nà ala pinabalúnan tu Nebuzaradan, se niddan nà ka regalù se nà a pinappan nin. ⁶ Ay se yà ala nawe ka giyán ne Gedalias nga pútut tu Ahikam nga atán ka Mizpa. Nagyán nà kitúni, kabulun ku datu tolai ya nabansi kitúni.

⁷ Uwad datu iJuda nga ap-apu suldádu nga akkan sumúku kadatu iBabylonia. Ay kane madámag da nga tu Gedalias sin tu gobernador ka Juda nga mangituráy kadatu tolai ya pub-pubri nga akkan da nippan ka Babylonia, ⁸ ay nawe da kitu giyán tu Gedalias ka Mizpa. Ay datu ap-apu suldádu nga nawe ay de Ismael nga pútut tu Netanias, se Johanan nga pútut tu Karea, se nge Serias nga pútut tu Tanhumet, se datu pututpútut tu Efai nga iMetofat, se nge Jezenias nga pútut tu iMaaca; kabulun da datu suldádu da. ⁹ Ay tu idi ya kinagi ne Gedalias

kaggída, "Akkan kayu magansing magsirbi kadaya iBabilonia. Mag-agyán kayu wala kanedi, se kayu magsirbi kiya ári ka Babylonia, ta senu áwan nu wa kaan-anuwan. ¹⁰ May nu iyà, mag-agyán nà ka Mizpa, ta iyà ya mangibaggi kadakayu kadaya iBabylonia nga umbet kídi. Mag-agyán kayu ki íli nga piyán nu pagyanán. Ay burásan nu daya úbás nu, se daya olibo nu, se daya ngámin na búnga daya múla nu, ay se kayu magùnud ka denu nu se básì." ¹¹ Ay kane madámag datu Judyu ka Moab, Ammon, se Edom, se datu duddúma pikam ma íli, nga atán da keliyan da nga nabansi ka Juda, ay se tu Gedalias tu piníli natu ári ka Babylonia nga mangiturturáy kaggída, ¹² ay nagtálaw da kadatu íli nga nagsiruán da. Ay se da nawe ka giyán tu Gedalias ka Mizpa. Ay se da ngala nagùnud ka adu tutu wala nga úbás se datu duddúma pikam ma búnga datu mul-múla da. ¹³ Ay tu Johanan nga pútut natu Karea, se datu duddúma nga ap-apu suldádu nga akkan summúku kadatu iBabilonia, ay nawe da kitu giyán tu Gedalias ka Mizpa. ¹⁴ Ay nán da kaggína, "Akkan mu ammu ta, nga nebon ne Baalis nga ári ka Ammon de Ismael nga pútut tu Netanias nga mamatay kikaw?" May akkan kurugan natu Gedalias tu kagiyan da. ¹⁵ Ay se yala naglim-límut tu Johanan nga nawe kitu giyán tu Gedalias se na nán kaggína, "Ipalúbus mu kod nga patayan ku nge Ismael. Ta nu patayan naka, ay masip-siparà daya ngámin na Judyu nga itur-turayan mu, meráman daya nabansi pikam ka Juda." ¹⁶ Ngamay nán tu Gedalias, "Johanan, akkan mu kuwaan yán. Akkan kurug daya kag-kagiyam mepanggap ke Ismael."

41

Tu nagribilde da ke Gedalias

¹ Ay kitu mekapittu búlán kitun kam ma dagun, ay nawe tu Ismael nga pútut tu Netanias nga apúku tu Elisama nga naggagáyam kitu giyán tu gobernador Gedalias ka Mizpa. Kaggída nga magkakán, ² ay nagsíkád tu Ismael se datu sangapúlu wa kabbulun na, ay se da kintab tu Gedalias. Pinatay ta aggína tu piníli natu ári ka Babylonia nga maggubernador ka Juda. ³ Pinatayán pe ne Ismael datu iJuda nga kabulun ne Gedalias kitúni Mizpa se datu suldádu wa iBabilonia nga atán kitúni pe.

⁴ Ay kane láwa na tu namatay da kitu Gedalias, kitu áwan pikam nakammu, ⁵ ay uwad da walu púlu wa lalláki nga gayát ka Shekem, ka Silo, se ka Samaria, nga nippaán da datu íming da, se pinìpìsi datu bádu da, se tinal-talingu da datu baggi da, nga sikkaagtu ka trigo se insenso nga idátun da ke APU kitu templo. ⁶ Ay nagtálaw tu Ismael ka Mizpa, ay se yala nga nagpìpìsangit ta nanabat kadatu lalláki. Ay se na nán, "Umbet kayu ta mawe nu sinnan ya napàyanán ne Gedalias nga pútut tu Ahikam." ⁷ Ay kane lumnà da kitu íli, ay pinatayán de Ismael

se datu kabbulun na datu lalláki, ay se da nepisù datu baggi da kitu bubun. ⁸ May atán sangapúlu kadatu lalláki tu nabansi. Ay nakim-imallà da kitu Ismael nga nán da, "Akkan na kami agpà patayan ta mawe mi alà datu nesirù mi nga trigo, arína, denu, se digu álig kitu sirát." Ay tútu akkan nada nga netangapatay kadatu kabbulun da.

⁹ Abay tu bubun nga nangipisuan da kadatu natay. Nepàwa kam natu Asa nga ári ka Juda kane kagiyan natu Baasa nga ári ki Israel nga rautan dada, ay napnu tu abbut kadatu pinatayán de Ismael. ¹⁰ Ay se yala tiniliw tu Ismael datu babbay nga pútut natu ári, se datu ngámin datu tolay ya atán ka Mizpa nga nepeturayán tu Nebuzaradan kitu Gedalias. Ay se dada nga ippan kuma ka Ammon.

¹¹ Ay kane madámag natu Johanan se datu kabbulun na nga ap-apu tu kinuwa tu Isamel, ¹² ay inayabán da ngámin datu tolay da se da impal de Ismael. Ay nadatang dada kurug ka Gibeon nga giyán natu abay nga agdarnan da ka danum. ¹³ Ay kane masingan datu tolay ya tiniliw natu Ismael de Johanan se datu ap-apu nga kabulun na, ay naganggam da. ¹⁴ Ay tútu dagus da ngala nga nagtatagtág nga nawe kitu giyán de Johanan. ¹⁵ Ngamay tu Ismael se datu walu wa kabbulun na, ay nakatálaw da ke Johanan, ay se da nawe kitu íli datu Ammonita. ¹⁶ Ay se yala inalà de Johanan se datu kabulun na nga ap-apu suldádu datu tinliw de Ismael nga babbay, annánà, se datu yunuk nga tiniliw da ka Mizpa, kane mapatay da tu Gedalias. Ay se dada netálaw ka Gibeon nga neulli kammin ka Juda. ¹⁷ Ay ttútu nagrubbuwát da ngin. Nagsínang da ka íli Gerut-kimham nga adanni ka Betlehem, ta mawe da kuma ka Egipto, ¹⁸ ta magansing da kadatu iBabylonia gapu kitu nammatay de Ismael kitu Gedalias nga píli tu ári ka Babylonia nga maggubernador ka Juda.

42

Tu warning ne Jeremias kadatu nabansi nga iJuda

¹ Ay se la nga de Johanan nga pútut tu Karea, se tu Azarias nga pútut tu Hosaias, se datu ap-apu datu suldádu da, se datu ngámin na tolay nabànanang se datu pub-pubri, ay inumbet da ² kitu giyán ku. Ay nán da, "Ikarárag nakami mán agpà ke APU nga Dios mu, ta masissingan mu mà nga bittì ala ngin ya nabansi kadakami nga adu kitun. ³ Ikarárag mu ke APU nga Dios mu nga ipakammu na nu wàna ya masápul kapannán mi se itùgud na kadakami nu nágan naya masápul la kuwaan mi." ⁴ Ay tútu nán ku kaggída, "Ara a lugud ikarárag takayu ke APU nga Dios nu ta ittu ya agngan nu. Ay ngámin na pekagi ne APU kadakayu, ay kagiyan ku ngámingámin kadakayu. Awan ku wa isirù. ⁵ Ay tútu nán da pe kiyà, "E APU ya makammu kadakami nu akkan mi kuwaan daya ngámin na pekagi na kikaw kadakami. ⁶ Napiya mán se akkan, ikurug mi ya kagiyan ne APU wa Dios mi nga pangikararágan

mu kadakami, ta senu napiya ya kapàyanán mi nu ikurug mi nge APU wa Dios."

⁷ Ay kane malpas tu sangapúlu algaw, ay kinagi yin ne APU tu sungbát na kiyà. ⁸ Ay tútu inayabán ku nge Johanan nga an-anà tu Kareas se datu ap-apu datu suldádu nga kabbulun na, se datu ngámin na tolay, nabà nang se datu napubri. ⁹ Ay se ku nán kaggída, "Tu idi ya sungbát ne APU nga Dios na Israel, kitu nepekarárag nu kiyà: ¹⁰ Nu mag-agyán kayu wala kídi nga íli, ay tagasinnán takayu; akkan takayu dadàlan. Papiyaan ku ya biy-biyág nu; akkan takayu parigátan. Ta magpanakit tà gapu kadatu kapanísán nu nga niddè kadakayu.

¹¹ Akkan kayu mansing ngin kiya ári daya iBabylonia nga ummán kitun, ta bul-bulunan takayu peyang, se igdù takayu kaggína.

¹² Kalakkan takayu, ay kalakkan nakayu pe, ay se nakayu palubúsan na mag-agyán nin kídi ya íli nu kampela ngin nin. ¹³ Ngamay nu akkan nu ikurug ge APU, ta maddi kayu nga magyán kídi nga íli, ¹⁴ se kayu mawe ka Egipto, ta nán nu wa áwan ya gubát kitúni, se akkan kayu magulát, ¹⁵ ay tu idi ya kagiyan ne APU: Dakayu wa nabansi ka Juda, nu mawe kayu magyán ka Egipto, ¹⁶ ay dangan dakayu kattoni daya ikansing nu nga kalínga nu, se magulát kayu, ay se kayu matay kattoni yin. ¹⁷ Ay ngámin daya mawe magyán kattoni Egipto, ay matay da ki gubát, ki bisin se ki sinakit. Ay áwan ya makalásat kiyán na kuwaan ku kadakayu.

¹⁸ Ay nán pikam ne APU wa mannakabalin ki ngámin nga Dios na Israel: "Nu paanna tu nakarungat ku se nakalùsaw kadatu iJerusalem kitun, ay ummán pe kiyán ya kuwaan ku kadakayu nu mawe kayu ka Egipto. Akkan nu masingan nin idi nga íli ka panda. Ay paganansing dakayu pe daya tolay se ug-ogan dakayu, ay se pagged dakayu da tolay. ¹⁹ Gínán nu nge APU, dakayu wa iJuda nga nabansi. Akkan kayu mawe pikam mala ka Egipto. Akkan nu nán na akkan nakayu kinagiyánan ne APU. ²⁰ Ta matay kayu nu magsúkir kayu. Nebon dà nga mangikarárag kadakayu ke APU nga Dios nu. Ay nán nu pe nga kuwaan nu oray nagán naya kagiyan na. ²¹ Ay kídi, ay kinagi ku win kadakayu ya masápul la kuwaan nu, may akkan nu mà ikur-kurug nge APU kadaya kagiyan na nge nepekagi na kiyà. ²² Ay díkod, akkan nu kaligpanán nga matay kayu ki gubát, se ki bisin se ki sinakit ka Egipto nga ittu ya piyán nu wa kapannán.

43

Nippan da nge Jeremias se datu iJuda ka Egipto

¹ Ay kane mabalin ku kagiyan kadatu tolay ngámin datu bàbànan ne APU Dios nga pekagi na kiyà kaggída, ² ay nán de Azarias nga pútut tu Hosias, se Johanan nga pútut tu Karea, se datu lalláki nga napasindáyaw, "Magbus-busid ka mà! Akkan ittu yán ya pekagi na

kikaw kadakami. Akkan nakami wayya di pagyanán ne APU ka Egipto!
³ Ngamay nepar-parò naka kammala ne Baruc nga pútut tu Nerias, nga kumagúra kadakami. Ta piyán na nu mag-agyán kami ngala kídi íli ta senu patayan dakami daya iBabylonia, onu tiliwan dakami se dakami ippan na ibálud ka Babilonia. ⁴ Ay tútu de Johanan se datu ap-apu suldádu nga kabbulun na, se datu ngámin na toláy ay akkan da kinurug tu kagiyan ne APU nga magyán da ngala ka Juda.

Ngamay inalàán de Johanan se datu ap-apu suldádu datu ngámin na nabansi nga iJuda. Aggída datu nagulli kammin gayát kadatu il-íli nga nekasip-siparaán da, ta magyán da kuma ngin ka Juda nga namàpurán da kaggída. ⁶ Inalàán da datu lalláki, datu babbay, datu annánà, se datu babbay ya annánà tu ári, se datu ngámin datu nebansi tu Nebuzaradan kitu Gedalias. Ay netangálà dakami pe se Baruc nga pútut tu Nerias. ⁷ Ay nawe da kurug ka Egipto ta akkan da kinur-kurug tu kinagi ne APU kaggída nga akkan da ngin mawe ka Egipto. Ay dummatang kami ka íli Tahanhes.

⁸ Ay kitu kakowad mi ka Tahanhes, ay uwad manin kinagi ne APU kiyà, nga nán na: ⁹ Maggalà ka ka dadakkal la batu, ay se muda itaman kiya daddalenán na mameyag kiya palásiyu ne Faraon kídi Tahanhes. Ay kuwaan mu yán ki agsisíngan daya Judyu wa kabulun mu. ¹⁰ Ay se mu nán kaggída: Tu idi ya kagiyan ne APU nga manakkabalin ki ngámin nga Dios na Israel: Ipàrob ku kídi Egipto nge Nebucadnezar nga ári ka Babilonia. Ippay ku ya tugaw na ki útun dedi ya netaman ku nga batu. Ay se na ipasikád ya báwi ári kídi. ¹¹ Ay se na ngala rautan ya Egipto;

ay ipatay da ya sinakit da
daya magtatakit;
se ibálud da daya noray mebálud;
se matay ki ampiláng
daya matay ki gubát.

¹² Ay se na ngala sìdúgán daya sissimbáan daya sinán diy-diyos daya iEgipto. Sìdúgán na dayán na diy-diyos onu itálaw nada. Awan na nga ibansi kiya íli Egipto, Dalusan na ya Egipto nga ummán kiya aggippà naya magpas-pastor ki kaneru kadaya ul-ulullag ga dinumkat ki bádu na. Ay se yala magtálaw nga áwan naan-anuwán. ¹³ Ay rítu-rítu na daya adígi kiya Heliopolis nga agday-dayáwan daya iEgipto kiya mata, ay se na sìdúgan ngámin daya simbáan daya sinan diy-diyos daya iEgipto.

44

Daya kinagi ne APU kadatu iJuda nga nagyán ka Egipto

¹ Ay uwad manin kinagi ne APU kiyà mepanggap kadatu Judyu wa

mag-agyán ka Egipto, nga atán ka Migdol, ka Tafanhes, ka Mempis se ka Patros. ² Ay tu idi ya nán ne APU nga mannakabalin ki ngámin na Dios na Israel: Nasingan nu mismu datu nadakè a kinuw-kuwa ku ka Jerusalem se ka Juda. Ay kídi ay nadadál da tutu wala ngin, se áwan nin ya mag-agyán kitúni. ³ Kinuwa ku yán gapu ki kinadakè daya kuk-kuwaan. Pinar-parrungat dà kitu nagdátun da kadatu diy-diyos se nagsidug da ka insenso para kaggída, oray nu akkan da am-ammu dayán na diy-diyos, se akkan pe am-ammu datu apuapu da dayán. ⁴ May akkan nà kammala nakusap nga nangibon kadaya profeta nga bobonán ku nga magkakagi kadakayu wa akkan nu kuwaan ya nadakè a lùsawan ku." ⁵ May maddi kayu manggìna. Akkan nu nigsán daya nadakè a kuk-kuwaan nu. Netul-tuluy nu mán kammin ya nagdátun nu se nagsidug nu ka insensu para kadaya sabáli nga diyos. ⁶ Ay túya gapu ki rungat ku tutu wala kaggída, ay tútu dinadál ku ya íli Jerusalem se Juda. Ay túya áwan da sur-surbi yin, se áwan nala tolay ya mag-agyán kadayán nin, panda kadedi na nga algaw. ⁷ Ay kídi, tu idi ya nán ne APU wa manakkabalin ki ngámin nga Dios na Israel: Tura nadakè ya kuk-kuwaan nu? Piyán nu wa matay ngámin nin daya lalláki, daya babbay se daya annánà, se daya maladága? Piyán nu nu marápun kayu ngámin nin na iJuda? ⁸ Tura dà a par-parungatan ki agdátun nu kadaya diy-diyos da kídi Egipto? Dadàlan nu biy-biyág nu ki ummán kiyán, se dakayu pagged pe daya tolay, se ug-ogán dakayu daya ngámin tolay ki kalawagán. ⁹ Naligpanan nu win ta, tu nagbásul datu apuapu nu, se datu àári nu se reyna ka Juda, se datu bas-básul nu se datu nadakè a kinuw-kuwa datu attáwa nu ka Juda se Jerusalem? ¹⁰ Panda kídi, akkan kayu tutu wala nakappoli onu nagansing kuma ngala; akkan nu kinur-kurug daya bil-bílin ku wa kinagi ku kadatu apuapau nu. ¹¹ Ay díkod, tu idi ya nán ne APU wa manakkabalin ki ngámin nga Dios na Israel: Dadàlan ku tutu wala ngámin nin ya Juda ta senu áwaáwan nin. ¹² Ay ngámin daya nabansi nga iJuda nga piyán da tutu wala ya nawe magyán ka Egipto, ay rapúnan kuda. Matay daya duddúma ki gubát, se matay ki bisin se sinakit daya duddúma. Awan ya melasi, nabànáng da mán onu napubri. Matay da ngámin. Mansing da tolay nga matan da kaggída, ay se ug-ogán dada se pagged dada pe. ¹³ Ay ngámin daya iJuda nga mag-agyán ka Egipto, ay panísan kuda nga ummán kitu kinuwa ku ka Jerusalem. Matay da ki gubát, se ki bisin se ki sinakit. ¹⁴ Ta senu áwan nin kadatu nabansi nga iJuda nga nagyán ka Egipto ya mabiyág nga makapagulli kammin ka Juda. Ay ngámin daya nagkakápan ka Egipto, áwan ya makapagulli kaggída oray nu piyán da kuma tutu wala ya magulli. Atán nala bittì a makalásat nga makapagulli.

¹⁵ Ay se la nga ngámin datu lalláki ya makammu wa magdátun datu attáwa da kadatu sabáli nga diy-diyos, se ngámin datu babbay nga Judyu wa nepagguurnung kadatu tolay nga mag-agyán ka Patros nga

sákup na Egipto, ay nán da kiyà: ¹⁶ "Gìgìnan mika kod kadaya kag-kagiyam nga nán mu nga pekagi ne APU kikaw kadakami!
¹⁷ Kuwaan mi kampela ngin ya nesipata mi nga kuwaan nin. Magdátun kami kiya Reyna ka lángit, se magdátun kami ka mainum para kaggína, nga ummán kitu kinuw-kuwa datu apuapu mi kitun, se datu àári, se datu ap-apu ka íli Juda se Jerusalem. Adu mà datu kanan mi kitun, se napiya tu kabiy-biyág mi. Ay se áwan mi yala nga riribù kitun. ¹⁸ May kane makusap kami ya magidátun se magidde ka mainum kiya Reyna ka lángit, ay ittu pe yin na pabeg rigát tin ya mà-màlamán mi. Ay adu kadakami yin ya natay ki gubát se bisin."
¹⁹ Ay nán pe datu babbay, "Itul-túluy mi kammala ya magidátun kiya Reyna ka lángit, se magidde kaggína ka mainum. Dálin nu kid nu áwan ram-ráman daya attáwa mi nu mangwa kami ka sinápay ya namarkaán ki murang na, se nu magidde kami ka mainum kaggína."
²⁰ Ay nán ku wa nesungbát kadatu ngámin toláy ya nagkuna kadayán:
²¹ Sikkaammu se siddadamdam nge APU kadatu nedat-dátun datu apuapu nu se datu àári nu se datu ùupisiyál nu, se ngámin daya toláy kiya íli, nga kinuwa nu kiya kal-kalsáda ka Jerusalem. ²² Akkan tutu wala meturad din ne APU ya magsisíngan kadaya nadakè tutu wala nga kuk-kuwaan nu. Ay túya gapu na nga pinagbalin na ka áwan sur-surbi ya íli, ay áwan ya mag-agyán kitúni panda kadedi nga algaw.
²³ Kinuwa na dayán kadakayu gapu ta nagsidug kayu ka insenso ka agdáyaw nu kadaya diy-diyos nu. Nagbásul kayu ke APU kiyán. Ay se akkan nu nekur-kurug nge APU kadaya bil-bílin se lin-lintag na. Ay túya nadakè ya napà-pàyanán nu." ²⁴ Ay nán ku pikam kaggída ngámin: "Dakayu ngámin na iJuda nga mag-agyán kídi Egipto, gínán nu ya kagiyan ne APU. ²⁵ Tu idi ya kagiyan ne APU nga mannakabalin ki ngámin na Dios na Israel: Kinuwa nu kurug se daya attáwa nu tu sinipataan nu wa kuwaan kane nán nu nga, 'Kuwaan mi kammala tu sinipataan mi nga magidátun kiya Reyna ka lángit, se magidde kaggína ka mainum.' Ara lugud a, tungpálan nu ngámin na sinipataan. Magidátun kayu ki mainum kiya Reyna nga diy-diyos nu. ²⁶ Ay díkod gínán nu ya kagiyan ne APU, dakayu wa iJuda nga mag-agyán kídi Egipto: Nán na, Isip-sipata ku kampela ngin nin, nga akkan nin makagi daya iJuda nga nawe nagyán ka Egipto ya ngágan ku. Akkan ku ipalúbus nga usaran da ya ngágan ka pagsipata da. ²⁷ Ay pagdudóray ku win daya iJuda nga atán ki Egipto nga marápun da ki gubát, ki bisin se ki sinakit. ²⁸ Atán nala bittì kaggída ya makalásat ta makapagulli kammin ka Juda. Ay se la mammuwán daya nabansi nga iJuda nga nagyán ka Egipto nu inna ya makin uni ya matungpal, tu úni da onu tu úni ku. ²⁹ Ay nán ne APU: Tu idi ya pagilasínán nu wa tungpálan ku ya kinagi ku nga ammánis ku kadakayu kídi nga íli. ³⁰ Ipaábà ku we Faraon Hofra nga ári ka Egipto kadaya kalínga na nga magasippatay kaggína, ummán kitu kinuwa ku kitu Zedekias nga ári ka Juda, kane

ipatiliw ku ke Nebucadnezar nga ári ka Babilonia.

45

Tu nanganannay ne APU ke Baruc

¹ Ay kitu mekappát dagun nga nagturáy ka Juda tu ári Jehoyakim nga pútut tu Josias, ay inamomnán ku nge Baruc nga pútut tu Nerias. Ay nesúrát na datu ngámin na kinagi ku kaggína. ² Ay nán ku kitu Baruc: Tu idi ya kagiyan ne APU nga Dios na Israel: ³ Nán mu nga, "Kal-allà à ta neamung ne APU ya pannakit ku kadaya kapar-parigátan ku. Nagkapsut tà in ki napalotán na agpannakit ku. Awan ku la nagkarinanawán." ⁴ May tú idi ya nán ne APU: Dadàlan ku ngin daya nasyon na kinuwa ku. Bàdutan ku win daya árig múla ku. Kuwaan ku yán ki ngámin kalawagán. ⁵ Ay tùya akkan mu namnamáan nin nga atán pagpiyán mu, gapu ta panísan ku ngámin daya tolay. May ikari ku nga isalákan taka oray kawà na ya kapannán mu. Ya kabiyág mu ya bátug gun-guna mu ki gubát, nán ne APU!

46

Ya kapanísan na Egipto

¹ Daya kinag-kinagi ne APU kiyà mepanggap kada nasyon:
² Tu idi ya kagiyan na mepanggap ka Egipto, panggap kadatu suldádu ne Faraon Neco nga ári da. Atán da kitu adanni wángag Eufrates ka íli Carkemis, kane abáan ne Nebucadnezar nga ári ka Babilonia da, kitu mekappát dagun kitu nagári ne Johoyakim nga pútut to Josias ka Juda: ³ Isar-sáraw na upisyál da Egipto ya:
Isagána nu daya isasangga nu
 se kalátag nu,
 ta dumarup kayu wa makigubát!
⁴ Isagána nu daya kabalyu nu
 se kayu magtakay.
Maghelmet kayu;
 setán nu daya ampiláng nu,
 se isúut daya ibbabádu nu wa makigubát!
⁵ May taanna, tura da magansing? nán ne APU;
Nagtatatág da nga naggu-ulli;
 Naabà daya suldádu da,
 se da nagriddù a nagtatálaw;
 áwan nala kaggída ya naglinggaw
 gapu ki napalotán na ansing da.
⁶ Oray ya kabilgán kaggída,
 akkan da nakatálaw
 kadatu magappal kaggída;

kitu pane dáya na Eufrates,
nagkidùláp da,
ay kitúni pinatayán dada.

⁷ Iinna ya madama bumángun
nga ummán ki lumanab ba danum,
ki wángag Nilo nu umabay?

⁸ Ya Egiptu ay bumángun kammin,
ummán ki wángag Nilo nu umabay;
Nán na, Bumángun nà kammin,
se ku lampan ya ngámin kalawagán,
ta dadàlan ku daya il-íli se daya tula-tolay.

⁹ Ara nu, dakayu wa nakakabalyu,
se dakayu wa nakatakay
kiya takay ya makigubát!
Dumarup kayu, dakayu wa suldádu!
Dakayu wa iEtiopia se iLibia,
nga nalaing ki kalátag,
se dakayu iLudim nga nalaing ki bú tug.

¹⁰ Ay tu idi ya algaw ne APU
nga Dios nga manakkabalin ki ngámin;
bumálat kídi nga algaw;
panísan na daya kalínga na.
Rapúnan nada ki ampiláng,
nga ummán ki nabisin
nga magkán kaggída
panda ki kabtug na;
ay se inuman na
ya dága da panda ki kapnà na.

Ata kídi nga algaw,
ay árig magdátun ne APU ka tolay
ka pane dáya na wángag Eufrates.

¹¹ Mawe kayu a, ka Galaad,
dakayu wa iEgipto,
nga magsápul ka ágas nu.

May áwan sir-sirbi
daya ngámin na ag-ágas nu,
ta áwan ya makaágas kadakayu.

¹² Ay nadámag daya nasyon
ya nekeap-appat nu,
ay se nagina da ngámin
ya akat-atúlag nu.

Magpapátay daya suldádu,
ay sangapáda da nga matay.

Gubatan na Babilonia ya Egipto

¹³ Uwad kinagi ne APU kiyà mepanggap ki ilalbet ne Nebucadnezar nga ári ka Babilonia nga manggubát ki Egipto. Ay nán na: ¹⁴ Kagiyan mu ki ngámin Egipto,

ka Migdol, ka Mempis, se ka Tapanhes:
nán mu kaggída,
"Magsagána kayu wa makigubát,
ta umbet daya manggubát
nga magpatay kadakayu.

¹⁵ Taanna, tura nekakálin nala nge Apis?

Ata nìtol lala ni APU
yán na diy-diyos nu
nga sinan báka nga toru!

¹⁶ Nekalínán daya adu wa suldádu nu.

Ay nan da ki isa isa kaggída,
"Magkaru kayu!
Magulli tada ngin ka babalay tada,
ta nu akkan
ay patayan ditta daya kalínga tada!"

¹⁷ Pangagánan nu nge Faraon
nga ári ka Egipto ka baru wa ngágan na,
"Napágat may nekalumsid na ya waya na."

¹⁸ Nán ne APU nga Ari:

Iyà ya sibbiyág ga APU
nga mannakabalin ki ngámin.
Nu wà ummán naya kalingúdu na bantay Tabor
kadaya ngámin na ban-bantay,
se ya kalingúdu na bantay Carmel
may iya bebay,
ay ummán pe kiyán
ya kabílag daya umbet
nga manggubát kadakayu.

¹⁹ Manúput kayun na iEgipto,
ta itálaw dakayu nga ibálud.
Magbalin ya Memfis ka ir-ir-er,
se áwan sir-sirbi nga íli,
ay áwan tolay ya mag-agyán pe.

²⁰ Ya Egipto, ay meárig
kiya bumalásang nga báka,
ay inumbet ya ulullag
nga gayát ka dáya
nga nangagát kaggína.

²¹ Ay oray daya suldádu

nga tinangdánan na,
ay natan da ki pinalùmag ga urbun báka
nga áwan tutu wala nà-nàwa.
Naddi da makigubát,
nagtatagtág da nga nagtatálaw.
Ta inumbet tin ya algaw
nga didigra da,
ya algaw nga kapánis da.

²² Naglim-límut nawe daya iEgipto;
ummán da ki idaw
nga maglenulenu da magtálaw;
ta atán da ngin na dumarup
daya kalínga da nga sippaparakul
nga ummán da ka mawe
makallang ka káyu.

²³ Oray árig da
ya naríman na ginubát,
nga akkan masrà,
ay ilangngán dada,
ta adu da tutu wala
nga ummán ki gáwang
nga akkan ta mabílang,
nán ne APU.

²⁴ Meap-appat ya Egipto;
ta sakúpan daya toláy ka pane dáya.
Iyà e APU nga Dios ya manguna kídí.

²⁵ Ay nán ne APU nga manakkabalin nga Dios na Israel: Panísan ku nge Amon nga diy-diyos da iEgipto nga atán ka Tebes, se daya duddúma nga diy-diyos da. Panísan ku pe ye Faraon nga ári ka Egipto meráman daya ngámin na magpiy-piyár kaggína. ²⁶ Iáwat kuda ke Nebucadnesar nga ári ka Babilonia, se kadaya suldádu na, nga ittu daya magasippatay kaggída. May akkan mabayág, ay magyán da toláy ka Egipto manin, nán ne APU.

Isalákan ne APU daya iIsrael

²⁷ May nu dakayu,
akkan kayu mansing;
akkan kayu maglamma,
dakayu nga iIsrael nga toláy ku.
Isalákan takayu
oray atán kayu
kadaya giyán nga adayyu.

Magulli kayu kammin
kadaya babalay nu,
kabalun nu da annánà nu.
Natalna se napiya ya kabiy-biyág nu,
se áwan nin ya pagansing nu.
²⁸ Kagiyan ku manin.
Akan kayu mansing,
dakayu wa gakagaka tu Jacob
nga bobonán ku,
ta bul-bulunan takayu.
Dadàlan ku ngámin daya nasyon
nga nagippannan ku kadakayu
ngamay akan ku kuwaan yán kadakayu.
Pasilgan takayu a,
may mepànung ki kinuwa nu.
Maddi mabalin nu
akan takayu panísan,
nán ne Apu.

47

Ya ammánis ne APU kadaya iFilistia

¹ Sakbay nga rinaut tu ári Faraon ya Gaza, ay uwad kinagi ne Apu
kiyà mepanggap kadaya iFilistia, ² Ay nán ne APU:

Sinnan nu kod.

Umaba-abay ya danum
nga maggayát ka dáya;
ay se ba layusan daya ili,
ngámin daya atán kadayán.

Makas-asáraw da tolay
nga makiseng;
sumángit da tutu wala
ki ansing da.

³ Ay magina da ya dalakudug daya kabalyu,
se ya úngur da takay ya para gubát,
se tannug daya ligay da!

Daya mamanákam,
akan da madamdám min
daya annánà da.

Nakapsut daya íma da
gapu ki ansing da tutu wala.

⁴ Ay inumbet tin ya algaw
nga karápun daya Filistio;

ay pumanda ngámin pe yin
ya isisseng da kadaya iTiro se Sidon.
Ta rapúnan ne APU daya iFilisteo
nga ittu daya nabansin
nga atán kiya dappit bebay ka Creta.

⁵ Gapu ki napalotan tutu wala
nga pannakit daya iGAza,
ay nagpakalbu da
se tal-talinguwan da
daya baggi da.

Awan nin magúni kadaya iAskelon.
Nungay nád ya kakusap da magmanakit?

⁶ Nungay na nád
ya aggimáng na ampiláng ne APU?
Magunag ka ngin kiya balay mu
se maging-inggap ka ngin.

⁷ May paanna ya aggimáng na,
ay akkan na pikam nabalin
ya nidde ku nga ubra na;
ay binílin ku pikam
nga rapúnan na daya iAskelon
se daya ngámin na toláy
nga mag-agyán ki dappit na bebay.

48

Ya pannakapánis na Moab

¹ Tu idi ya kinagi ne APU nga mannakabalin ki ngámin na Dios na Israel mepanggap ka Moab:

Mangalla-kallà da toláy ka Nebo
ta madadál lin ya íli da!
Nasákup pin ya Kiriataim,
ay neap-appat da toláy,
ay narba pe yin
ya naligda nga abut na íli da.

² Awan nin ya kinapiya na Moab.

Sinákup pin daya kalínga
ya íli Hesbon.
Pinalánu da kitúni
ya kuwaan da nga nán da,
"Dadàlan tada ya íli Moab
ta senu áwan nin!"

Awaáwan kayu pe yin na iDibon,

marápun kayu ki gubát!

³ Gìnán nu
ya akas-asáraw daya iHoronaim,
gapu ki pannakadadál na ili da,
se gapu ki kinaranggas nga mà-màwa.

⁴ "Nadadál lin ya Moab!

Gìnán nu kod
ya sangit daya annána.

⁵ Magsa-sángit da kiya
tutùduwan ka bantay Luhit;
magìna ya agsángit da
ki pannakit da se rígat da
kitu dadagután ka Horonaim.

⁶ Ara nu, magtálaw!
Ta senu mabiyág kayu!
Manan kayu win
kadaya alsádu wa asnu
ka ir-ir-er.

⁷ Dakayu wa iMoab,
nagpiyár kayu ki bílag nu
se bànang nu;
may kídi, ay maábà kayu win
se dakayu tinilwan na itálaw.
Alà da pe ye Kemos
nga sinan diy-diyos nu,
se daya pappádi na
se daya magsir-sirbi kaggína.

⁸ Mawe da kadaya ngámin na íli nu,
daya mangdadál.

Awan nala oray isa nga íli
ya malasi.

Madadál ngámin daya lúu-lúung
se daya tana-tanáp.

E APU ya nagkuna kidi.

⁹ Iddan nu ka payà ya Moab,
ta senu tumáyù lugud dala ngin,
ta akkan mabayág
madadál ngámin nin daya íli na.

Magbalin ka ir-ir-er
ay áwan nin ya mag-agyán.

¹⁰ Mapánis daya magsad-sadut mangwa kadaya ubra ne APU.

Mapánis ya toláy ya magkikenga nga mangusár ki ampiláng na ki gubát.

¹¹ Ning-inggap
se áwan naan-anuwan ya Moab
nanggayat kitu inanggayát na nga íli.
Akkán na pe napadásan
ya netálaw wa bálud ka sabáli nga íli.
Arig na ya básí
nga nippa-pay yala ki isa gúsi
nga áwan pikam nangan-anu.
Akkán pikam pe nealúbu
ki sabáli nga gúsi.
Túya akkán naul-ulis
ya namit nga ramán na
se ya aláb na.

¹² May kídí, inumbet tin ya algaw nga umbet da toláy ya magialúbu ki Moab. Masiyán ya nekippayán na, ay se da rupa-rupà ya árig gúsi nga nippayán na. ¹³ Ay kípattan nin daya iMoab ya diy-diyos da nga Kemos. Matan da kadaya iIsrael nga kípattan da ngin tu sinan diy-diyos da nga Betel nga piy-piyáran da.

¹⁴ Dakayu wa lalláki nga iMoab,
dakayu wa karung-rungtán makigubát
taanna, tura nu nán nga mengal kayu?

¹⁵ Umbet tin daya manadál kiya íli Moab,
ay matay ngámin daya nabagu
se naturad nga suldádu na.

Tu idi ya nán naya Ari
nga ittu we APU
nga manakkabalin ki ngámin.

¹⁶ Tagay tutu wala ngin
ya pannakadadál naya Moab.

¹⁷ Sangitan nu yán nga nasyon,
dakayu wa nasiyon nga karúba na,
se dakayu ngámin
nga makammu tutu wala kaggína.

Nán nu magsángit,
"Napandanán nin
ya kinaturáy na.
Awan pe yin
ya kinadáyaw na turáy na!"

¹⁸ Ay dakayu wa mag-agyán ka Dibon,
igsán nu win ya nadáyaw nga giyán nu.
Ta umbet kayu magtugaw win

kiya kababaán na pagtugawán.
Atán nin daya manadál kiya Moab,
ay dinadál da ngin
ya darupírip pa abut na íli nu.

¹⁹ Ay dakayu wa umíli ka Aroer,
mawe kayu magsisikád
kiya bíkat daya kalsáda
nga magiddag.

Ay se nu saludsúdan
kadaya mgtatagtág nga magtálaw
nu nágan naya mà-màwa.

²⁰ Ay nán da nga isungbát,
"Nadadál lin ya íli Moab,
sangítan nu ta neap-appat tin.

Ay kagiyan nu pe
kadaya atán ki dappit na wángag Arnon
nga áwan sir-sirbi ya Moab ngin."

²¹ Inumbet tin ya algaw wa kapánis daya il-íli nga atán kiya natanáp
pa luga-lugar ummán kadaya íli Holon, Jaza, se Mefat, ²² Dibon, Nebo,
Bet-diblataim, ²³ Kiriataim, Bet-gamul, Bet-meon, ²⁴ Keriot se Bozra se
daya ngámin il-íli ka Moab, adayyu da mán se adanni. ²⁵ Nippà in ya
turáy na Moab. Awan nin ya bílag na. Iyà, e APU nga manguna kídi.

²⁶ Ay nán manin ne APU, "Pinglawan nu tutu wala ya Moab gapu ta
nagribilde kiyà. Panglipawan nu ya Moab ki óta na, ta senu igal-galà
daya tolay pe. ²⁷ 'Moab, madamdám mu tu nangigal-galà mu kiya
Israel? Ummán ka natiliwan na magtak-tákaw ya inangwa mu kaggína,
nga iwing-wingíwing mu nu atán kagiyan mu mepanggap kaggína.

²⁸ Ay dakayu wa iMoab,
panáwan nu win ya íli nu!
Mag-agyán kayu win kadaya liy-liyáng!
Manan kayu kadaya utut
nga magsùbut da
ki ígid daya tappáng.

²⁹ Nadámag mi
nga napasindáyaw tutu wala ya Moab;
natangsit da, se napangas da.

Nangatu ya pagarup da
ki baggi-baggi da.

³⁰ Iyà, nga APU,
ay ammù a mismu
ya kinapangas na.

Busid kammala
ya agpasindáyaw na,

se áwan sir-sirbi
daya kuk-kuwaan na.
³¹ Ay túya sangítan ku ya Moab
se imanakit ku daya tolay ka Kir-Heres.

³² Natù-turù ya sangit ku
para ka Sibma,
may ya sangit ku
para ka Jaser.
Arig na ya múla úbas,
nga dumalákit daya pasnga na
kiya natay ya bebay,
se na dinatang ya íli Jazer.

May kídi yin,
ay nadadál ngámin nin
daya búnga da káyu nu
ki agdagun na
se daya úbas nu,
binúras dada.

³³ Awan nin
ya anggam se gánas ki Moab
kadaya nadam-ag ga lusà na.

Kinusap ku win
ya aggáyus na digu úbas
ki agpaggattán da.

Ay áwan pe yin
ya anggam se págat
daya magpaggat
ki digu úbas nga básì da.

³⁴ Ay makap-apáuy daya tolay ka Hesbon se Eleale. Magìna ya páuy da panda ka Jaaz. Ay magìna pe daya atán ka Zoar, Horonaim se ka Eglatselisiya. Nassiyánan pe ngin ya wángag Nimrim. ³⁵ Pandanan ku win ya agdátun daya iMoab kadaya dátun na masidug kadaya pagday-dayáwan da kadaya diy-diyos da. Iyà nge Apu ya manguna kídi na. ³⁶ Ay túya magpanakit tà gapu ki kapàyanán daya iMoab se daya tolay ka Kir-Heres, árig ku ya magtukár ka kansiyon kiya magtaman, gapu ta umawan ngámin nin datu bànáng da nga inurnúgan da.

³⁷ Gapu ki agpanakit da, nagpakalbu da ngámin se nipippà da daya íming da, se tinal-talíngu da daya íma da, ay se da nga nagbádu ka langgusti. ³⁸ Ay pabeg magsángit ya magìna kadaya útun babalay ka Moab, se oray kadaya pal-palása, gapu ta dinadál ku ya Moab a ummán kiya nangrupà ku ka gúsi nga áwan nin ya maminya.

³⁹ Nadadál tutu wala ngin ya Moab! Magsasángit da tolay. Neap-appat

tutu wala ya Moab! Ay ngámin daya íli ki lebut na, ay ug-ogan da, se magansing da ki nàwaán na.

⁴⁰ Tu idi ya kagiyan ne APU:

Atán isa nga nasyon
nga ummán ka bukkaw.

Nakaùnát daya payà na
nga manugkam ki Moab.

⁴¹ Sakúpan na ngámin daya il-ili,
dadàlan na daya darupírip
nga abut da.

Ay kiyán nga algaw,
malidug daya suldádu na Moab
nga umman ka lídug
naya babay ya magan-anà.

⁴² Ay madadál tutu wala ya Moab
se akkan nin mebílang
nga isa nga nasyon
gapu ta nagriblde da kiyà.

⁴³ Ya magid-iddag kadaya iMoab
ay ya aggansing da,
ya árig kànaán da
se ya árig kepalbután da,
nán ne APU.

⁴⁴ Daya magtálaw gapu ki ansing da,
ay mepisù da kiya abbut,
ay daya lumawán ki abbut,
ay màna da ki ikat.

Màwa ngámin dedi ki Moab
ki algaw wa ammánis ne APU kaggída.

⁴⁵ Ay mawe da nga nán da,
nga magkámang ka Hesbon kuma,
datu nakatálaw
nga napandanán ka unaw.

Tu idi nga íli
ya pangiturayán ne ári Sihon.

May nasidug pe yin,
nasidug ngámin nin
ya nagpandanan na se ya Moab,
nga giyán daya tolai ya naranggas.

⁴⁶ Mangalla-kallà kayu nga iMoab!
Narápun nin daya magday-dáyaw
ke Kemos nga diy-diyos.

Netálaw da ngámin nin

daya annánà nu
se da nebálud ka sabáli nga íli.
⁴⁷ May ipatulli ku nu kuwa,
ya kinabánang na Moab, nán ne APU.
Ittu yán ammánis ne APU ki Moab.

49

Ya pannakapánis na Ammon

¹ Ay tu idi ya kagiyán ne APU mepanggap ka Ammon:

Ay nán na:

Awan agkà da lalláki
nga iIsrael ta?
Tura áwan nala
ya mangigdù ki íli da?
Tura da nepalúbus
nga daya toláy
nga magday-dáyaw ke Molec
ay mag-agyán
ka íli de Gad nga tangámalán?

² May umbet tin ya oras
nga magina daya toláy ka íli Rabba
ya sáraw daya makigubát.

Dadàlan se sìdúgan da
daya ngámin íli,
Ay áwán mabansi nga magyán kitúni.
Pàpuran da iIsrael
datu namàpur kaggída kitun,
Alà da kammin
ya íli da nga timpal da,
nán ne APU.

³ Magugúlan kayu,
dakayu nga iHebson
ta áwan sir-sirbi yin ya íli Ai!
Magsasángit kayu,
dakayu wa babbay ka Rabba,
magbádu kayu ka langgusti
gapu ki pannakit nu.

Ay magtatagtág kayu
nga áwan pameyaggán.
Metálaw ya diy-diyos nu nga Molec,
kabalun na daya pappádi na
se daya magsir-sribi kaggína.

⁴ Tura nu pamaddug ya bílag nu?
Umawa-awan nin yán na bilág nu.
Dakayu wa áwan angngurug.

Pagtagad nu daya bànáng nu,
ay se nu nán nga
áwan maketurad mangraut kadakayu.

⁵ May nán ne APU Dios
nga mannakabalin ki ngámin:
sinnan nu,
ta atán ilbet ku kadakayu
nga nakapappanansing tutu wala
nga magpagayát kadaya lib-lebut nu.

Magriddù kayu wa magtatálaw.
Magtatálaw daya bálud nu,
may áwan ya magurnung kaggída.

⁶ May ki kamuddiyánan na al-algaw, ay ipatulli ku kammin tu dáti
nga kinabánang na Ammon, nán ne APU.

Ya pannakapánis na Edom

⁷ Ay tu idi ya kinagi ne Apu
mepanggap ka Edom:
Akkan agkà ammu win daya iEdom
ya kuw-kuwaan da ta?
Akkan nin mabaal kagiyan
daya magtùtùgud kaggída
ya kuwaan da ta?

Nippà in ya sirib da ta?

⁸ Ay dakayu wa iDedan,
managtág kayu win na magulli.
Magsisirù kayu!

Ta ilbet ku win ya pagrig-rigátan
daya gakgaka tu Esau,
ta ittu idi yin ya oras ku
nga mamánis ku kaggída.

⁹ Nu magburás daya tolay ka úbás,
ay mangibansi da
ka ulbuwan da tolay.

Nu umbet daya magtákaw ki gabi,
alà da ngala ya piyán da alà.

¹⁰ May nu iyà
ay amminan ku arisamsamman
daya kuw-kuwa
daya gakagaka tu Esau.
Dadàlan ku ngámin na agsirúan da

ta senu áwan da ngin na paglingdán.
Marápun daya ngámin
na tolay ka Edom;
áwan nala oray isa
nga mabansi kaggída.

¹¹ Ipindu nu kiyà
daya ulíla ki ama nga annánà;
ay daya bubbúkud da babbay,
magpiyár da ngala kiyà.

¹² Ta tu idi ya nán ne APU: Nu daya akkan kuma rabbang nga mapánis, ay mapánis da, ay tu nád agkà kadakayu. Akkan kayu makalísi. Masápul la mapánis kayu ngámin. ¹³ Ata nesipata ku tutu wala nga nakapappanansing ya kapàyanan na íli Bozra. Ug-ogan daya tolay da, se pagged da tolay ya ngágan da. Magbalin ka áwan sir-sirbi daya il-íli na ka panda. Iyà nge APU ya manguna kídi. ¹⁴ Ay nán ku,
"Edom, átan kinagi ne APU kiyà.

Nangibon nin ka mawe mangagi
kadaya nasyon
nga urnúngan da
daya suldádu da
se magsagána da
nga mawe rumaut kikaw.

¹⁵ Pagbalinan nakayu ne APU,
ka kababaán kadaya nas-nasiyon.
Irupat dakayu daya ngámin tolay.

¹⁶ Naallílaw kayu
ki agpangátu nu.

Ta pagarup nu
nga pagansing dakayu da tolay;
ay ya kurug na,
ay áwan kammala mansing kadakayu.

Gapu ta mag-agyán kayu
kadaya tappang se liyáng
kadaya alingúdu wa ban-bantay,
ay nán nu wa akkan kayu maan-anu.

May oray nu mawe kayu
nga mag-agyán
kadaya alingudu wa giyán
nga manán kadaya bukkaw,
ay ibaba takayu kammala,
nán ne APU.

¹⁷ Ay nán manin ne APU: Nakapappanansing ya kapàyanan na Edom,

ay makagdád se mapasanintà ala daya ngámin nga lumiwan kiyán na íli gapu kàwaán na. ¹⁸ Nu mapaanna tu nekadadál na Sodom se Gomora se datu íli kitu lib-lebut da, ay ummán pe kiyán ya kàwaán na Edom. Awan nala ya magyán kiyán, se áwan ya mawe maggunà kiyán na íli, nán ne APU. ¹⁹ Umbet tà a ummán kiya láyon na maggayát kiya sir-sirát ka ígid Jordan nga mawe ki agpastuwán nga kumtát kadaya iEdom. Pàpuran kuda ki íli da. Ay se ku pagturayan kiya íli da ya apu wa piníli ku kampela ngin nin. Atán kadi ya mepáda kiyà? Atán kadi naturad nga kumárit kiyà? Se atán kadi ya ap-apu nga mabaal na ya kumalínga kiyà? ²⁰ Ay túya gínán nu ya palánu a pamàyanán ki Edom, se ya palánù a kuwaan kadaya tolay ya mag-agyán ka Teman. Ay oray daya annánà, ay metálaw da. Magansing ngámin na tolay ki kapàyanán da. ²¹ Mayagyag gala ya kalawagán kiya bátug kebinà na Edom. Magìna ya páuy da tolay panda ka Daggáng nga Bebay. ²² Rautan nin daya kalínga da ya íli Bozra. Ummán da kiya bukkaw wa manugkam kiya patayan na. Ay kiyán na algaw, ay matattaransing daya suldádu ka Edom, ummán da ki babay ya madama magan-anà.

Ya pannakapánis na Damasco

- ²³ Ay tu idi ya kagiyan ne APU
mepanggap ka Damasco:
Malidug se maringguran daya tolay
kadaya íli Hamat se Arpad,
gapu ta nagìna da
ya nadakè a dámag.
Mansing da tutu wala,
se mariribù da
se akkan da ngin makasinád
nga ummán kiya
magpalu-palun na bebay.
- ²⁴ Ay nagriddù se kumapsut
daya iDamasco se da magtatálaw.
Magpannakit se magrig-rígat da
nga ummán ki agrigát
na babay ya magan-anà.
- ²⁵ Nigsán da ngin
ya nagdin-dinnámag
se nagánas nga íli.
- ²⁶ Ay kiyán na algaw,
ay matay ngámin da babbágu,
se daya ngámin suldádu da
ay marápun da.
- ²⁷ Ay se ku sidúgan
ya darupírip pa abut na Damasco;

maupuwan pe
ya palasiyu ne ári Ben-hadad.
E APU nga mannakabalin ki ngámin
ya manguna kídi.

Ya pannakapánis da Kedar se Hazor

²⁸ Ay tu idi ya kinagi ne APU mepanggap kade Kedar nga tangámalán, se ya íli nga itur-turayán ne Hazor nga inábà ne Nebucadnezar nga ári ka Babylonia:

Ara nu!

Rautan nu ya Kedar
se rapúnan nu daya tolay
nga mag-agyán kadaya il-íli
ka pane lattakan!

²⁹ Ay arisamsamman nu
daya báwi da,
se daya kur-kurtína da,
se daya ngámin sanikuwa da,
se ngámin na karneru da.

Alàán nu daya camel da
ka kuw-kuwa nu win,
ay se nu nán kadaya tolay,
"Nakapappanansing ya lib-lebut nu win!"

³⁰ Dakayu wa iHazor,
magtatálaw kayun!
Umadayyu kayun.
Mawe kayu magsirù,
kadaya ab-abbut,
ta palánu ne ári Nebucadnezar
ya umbet nga mangraut kadakayu.

³¹ Ay nán ne APU:
Ara nu,
rautan nu daya tolay
nga ning-inggap,
se napiya nga kabiya-biyag!

Awan nala gitap
naya ruwárgan na íli da,
ay se tittu da
nga mag-agyán kitúni.

³² Arisamsamman nu
daya camel da se daya báka da!
Ay isip-siparà ku
kadaya ngámin giyán

kídi kalawagán
dedi nga tolay nga nagpúkis.
Par-parigátan kuda
ki ngámin parte na biyág da,
nán ne APU. ³³ Magbalin ka pag-agyanán
daya alsádu wa átu ya íli Hazor.
Awan sir-sirbi nga íli yin.
Awan nin tolay
nga mawe mag-agyán kitúni.

Ya pannakapánis na Elam

³⁴ Ay tu idi ya kinagi ne APU kiyà mepanggap ka Elam kitu inanggyát natu ári Zedekia nga magturáy ka Juda. ³⁵ Ay nán ne APU nga mannakabalin ki ngámin: Ritúan ku daya bútog na Elam, ya armas da nga pagbilgan da. ³⁶ Paltuwádan ku daya kalínga nga manglìmut ka Elam, se isip-siparà kuda kadaya íli daya kalínga da. Mippan da kadaya nadumaduma nga íli ked kalawagán. ³⁷ Ay iyà mismu ya mamulun kadaya kalínga da nga magasippatay kaggída. Panansingan kuda. Gapu ki rungat ku tutu wala kaggída, ay par-parigátan kuda, nán ne APU. Ipàrob ku daya manggubát kaggída panda ki karápun da tutu wala. ³⁸ Patayan ku ngámin daya àári da se ùupisiyál da, ay se iyà in ya magturáy ka Elam, nán ne APU. ³⁹ May ki kamuddiyánan, ay ipatulli ku kammin ya dáti nga bánáng na Elam. Iyà a APU ya manguna kídi.

50

Ya pannakapánis na Babilonia

¹ Tu idi tu kinagi ne APU kiyà mepanggap ka Babilonia, nga íli daya Caldeo: ² Ay nán ne APU:

Iwaragáwag mu
kadaya ngámin il-íli ya dámag.
Akkan ka min-induwan
nga mangidámag.
Tu idi ya dámag:
Nasákup pin ya Babilonia!
Nakap-appat ya nàwaán
de Bel se Merudok
nga diy-diyos da;
naruparupà da.

Ag kod ya sir-sirbi da!

³ Ta inumbet daya mangraut kaggída nga gayát ka dáya.
Pagbalinan da ka áwan sir-sirbi ya íli. Awan tutu wala ya mabansi nga magyán kitúni. Magtatálaw daya tolay se

daya animál.

⁴ Ay kiyán na al-algaw, magbubúlun da nga magulli daya iIsrael se daya ngámin iJuda. Sumángit da nga umbet nga magsap-sápul kiyà a APU nga Dios da, nán ne APU. ⁵ Ay saludsúdan da nu ka wàna ya dálen na mawe ka Jerusalem, ay se da mameyag kitúni. Dadun ka giyán ne APU. Makiturátu tada kaggína, ay surútan tada ka áwan panda ya turátu tada.

⁶ Nán ne APU: Arig da ya nawagwag ga karneru daya tolai ku. Daya magpas-pastor kaggída ay pinagdudoray dada. Nawe da nagal-aliwagwag kadaya ban-bantay, ay akkan da ngin ammu ya magulli ki babalay da. ⁷ Ay ngámin na makasingan kaggída ay patayan dada. Ay nán daya kalínga da, "Akkan tada a makabásul nu patayan tada da, ta nagbásul da mà ke APU nga ittu ya kurug árig magpas-pastor kaggída, se aggína pe ya nagpiyáran datu apuapu da."

⁸ May kídi, ay magtálaw kayu win kiya Babilonia! Panáwan nu win ya íli daya Caldeo. Dakayu ya munna nga magtálaw, ummán kiya toru wa karneru wa maginunna nga mangiapu kadaya kabbulun na.

⁹ Par-parutan ku daya nas-nasyon ka dáya nga umbet maggagagdù a manggubát ki Babilonia. Aggída ya mangsákup kaggína. Nalaing da nga mangusár ka bútag, áwan da ugtan. ¹⁰ Ay arisamsamman da ngámin na kuw-kuwa daya iBabilonia, ay bumànang da kadaya ngámin na naarisamsamman da, nán ne APU.

¹¹ Ay nán ne APU:

Dakayu nga iBabilonia,
naganggam kayu
se nagpatag kayu
nga nagarisamsam
kadaya kuw-kuwa daya tolai ku.

Ummán kayu
ki bumalásang nga báka
nga magangréd ki kakadtán,
se kabalyu nga magkul-lulagtit
ki anggam na.

¹² May nakap-appat tutu wala
ya kadadál na íli nu.

Mippà tutu wala ya dáyaw na.

Magbalin ya íli nu
ka kababaán
kadaya ngámin na íli,
se magbalin ka ir-ir-er
nga áwan na tutu wala sir-sirbi.

¹³ Ay gapu ki rungat ne Apu,
ay áwan tutu wala tolai
nga magyán ka Babilonia.

Migsán tutu wala.
Ay masdaáwan nala
 daya ngámin na lumíwan
 nu masingan da
 ya napàyanán na.
¹⁴ Dakayu wa marammútug,
 magsagána kayun.
Lìmútan nu win ya Babilonia.
Kanaan nuda ngámin ki bú tug nu.
Akkan nu kengán daya mayán bú tug nu
 ta nagbásul da ke APU.
¹⁵ Isáraw nu
 ki ngámin parte na íli
 ya angngábà nu
 ta sumúkù in ya Babilonia.
Narba ngin
 ya darupírip pa abut na.
Ittu idi
 ya ibabbálat ku kaggída,
 nán ne APU.
Bumálat kayu pe yin.
Kuwaan nu kaggída
 tu kinuwa da kitun
 kadaya duddúma nga íli.
¹⁶ Pakuspan nu
 nga magtugnu daya iBabilonia,
 se akkan nuda pagganian nin.
Gapu ki gubát,
 magguulli daya ngámin agtangeli
 kadaya babalay da.
Magkakawe da
 kadaya íli da kampela ngin.

¹⁷ Ay nán ne APU nga árig urbun karneru daya iIsrael, nga ap-aplan da láyon. Ya nunna ay árig nginub-ngobán naya ári ka Asiria da, ay se yala árig nginur-ngorán ne Nebucadnezar nga ári ka Babylonia ya tuláng da. ¹⁸ Ay díkod tu idi ya kagiyán ne APU nga mannakabalin ki ngámin na Dios na Israel: Kídi, ay panísan ku win ya ári ka Babilonia se dadàlan ku ya íli na; ummán kitu kinuwa ku ki ári ka Asiria. ¹⁹ Ay se ku ippan kammin daya iIsrael ki íli da kampela ngin, ay mapnà da kadaya múla ka bantay Carmel se ka bantay Efraim se Galaad. ²⁰ Ay kiyán na algaw, nán ne APU, ay áwan nin ya básul daya iIsrael se daya iJuda, ta pakawanan ku win ya bas-básul daya nesalákan ku.

²¹ Ay nán ne APU,

Mawe nu rautan
daya iMerataim se iPekod.
Patayan nuda ngámin
se dadàlan nuda ngámin.
Kuwaan nu
ya bílin ne APU kadakayu.
²² Ay magina kadaya íli
ya sáraw daya maggugubát,
se magina pe ya pannakadadál na.
²³ Arig minan-mansu na Babilonia
daya ngámin na íli ki kalawagán,
ngamay kídi, ay árig na ngin
ya nadadál ki mansu.
Nagansing daya il-íli
ki nàwaán na.
²⁴ Ikaw kammin Babilonia
ya nàna ki palabbot mu
kampela ngin nin.
May akkan mu la am-ammu.
Nasmà ka ay nálà ka.
Nàwa yán kikaw
ta kinárit nà, nán ne APU.
²⁵ Ay linútán ne APU win
ya aggippayán na
ka iggugubát na,
se na nelawanán ngámin
daya iggugubát na
ta nakarungat tutu wala.
Atán tali kuwaan ne APU
nga Dios nga mannakabalin ki ngámin
ka íli Babilonia.
²⁶ Limútan nu se rautan nu!
Lútán nu
daya aggippayan da ka trigo,
idugsu nu
daya naarisamsam nu.
Ay se nu wa dadàlan tutu walaya íli.
Rapúnan nuda tutu wala.
Akkay kayu mangibansi
oray isa ngala.
²⁷ Patayan nu ngámin
daya suldádu da.
Ipàrù nuda
kiya pakatayán da.

Mangalla-kallà da ngala kurug,
gapu ta inumbet tin
ya tiyampu na pannakapánis da.

²⁸ Sinnan nu, ta maggu-ulli yin daya bálud ka Babilonia. Magkakawe da ka Jerusalem nga mangipakammu kiya nibabbálat ne APU nga Dios tada kadatu nangdadál kitu templo na.

²⁹ Ay nán ne APU, palbetán nu daya marammútug nga suldádu, ta gubatan da ya Babilonia. Limútan da ya íli ta senu áwan tutu wala ya makatálaw kaggída. Baltan nuda gapu kadaya kinuwa-kuwa da. Nagpang-pangátu da ki nangsuwáy da kiyà nga APU nga áwan kapáda nga Dios na Israel. ³⁰ Ay túya matay daya babbágu da kadaya kal-kalsada, ay se matay ngámin pe daya suldádu da kiyán na algaw, nán ne APU.

³¹ Ay nán ne APU
nga Dios nga mannakabalin ki ngámin:
Lúsawan takayu,
dakayu wa napansindáyaw wa tolay.
Inumbet tin ya algaw
nga ammánis ku kadakayu.

³² Madadál se marba
ya napasindáyaw
nga íli Babilonia;
ay áwan ya sumeng kaggína.
Sidúgan ku daya il-íli na,
se maupuan daya ngámin
nga atán ki lib-lebut na.

³³ Ay nán manin ne APU nga mannakabalin ki ngámin: Napal-pallà daya iIsrael se daya iJuda. Ginuwardiyaán dada tutu wala se akkan da tutu wala piyán wayaán da. ³⁴ May nabílag ya mangisalákan kaggída. E APU nga manakkabalin ki ngámin ya ngágan na. Aggína ya mangigdù kaggída se mangidde ka kinapiya kadaya tolay ki kalawagán. May aggína pe ya mangriribù kadaya iBabilonia.

³⁵ Nán ne APU: Neayang ngin ya ampiláng nga magpatay kadaya iBabilonia, se kadaya ùupisiyal da se daya mamasírib nga magtù-tùgud kaggída.

³⁶ Matay ngámin pe daya busid da profeta da.
Ay díkod magbalin da
ka umang-angang.

Matay pe daya suldádu da
nga magansing tutu wala.

³⁷ Matay ngámin daya kabalyu da,
se daya takay da nga makigubát
ay madadál da.

Marápun ngámin daya agtangeli
nga suldádu nga pillu da.

Ummán da ki babay ki kapsut da.

Maarisamsam ngámin pe
daya bànáng da.

³⁸ Masiyánan ngámin
daya paggayatan na danum da.

Màwa yán kaggída
gapu ki ammatag da tutu wala
kadaya sinán diy-diyos da.

³⁹ Akkan magbayág, ay daya alsádu wa animál lin ya mag-agyán ka Babilonia. Magbalin nin ka balay daya arù. Ay áwan nin tolay nga mawe mag-agyán kitúni ka panda. ⁴⁰ Dadàlan ku ya Babilonia, ummán kitu nanadál ku ka Sodom se Gomorra se datu ngámin na il-íli kitúni. Ay áwan nin mag-agyan kitúni ka panda, nán ne APU.

⁴¹ Sinnan nu!

Atán da adu wa suldádu
nga maggayát ka dáya.

Gayát da ki adayyu nga nasiyon
nga naturáy.

Adu daya àári
nga maggayát ka adayyu
nga giy-giyán kídi kalawagán.

Magságana da nga makigubát.

⁴² Ay nakaarmas da
ka bútug se say-áng;
naranggas da tutu wala
se akkan da ammu ya magkallà.

Sittatakay da kadaya kabalyu da.

Ummán ka adudoran na palun ki bebay
ya tannung da.

Nakalinya da ngin
nga umbet manggubát ki Babilonia.

⁴³ Ay nagìna naya ári ka Babylonia
ya dámag mepanggap kaggída.

Ay nagkapsut tala gapu ki ansing na.

Nagpanakit tutu wala
nga ummán ki pannakit na babay

nga madama magan-anà.

⁴⁴ Umbet tà a ummán ka láyon nga bumursát ki sir-sirat ki ígid Jordan nga mawe ki pastu. Kattatán ku aplan daya iBabilonia, ay se ku pagtugawan ya píli ku nga mangiapu kaggína. Atán kadi ya ummán kiyà! Atán kadi maketurad kumárit kiyà. Se inna pe nga agturáy ya maketurad pumarang kiyà? ⁴⁵ Ay lugud, gínán nu palánu ne APU nga kuwaan kadaya iBabilonia, se ya pamàyanán na ki íli Babilonia. Ay oray daya annánà da ay marùrut da nga mippan ka adayyu nga ummán da ki urbun karneru. Masdaáwan nala da tolay ki kapàyanán da. ⁴⁶ Ay mataryun nala ya kalawagán ki sáraw da kiya kaábà na Babilonia! Magina ki ngámin kalawagán ya páuy da ki pannakit da.

51

Ya pannakapánis na Babilonia

- ¹ Tu idi ya kagiyán ne APU:
Mangipar-parut tà
ka mawe mangraut ki Babilonia,
nga magpatay kadaya tolay
nga mangúra kiyà.
- ² Mangipàrob bà
kadaya tolay ka sabáli íli
nga manadál ka Babilonia.
Kiyán na algaw
ay umbet da
nga magpagayát
kadaya nagbal-baláki nga giyán.
Arig isáp da ya iBabilonia,
ay ìpúrán báli da,
ay áwan tutu wala
ya mabansi kiya íli da.
- ³ Akkan nuda iddan
ka waya da
nga mangisirig ki bútog da,
se akkan nuda iddan ka oras da
nga magbádu
kiya ibabádu da nga makigubát.
Patayan nu ngámin
daya suldádu da,
oray daya babbágu
akkan nu kengán da.
- ⁴ Bay-án nuda ngala
nga matay kadaya kal-kalsáda,

- se mewarenán nala
daya baggi da kiya ngámin íli da.
- ⁵ Túyán ya màwa
ta akkan pinagdudoray ne APU
nga mannakabalin ki ngámin
nga Dios ya Israel se Juda,
oray nu adu ya básul da kaggína
nga áwan kapáda nga Dios na Israel.
- ⁶ Magtálaw kayu ka Babilonia,
senu akkan kayu metangatay kaggída,
ta panísan kuda ngin
gapu ki básul da,
ta ittu idi yin ya tiyampu
nga ibabbálat ne APU
kadaya iBabilonia.
- ⁷ Kitun, ay árig balitù nga akap
ki íma ne APU ya Babilonia
nga ittu ya naminglawán na
kadaya ngámin nasiyon ki kalawagán.
- ⁸ May nàtatán nala
nga nadadál ya Babilonia.
Sangítan nu.
Magsápul kayu ka pangágas nu
kadaya big-bígad na
ta get tala nu mapiyánan da.
- ⁹ Ay nán datu agtangeli kitúni,
sengan mi kuma ya Babilonia
may áwan nin ya makabaal
nga sumeng kaggína ngin.
Bay-án nu wala ngin.
Magulli tada ngin
kadaya babalay tada
kampela ngin nin.
Ta pinánis tutu wala ne Dios sin
ay nasamnga tutu wala
ya nekapánis na.
- ¹⁰ Pinangábà nitta ne APU!
Dadun nin ka Jerusalem
ta mawe tada iwaragáwag
ya kinuwa ne APU wa Dios tada.
- ¹¹ Sétan nu
daya mayán daya bútog nu,

se pannuwan nu ya aggipayán nu!
Neparut ne APU win ya ári da ke Medes nga gubatan na ya Babilonia.
Dadàlan na ta ittu idi ya ibabbálat ne APU kadaya iBabilonia gapu kitu
nanadál da kitu Templo na.

¹² Isinyas nu
nu dummarup kayu
ka Babilonia.

Mangippay kayu
kadaya guwardiya.
Kappiyánan nu
ya agguwardiya nu.

Itanab nuda.
Ta kuwaan ne APU win
tu kinagi na nga palánu na
nga kuwaan kadaya iBabilonia.

¹³ Dakayu wa toláy
nga magag-agyán
ki adanni kadaya wángawángag;
dakayu wa nabàbànáng.
Inumbet tin ya panda nu.
Pumanda ngin ya biyág nu.

¹⁴ Nesip-sipata ne APU
nga mannakabalin ki ngámin,
nga nán na:
Paraut taka, Babilonia
kada adu tutu wala nga suldádu.
Ummán da ka gáwang
nga magdittág kikaw,
ay se da nga isárasáraw
ya nangngábà da kikaw.

¹⁵ Gapu ki pamnakabalin ne APU
pinarsuwa naya lusà
se ya kalawagán.

Gapu ki kinasirib na,
binìlad naya lánngit.

¹⁶ Ay ki addug na úni na,
ay madudorán nin
ya gibat kiya ngúdu.

Urnúngan na daya angap
ki ngámin kalawagán.

Pagsal-salítan na
se na pagbaliyan,
ay ittu pe yin

ya angilbet na ki udán.
17 Nu ipádíg tada kiyán
ya màwa na toláy,
ay ang-ang da ngala,
se áwan da am-ammu.

Meap-appat tala
daya maragkuwa
kadaya sinan diy-diyos,
ta daya kuk-kuwan da
nga sinan diy-diyos
ay busid da,
ay se áwan da biyág.

18 Awan sir-sirbi dayán
nga sinan diy-diyos.
Ur-úray la nga ub-ubra dayán.
Dadàlan nala ne APU dayán
ki oras nga nìdang na.

19 May ya Dios na Israel,
akkan ummán kadayán na diy-diyos!
Ta aggína ya namarsuwa ki ngámin,
ay aggina ya namíli kadaya iIsrael
ka kuw-kuwa na.
Ay e APU nga mannakabalin ki ngámin
ya ngágan na.

20 Nán ne APU:
Ikaw Babilonia
ya bátug mansu
nga ipappatay ku ki gubát.
Ikaw ya usaran ku
nga mangmàmà kadaya nasiyon.
Ikaw pe ya usaran ku
nga mangdadál kadaya il-íli
nga itur-turayán da àári.

21 Ikaw pe ya pangrápun ku
kada kabalyu se kadaya suldádu
nga nakakabalyu.

Ikaw pe ya pangdadál ku
kadaya lúgan da nga makigubát,
se pangrápun ku
kadaya magtatákay kadayán.

22 Ikaw pe ya pagpatay ku
kadaya lalláki
se babbay;

se kadaya làlákay
se daya nabbing;
se kadaya babbágu
se kadaya babbalasang.
²³ Ikaw pe ya usaran ku
nga magpatay kadaya
magpaspastu ka karneru,
se kadaya karneru da;
Ikaw pe ya pagpatay ku
kada magtal-tálun,
se kadaya báka da
nga pagubra da.
Ikaw pe ya pagpatay ku
kadaya gugubernador,
se daya ùupisiyal da.

Ya ammánis ne APU kadaya iBabilonia

²⁴ Panísan ku ki àrang nu daya iBabilonia, gapu kadaya nadakè a kinuw-kuwa da ka Jerusalem, nán ne APU.

²⁵ Lùsawan taka, Babilonia
nga árig bantay
nga mangdadál
ki ngámin kalawagán
kadaya gadday na.

Panísan taka.

Migday daya ngámin tappáng mu,
se taka pagbalinan
ka isa nga dugsu nga lusà
nga áwan sir-sirbi na.

²⁶ Awan da la málà a batu kikaw
nga mabalin na pundasiyon na balay.

Awan mu sir-sirbi yin ka panda,
nán ne APU.

²⁷ Isinyas nu wala
nu dumarup kayu.

Itanggoyob nu
daya tarumpeta nu
ta senu magina
daya ngámin na nasiyon!

Pagsaganáan nuda
nga rumaut ka Babilonia.

Ayabán nu daya suldádu ka Ararat,
ka Minni se ka Askenaz.

Magpíli kayu ka mangiapu kaggída.

Mangilbet kayu

ka adu tutu wala nga kabalyu
nga ummán ka gáwang da dúdun
ya kaadu da.

²⁸ Pagsaganáan nu

daya nasiyon
nga manggubát ka Babilonia.

Ayabán nu daya àári ka Medes

se daya gugubernador da
se day ùupisiyál da.

²⁹ Ay mayagyag gala ya lusà

gapu ki ansing na
ta akkan nin maul-ulis
ya piyán ne APU
nga kuwaan ki Babilonia.

Dadàlan na tutu wala yán na íli,

ay áwan nin ya mag-agyán kiyán.

³⁰ Maddi da ngin makigubát

daya suldádu na Babilonia.

Mag-agyán da ngala

kadaya aglingdán da,
ta áwan da turad din
nga makigubát;
natan da ngin kada babbay.

Nasidug daya babalay da ngin,

se narítu in
ya pasuwal na ruwágan na íli da.

³¹ Ay nagsasarunu

datu nawe mangidámag
kitu ári ka Babilonia,
nga nasákup ngámin nin tu íli na.

³² Ay nasákup ngámin nin

oray ya agbattaán da,
ay nasidug ngámin pe yin
daya túbutúbung ki ladda,
ay naburíngaw win daya suldádu da.

³³ Ata nán ne APU

nga mannakabalin ki ngámin
nga Dios na Israel:
Matan ki aggaggián ka trigo
ya Babilonia;

mapinpin pikam nga munna,

ay akkan magbayag

ay ilbet da ngin
daya nagáni nga màgì.

³⁴ Arig ka dragon nge Nebucadnezar
nga ári ka Babilonia.

Kinnán nakami
se nakami nginàngangat.

Inalà na ngámin
nga minayán na íli mi.

Nagbattug kadatu kapiyán
nga kuw-kuwa mi,
ay se na ngala neula
datu lùsawan na.

³⁵ Nán daya tolai ka Jerusalem:
Magbáyad ya Babilonia
ki nangdadál na kadakami.

Mebálat din kadaya tolai na
tu nangpatay da kadakami.

³⁶ Díkod tu idi ya kagiyan ne APU
ka Jerusalem:

Iyà ya mangigdù kadakayu,
se iyà ya mangibálat kadakayu.

Passiyánan ku ngámin
daya paggyatán na danum da.

³⁷ Madadál tutu wala
ya Babilonia.

Magbalin ka isa nga dugsu
nga rabba.

Awan tolai ya magyán ki íli.
Daya alsádu nga animál ngala
ya mag-agyán kitúni na.

Pagan-ansing da tolai
ya nàwaán na,
se daya makasingan,
sumanintà ta.

³⁸ Ummán da ka láyon
nga magúngug

daya iBabilonia,
se magngarngar da
nga ummán da
kadaya annánà láyon da.

³⁹ Ay nu mamítán da tutu wala ngin,
ay se ku idde ya inuman da.

Pinglawan kuda

- senu maggan-gánas da,
ay se dala matúdug
nga áwan da kalukág gin
ka panda,
nán ne APU.
- ⁴⁰ Pasingkunan kuda
ki urbun karneru
nga marùrut
nga mippan ka agpartiyán,
se kalding se toru wa karneru
nga medátun.
- ⁴¹ Nasákup pin ya Babilonia,
ya íli nga iday-dáyaw
daya ngámin toláy ki kalawagán!
Nakapappanansing nga sinnan
ya napàyanán na Babilonia.
- ⁴² Linanab na bebay
ya Babilonia!
Nalnap ki dadakkal la palun.
- ⁴³ Nagbalin nga nakapappanansing
daya il-íli na.
Natikagán daya lusa-lusà na,
se nagbalin da ka ir-ir-er.
Awan tutu wala ngin
ya mag-agyán kitúni,
ay oray ya manalen nala
ay áwan pe.
- ⁴⁴ Panísan ku nge Bel
nga diy-diyos daya iBabilonia,
se peulli ku ngámin kaggína
daya inarisamsam na.
Akkán nin gumánat da toláy
nga mawe magdáyaw kaggína.
Narba ngámin nin
daya darupírip pa abut na Babilonia.
- ⁴⁵ Dakayu wa iIsrael nga toláy ku,
magtálaw kayu win ka Babilonia,
senu akkan kayu meráas
ki rungat tutu wala ne APU kaggída.
- ⁴⁶ May akkan kayu magansing,
se akkan kayu madusmaya
kadaya magì-gìna nu
nga dam-dámag.

Káda dagun
 sabáli nga dámag
 ya magina nu.
Atán da nga dámag
 mepanggap kadaya naranggas
 nga mà-màwa,
 se daya agtu-turáy nga maggugubát.
⁴⁷ Ta umbet tala nga umbet
 ya oras nga ammánis ku
 kadaya diy-diyos daya iBabilonia.
Meap-appat da ngámin,
 ay se mewarenán nala
 kadaya kal-kalsáda
 daya nagkakátay nga tolay na.
⁴⁸ Ay se la nga maganggam
 daya ngámin na atán ka ilángit
 se daya ngámin na atán ked kalawagán,
 nu maábà ya Babilonia
 kadaya suldádu
 nga magpagayát ka sirbutan
 nga manggubát kaggína,"
 nán ne APU.
⁴⁹ Nu mapaanna
 tu inagpatay daya iBabilonia
 kadatu iIsrael kitun
 se nagpatay da
 kadatu tolay ked kalawagán kitun,
ay ummán pe kiyán,
 matay daya iBabilonia.

⁵⁰ Dakayu wa makalásat ki gubát,
 magtatálaw kayun!
Akkán nu ipatattát.
Oray atán kayu ki sabáli nga íli,
 lamlamtan dà a APU nu,
 se akkan nu kal-kaligpanan
 ya Jerusalem nga íli nu.
⁵¹ Nep-appat kami
 se nerupat kami tutu wala
 ta linnà daya agtangeli
 daya napatag ga giyán
 kitu templo ne APU,
 nán datu tolay.

- ⁵² Ay túya ya nán ne APU:
Umbet ya oras
nga dadàlan ku
daya diy-diyos daya iBabilonia.
Ay magina kadaya il-íli
ya akat-atúlag
daya nà-nàtab ba tolày ya na.
- ⁵³ Ay oray nu umunè
ka panda ka langit ya Babilonia,
ay se la mangwa
ka naligda nga aglingdán na,
ay ipàrob ku kammala
daya kalínga nga manadál kaggína,
nán ne APU.
- ⁵⁴ Gínán nu kod,
nán ne APU,
ya páuy daya makiseng
nga iBabilonia!
Atán na madadal ya íli da.
- ⁵⁵ Ta atán ne APU
nga mangdadál ki Babilonia;
paging-inggappan nada ngin.
Ay ummán ki asassátan
na dadakkal nga palun
ya págat daya kalínga
nga mangraut kaggída.
- ⁵⁶ Ta atán da nga umbet tin
daya suldádu
nga manadál kiya Babilonia.
Natiliw win daya suldádu na,
ay se dinadál daya kalínga
daya bútag ga iggugubát da,
ta e APU nga Dios
ay idde na
ya karbangán da nga kapanísan
daya mangwa ka nadakè.
- ⁵⁷ Pinglawan ku
daya agtuturáy da
se daya mamasirib da,
se ngámin daya gugubernador da
se daya ùupisiyal da,
se daya suldádu da.
Magkakatúdug da

ngamay akkan da ngin malukág
ka panda!
nán ne APU nga Ari
nga manakkabalin ki ngámin
ya ngágan na.

⁵⁸ Ay nán manin ne APU
nga mannakabalin ki ngámin:
Marba ya nàrag ga darupírip
nga abut na Babilonia.
Daya alingúdu wa gitap
na ruwárgan na,
ay masídug gala.
Ay áwan sir-sirbi
daya nagrig-rigátan da
nga inub-ubra
ta masídug da ngámin nala.

Tu bílin ne Jeremiah kitu Seraya

⁵⁹ Tu idi ya bílin ku kitu Seraya, nga pútut tu Neria se apúku natu Maseya. Nebílin ku idi kaggína kane mawe ka Babilonia, kabulun na tu Zedekia nga ári ka Juda. Ay nàwa idi kitu mekappát dagun na nagturáy natu Zedekia. Nge Seraya ya pakammuwan ne Zedekia.

⁶⁰ Nesurátan ku ngámin na mà-màwa mepanggap ki pannakadadál na Babilonia. ⁶¹ Ay se ku la nán kitu Seraya, "Ibása mu ngámin dedi nga nesurát kídi nu dumatang ka ka Babilonia. ⁶² Ay se ka la magkarárag nga nán mu, 'APU, kinagi mu nga dadàlan mu idi nga íli, ay áwan mabansi nga tolai se daya animal nga sibbiyág, se pagbalinan mu pe ka áwan sir-sirbi ka panda.' ⁶³ Ay nu mabalin mu ibása ngámin na nesurát kídi, galútan mu ka batu, ay se mu la mawe ipisù ka wángag Eufrates, ⁶⁴ ay se mu nán kikaw nga mangipisù, 'Ummán pe kídi ya màwa ki Babilonia. Umlad, ay akkan pe yin makàtungar ka panda, gapu ki ammánis ne APU kaggína.

Ay tu idi ya pamalinan naya bàbànan natu profeta Jeremias.

52

Tu nekadadál na Jerusalem

¹ Duwa púlu se isa dagun tu Zedekia kane magári ka Jerusalem. Sangapúlu se isa dagun na nga nagturáy. Tu Hamutal tu ina na, nga an-anà natu Jeremias nga iLibna. ² May nadakè datu kinuw-kuwa tu Zedekia ki pagsisínnan ne APU. Ummán kammin kitu kinuw-kuwa natu

Jehoyakim kitu nagári na. ³ Nakarungat tutu wala nge APU kadatu iJerusalem se iJuda, ay tútu lùsawan nada sisinnán. Ay tútu nepatiliw nada kadatu kalínga da.

Ay nagribelde tu Zedekias kitu ári ka Babilonia. ⁴ Ay díkod, kitu mekasiyám dagun tu ári Zedekia nga nagturáy, ay inumbet rautan ne Nebucadnezar nga ári ka Babylonia ya Jerusalem. Linìmut na ka kampu suldádu tu darupírip pa abut na Jerusalem. ⁵ Ay díkod nalìmut tu íli panda kitu mekasangapúlu se isa dagun na kitu nagturáy tu Zedekia ka Jerusalem. ⁶ Ay kitu mekasiyám ngalgaw kitu mekappát ta búlán kitun kam nga dagun, áwan da tutu wala ngin kanan datu tolay kitu íli. ⁷ Ay tútu nangwa da ka abbut kitu darupírip pa abut natu íli. Ay kane gabi ay lummawán na nagtatálaw datu suldádu. Nanalen da kitu daddalenan kitu nagbàtan natu gagyángán natu íli nga adanni kitu kamulán natu ári, ay se da nameyag kitu tanáp ka Jordan. ⁸ May impal datu iBabilonia nga suldádu da, ay sinìmat da de ári Zedekia kitu tanáp ka Jerico. May nagtatálaw datu suldádu ne Zedekia. Nigsán da ngala ngin. ⁹ Ay tútu tiniliw da tu ári Zedekia se da nippan kitu giyán natu ári Nebucadnezar nga atán ka Ribla nga sakup na Hamat. Sinitinsiyaán da nge Zedekia kitúni. ¹⁰ Pinatayán ne Nebucadnezar datu pútut tu ári Zedekia kitu àràng na. Pinatayán na pe kitúni Ribla ngámin datu ùupisiyál ka Juda. ¹¹ Ay se na ngala tinukil tu mata tu ári Zedekia, se na piningil ka káwar, se na nippan ka Babilonia. Ay nebálud na tu Zedekia kattoni panda kitu nekatay na.

¹² Ay kitu mekasangapúlu walgaw kitu mekalimma búlán kitu mekasangapúlu se siyám ma dagun nga nagturáy tu ári Nebucadnezar ka Babilonia, ay nawe tu Nebuzardan ka Jerusalem. Aggína tu ap-apu datu suldádu tu ári Nebucadnezar. ¹³ Ay sinìdug na tu templo ne APU, se tu palásiyu natu ári, se ngámin datu babalay datu nasád nga tolay ka Jerusalem. ¹⁴ Ay rimba pe datu suldádu nga kabulun na tu darupírip pa abut na Jerusalem. ¹⁵ Ay se yala inalàán natu Nebuzaradan datu pub-pubri nga tolay se datu nabansi nga tolay ka Jerusalem, se nada nippan na nebálud ka Babilonia. Inalà na pe datu nabansi kitu íli, se datu pummane yin ki ári ka Babilonia. Nebulun na pe nga inalà datu ngámin na atán paglaingán na ubra. ¹⁶ May neplúbus natu Nebuzaradan nga magbansi datu duddúma nga pub-pubri ka Juda, ta aggída datu magtagasíngan kadatu kaubásan kitúni, se aggída pe datu magtálun kitúni.

¹⁷ Ay rinuparupà datu iBabilonia datu bága nga adígi, se datu batay nga atán kitu Templo ne APU, se tu abay nga bága nga besin, se da nippan ngámin datu bága ka Babilonia. ¹⁸ Ay inalà da pe datu bága nga pariyù, pála, tu pagkartib ka pabílu, malúkung, ispun, se datu ngámin na bága nga usár kadatu ub-ubra kitu templo. ¹⁹ Ay inalà pe natu Nebuzaradan datu bibittì a malúkung se datu aggipayán ki birgáng para ka insenso, se datu besin, se datu aggiparotunan ka pingki, se

datu akap, se ispun, malúkung nga aggipayán ya básì nga medátum, se datu ngámin datu usár nga nàwa ki silber se balitù. ²⁰ Ay akkan da ngin makílu ki dammat da tutu wala datu bága nga adígi, se tu isa nga silyasi, se datu sangapúlu se duwa nga sinán báka nga neparotunán tu abay tutu wala nga rusud. Ngámin datun ay nepàwa natu ári Solomon para kitu templo ne APU. ²¹ Ay datu duwa nga adígi, ay walu mitru tu kadaddu da, ay se annam mitru tu paliput da. Naglúngug da, ay appat kurimngán tu tannag da. ²² Ay kitu untù dedi nga adígi ay atán pinangkaúlu na nga bága nga duwa mitru ya kalingúdu na. Naplibután ka ummán ka sígay tu singan na, se sinan búnga granada^m ka pinangkadekorasiyon na. Pabeg bága pe ngámin dedi. ²³ Ay siyám púlu se tallu ngámin nga granada tu nepaliput, ay magatut ngámin tu dágup da tu nepaliput kitu ummán ka sígay tu singan na.

²⁴ Ay tiniliw pe natu Nebuzaradan tu Serayas nga apu datu pádi, se tu Zefanias nga sumarunu kaggína, se datu tallu wa guwardiya kitu gagyangán natu templo. ²⁵ Ay tiniliw na pe tu upisiyál kitu íli nga ap-apu datu suldádu datu iJuda, se pittu kadatu magtù-tùgud kitu ári, se tu piníli natu kumander nga makammu kadatu suldádu nga kaseng na, se annam púlu nga lalláki nga atán pikam kitu íli. ²⁶ Ay se yala nippan natu Nebuzaradan da kitu giyán na ári ka Babylonia nga atán ka Ribla. ²⁷ Pinpapatay natu ári ka Babilonia da kitúni. Ummán kiyán tu nangítálaw da kadatu iJuda kitu íli da.

²⁸ Tu idi ya lista natu bílang datu iJuda nga netálaw ne Nebucadnezar: 3,023 ngámin tu bílang datu nippan na ka Babilonia nga nebálud kitu mekapittu dagun natu Nebucadnezar nga nagturáy ka Babilonia. ²⁹ Ay kitu sangapúlu se walu nga dagun tu Nebucadnezar nga nagturáy, ay 832 pikam tu tiniliw da ka Jerusalem. ³⁰ Ay kitu meka duwa púlu se tallu nga dagun nga nagturáy tu Nebucadnezar, ay 745 datu tiniliw tu Nebuzaradan se nada nebálud. Ya dágup datu ngámin iJuda nga nebálud da ay 4,600.

³¹ Ay kitu meka duwa púlu se limma ngalgaw, kitu meka sangapúlu se duwa búlan, kitu meka tallu púlu se pittu dagun nga nekebálud tu ári Jehoyakin, ay tu Evil-merodak tu summukát ta nagturáy ka Babilonia. Ay namáru kitu Jehoyakin tútu nepelawan na kitu agbabalúdán. ³² Nindù kaggína, ay niddan na ka nangátu wa sáad may datu duddúma ári nga kabulun na kitúni Babilonia. ³³ Ay díkod nippà pe yin ne Jehoyakin tu bádu na nga bádu bálud, ay se neduwa peyang ngin mangán kitu ári panda kitu netattay na. ³⁴ Ay niddan peyang pe natu ári ka Babilonia ka kanan se usár na panda kitu netattay na.

^m**52.22** Ya granda ay isa nga káyu nga magbúnga ka ummán ki dadakkal nga bayábat nga daggáng ya kolor na.